Etelä-Ontarion alueen -- Canadan teollisuuskeskuksen -- erikoisnumero

"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 232 — 1928 · Federated Pressin jäsen · Tiistaina, lokakuun 23 p:nä—Tues., Oct. 23 · Member The Federated Press · XII Vuosik. — Vol. XII

Nikkelitrustista odotetaan suuria riistovoittoja

INCON JA MONDIN YHDISTÄMISTÄ NIKKELITRUSTIKSI PIDETÄÄN RATKAISTUNA

TORONTO, lokak. 23. — Sen jälkeen kun brittiläiset ja canadalaiset kapitalistit ovat saaneet viime viikolla Amerikan mantereen pörsseissä käydyissä kilpailuissa haltuunsa Incon — International Nickel Compayn — osake-enemmistön pidetään varmana sen ja Mond Nickel Companyn nikkelitrustiksi yhdistämistä varmana asiana. Kun trustiutumisesta on tiettynä seurauksena voittojen lisääntyminen, niin nousivat osakkeiden hinnat siitäkin syystä suunnattomasti. Niinpä Incon osakkeet nousivat muutamassa päivässä 148 dollarista 191 dollariin ja Mond Nickel Companyn 33 dollarista $42 edellisten nimellisarvona ollessa 25 dollaria ja jälkimäisten yksi punta.

Incon kaivannoista odotettavien voittojen suuruutta kuvaa suunnilleen se osakkeiden hintain nousu, mikä on tapahtunut noin vuoden kuluessa, kun niiden hinta on noussut 38 dollarista viime vuonna 198 dollariin viime viikon lopulla. Trustiutumisesta sanotaan aiheutuvan huomattavaa säästöä tuotannon järjestelyssä ja senkin kautta, että siten sanotaan päästävän yhtä syvää kaivosaukkoa vähemmällä.

Trustin muodostamisessa sanotaan Incon pääomaa vesitettävän siten, että kutakin entistä osaketta kohden tullaan antamaan viisi uutta osaketta ilmaiseksi entisille osakkeenomistajille. Toimenpiteen sanotaan olevan välttämättömän sen vuoksi, että sen kautta tasaantuvat trustin muodostamisessa yhdistyvät kummankin yhtiönö omaisuusarvot, niin että Mond Nickelin osakkaat eivät ole trustia perustattaessa paremmassa asemassa kuin Incon.

Hommassa pitäisi Incon olla ostajan asemassa, koska Mond Nickel Companylle suunnitellaan maksettavan 7,500,000 dollaria ja sen etuoikeutetuille osakkaille tultaisiin antamaan 18,750,000 dollarin arvosta uusia etuoikeutettuja osakkeita.

Trustin muodostamisesta ilmotetaan neuvotellun jo pitemmän aikaa, mutta ovat vissit yhdysvaltalaiset kapitalistit vastustaneet hanketta. Heidän vastustuksensa lienee nyt murtunut sen johdosta, että brittiläiset ja canadalaiset ovat saaneet enemmistön Incon osakkeista ja siis määräysvallan käsiinsä. Trustin muodostamisen yksityiskohtaiset suunnitelmat tultanee julkaisemaan lähipäivinä.

Sanovat kontrolleeraavansa maailman rauhan

Kun nikkeli on erittäin tärkeä metalli sodankäynnin kannalta katsottuna ja kun sen hallitseminen joutunee canadalaisten käsiin, niin sanovat brittiläiset imperialistit tämän tärkeän sotatarvemetallin kontrollin kautta hallitsevansa maailman rauhaa ja tietysti myöskin maailman sotaa, sillä noin 90 prosenttia maailman nikkelistä tuotetaan Canadassa Sudburyn alueella.

Kolisnyk on edelleen kommunistien ehdokkaana Winnipegissä

Kahana ehdokkaana kaupungin kouluhallintoon

WINNIPEG, lokak. 23. — Täällä pidetyssä Canadan kommunistipuolueen kaupunkijärjestön konventsioonissa on päätetty asettaa toveri Kolisnyk edelleenkin ehdokkaaksi kaupungin neuvosmieheksi lähestyvissä kunnallisvaaleissa. Kun Kolisnyk aikanaan valittiin Winnipegin neuvosmieheksi kommunistipuolueen ehdokkaana, niin sanottiin häntä mantereen ensimäiseksi kommunistiseksi valtuusmieheksi. Hän edustaa kolmatta vaalipiiriä.

Samassa kokouksessa päätettiin toveri J. Kahana asettaa puolueen ehdokkaaksi jäseneksi kaupungin koulujen hallintoon. Hänkin on ehdokkaana kolmannesta vaalipiiristä.

Kun itsenäinen työväenpuolue on kieltäytynyt yhteistoiminnasta kunnallisvaaleissa, niin on siitä seurauksena, että se on asettanut kilpailevat ehdokkaat samassa vaalipiirissä samoihin kunnallisiin luottamustoimiin.

Japanin ja Kiinan suhteet

Neuvottelut käyneet ristiriitaisiksi

SHANGHAI, lokak. 22. — Puolivirallisista lähteistä ilmoitetaan, että Japanin ja Nankingin hallitusten väliset neuvottelut eivät ole päässeet edistymään sen johdosta, että Japani kieltäytyy ottamasta kokonaan edesvastuun Tsinanin tapahtumista sen nojalla, että sillä oli Tsinasissa sotajoukkoja. Samalla Kiina vaatii Japania esittämään anteeksipyynnön, rankaisemaan syylliset upseerit, ja maksamaan korvausta kuolleiden kansallisten joukkojen upseerien, sotilaiden ja siviilihenkilöiden hengestä. Vaikeuksia on myöskin syntynyt sen johdosta, että Japani vaatii vanhan kiinalais-japanilaisen sopimuksen voimassapitämistä, kun Kiinan kansallinen hallitus sitävastoin vaatii uuden yhdenvertaisuuden pohjalta laaditun sopimuksen solmiamista.

Wellandin kanava on vienyt kahden työläisen hengen

KAHDEKSASTA LOUKKAANTUNEESTA ON VIISI SAIRAALASSA

ST. CATHARINES, Ont., lokak. 23. — Wellandin kanavalla lauantai-iltana sattuneessa onnettomuudessa kuoli luultavasti heti Joseph Demorilin ja sairaalassa Mike Korso. Kahdeksan työläistä loukkaantui, joista viisi on sairaalassa.

Korson kuolema johtui siitä, että lääkärit olivat pakotetut leikkaamaan hänen jalkansa, jota heikossa tilassa ollut työläinen ei kestänyt, vaan heitti henkensä. Hänen oikea jalkansa oli pahoin ruhjoutunut ja mies oli perin heikossa tilassa.

Kun kymmenen työläistä oli laskemassa raiteita 90 jalan syvyiseen kanavauomaan, niin putosi kaivetusta kanavan seinästä tonnittain raskasta sinisavea työläisten päälle. Ainoastaan kolme onnistui pelastumaan joutumasta saven alle, mutta hekin saivat lievempiä vammoja.

Pelastustöihin ryhdyttyä vapautettiin kuusi miestä saven alta, mutta viimeksi löytynyt Demorilin oli kuollut, kun toiset pelastetut työläiset olivat jo toimitetut sairaalaan.

"Epäluotettavat" ainekset Englannin sotalaitoksessa

Arsenaaleista eroitettu vasemmistolaisia työläisiä

LONTOO, lokak. 23. — "Daily Sketch"-lehti kertoi eilen, että kaikki kommunistit, jotka ovat työskennelleet Woolwichin asenaalissa tahi laivaston telakoilla, tulevat eroitetaviksi, elleivät julkisesti kiellä kommunistiset oppinsa. Woolwichin arsenaalissa ollut työmies Percy Glading on jo eroitettu, koska hän kieltäytyi antamasta sanottua lupausta. Asia on ollut esillä ammattiunioissa, jotka ovat käyneet siitä neuvotteluja amiraliteetin virkailijain kanssa.

Muuan amiraliteetin johtajista, lordi Stanhope, on koettanut antaa lehdille selityksen, että työläisten eroittaminen ei muka johtuisi mistään poliittisista syistä vaan, että kysymyksessä olisi muka "maan turvallisuus".

Nuorukainen tullut ammutuksi jäniksenä

TORONTO, lokak. 23. — Täkäläisessä sairaalassa on kuollut 16-vuotias Douglas Dent seurauksena veljensä ampumasta panoksesta. Nuorukainen oli noin 50 jalan etäisyydessä, kun veljensä ampui häntä jäniksenä rintaan.

Sotavelat Yhdysvalloille

Niitä ei sotketa sotakorvauskeskusluihin

PARIISI, lokak. 23. — Virallisesti ilmoitetaan, että Ranskan pääministeri Poincare ja Englannin rahaministeri Churchill ovat sopineet siitä, ettei tulevissa sotakorvausneuvotteluissa tulla kajoamaan Ranskan tahi muiden Euroopan maiden Yhdysvalloille maksettaviin sotavelkoihin.

Canada ei kohdellut elonkorjaajia oikein

Ottawan ylioppilaat keskustelleet siirtolaisten kohtelusta

OTTAWA, lokak. 23. — Ottawan yliopiston keskusteluseurassa on ollut keskustelua päätöslauselmasta "päätettäköön, että Canada ei kohdellut brittiläisiä elonkorjaajia ja siirtolaisia oikein".

Vaikka sanomalehdet ovat tehneet lukuisilla valheilla agitatsionia päinvastaisen yleisen mielipiteen luomiseksi, niin eivät ylioppilaat olleet nielleet kaikkea tarjottua törkyä, sillä toimitettu äänestys päätöslauselman puolesta osotti, että sillä oli puoltajia noin kolmasosa äänestykseen osaa ottaneista. Paikalla olleet yliopiston johtomiehet ja professorit luonnollisesti, saivat aikaan, että esitetty päätöslauselma ei tullut hyväksytyksi.

Neuvostoliiton meriliikenteen edistyminen

Suuri määrä kauppalaivoja tekeillä — Moottorilaivalinja avattu Leningradin ja Lontoon välille

LONTOO. — Englantilaisissa laivanvarustajapiireissä kiinnitetään huomiota Neuvostoliiton ilmestymiseen meriliikennekilpailuun, joka on tapahtunut sellaisella voimalla, että Leningradin ja Lontoon välille on avattu uusi laivalinja, joka käsittää kuusi ajanmukaista moottorilaivaa, jotka voivat kuljettaa sekä tavaraa että matkustajia.

Siksi paljon sodan jälkeen ollut Neuvostoliittoon nähden hämärän peitossa erikoisesti, mitä tulee Neuvostoliiton laivarakennusteollisuuteen ja insinööritoimeen, että ensimäisen tälle linjalle asetetun laivan ilmestyminen liikenteeseen on ollut suuren huomion esineenä englantilaisten laivanrakentajain ja insinöörien taholta.

Mainittu laiva on "Aleksei Rykoff", ja on se todettu erittäin hyvin soveltuvan tehtäväänsä. Matkustajatilat ja oleskeluhuoneet laivassa on siten rakennettu, että kestävät rinnastelun millaisten valtamerilaivain kanssa tahansa, ja laivan joka osa osoittaa viimeistellyn työn tulosta. Laiva on varustettu hyvällä jäähdytystilalla, ja siitä huolehtivat koneet ovat ensiluokkaiset. Varsinaiset voimakoneet eivät kuulemma ole aivan viimeisintä tyyppiä, mutta vastaavat hyvin sitä työtä, mitä varten ovat rakennetut.

Tämä on ensimäinen matkustajaliikenneyritys, jota Neuvostohallitus on ryhtynyt harjoittamaan näin kaukana mantereelta, mutta merkit viittaavat siihen, että Neuvostoliitto tulee lähitulevaisuudessa huolehtimaan itse kaikesta liikenteestä oman maan ja Amerikan y.m. maiden välillä.

Neuvostohallituksella on nykyään 12 laivaa rakenteilla erilaisia tarkoituksia varten sekä lisäksi yksi laiva rakennettavana Kruppin telakoilla Saksassa. Viimeksimainittu on 4,000 tonnin kantoinen, moottorilla käypä matkustajalaiva, "Krim", varustettuna keskimääräisellä 14 solmuvälin tuntinopeudella, ja kyeten kuljettamaan yhteensä n. 850 matkustajaa.

Coolidge "hyvinvoinnin" apostolina

"Edistyksen" ylistyslaulusta jätetty pois työttömyys, palkkojen polkeminen, työläisten sorto ja kurjuus

FREDERICKSBURG, Va., lokak. 21. — Presidentti Coolidge on pitänyt täällä puheen, jossa kehui amerikkalaista "edistystä, hyvinvointia ja elintasoa", jotka muka ovat kohonneet korkeammalle, kuin mitä mikään kansa on koskaan joutunut kokemaan ihmiskunnan historian aikana.

Monet tekijät ovat kuulemma tähän vaikuttaneet, mutta huomattavin on se, että "me olemme suuri maa", joka on varustanut suuria markkinoita joukkotuotannon tulosten kulutukselle, joka tilanne on kiihoittanut "työtäsäästävien koneiden käytäntöönottamista". "Mekaninen voima Yhdysvaltain teollisuudessa vastaa 3,000,000,000:n työläisen työtä", selitti presidentti edelleen.

Vallassaolevan loiseläjäluokan edustajalla onkin syytä pröystäillä, sillä Amerikan kaptialistiluokka todellakin rypee satumaisten rikkauksien, hyvinvoinnin ja ylellisyyden keskellä. "Me" — sanalla Coolidge ehdottomasti tarkoittaakin Amerikan riistoluokkaa, sillä 90 % varsinaisesta kansasta on jäänyt tuon edistyksen ja hyvinvoinnin ulkopuolelle. Tämä osa kärsii työttömyydestä, kurjuudesta, nälkäpalkoista, työolojen kiristyksestä ja kapitalistisen järjestelmän riistosta ja vainosta. Mutta yläluokan mässäystasolla elävä maan päämies ei luonnollisesti sekoita näitä soraääniä valheelliseen lauluunsa.

Gitlow puhunut arizonalaisessa terroripesässä

VOIMAKAS VASTALAUSEMYRSKY PAKOITTI PHOENIXIN PORVARISTON PERÄÄNTYMÄÄN JA MYÖNTÄMÄÄN PUHEOIKEUDEN

NEW YORK, lokak. 20. — Tämän päivän "Daily Workerissa" on julkaistu Phoenixista, Arizonasta, saapunut tieto, jossa kerrotaan, että kaikista uhkauksista huolimatta oli Workerspuolueen varapresidenttiehdokas Benjamin Gitlow puhunut suurelle kuulijakunnalle Phoenixissa torstai-iltana.

Vaalikokous pidettiin City Hall Plazassa, jonka kaupungin taantumuksellinen virkavalta oli myöntänyt tarkoitusta varten, vaikka kaksi viikkoa takaperin olivat samat viranomaiset kieltäneet kommunistisen vaalikokouksen pitämisen.

Gitlow puheessaan tuomitsi kapitalistipomojen puolueet, poliisijärjestelmän, Ku Klux Klanin, Amerikan legionan ja työväen petkuttajat, jotka näitä taantumuksellisia voimia kannattavat.

Puhujalavalla istuivat valtion kommunistinen kuvernööriehdokas William O'Brien, toveri George Saul Coloradosta ja musta-ihoinen presidentin valitsijamiesehdokas Logan. Neekerityöläisen läsnäolo sekä Gitlowin puhe saattoi neekereitä vihaavat Arizonan kapitalistit ymmärtämään, että on olemassa puolue, joka esiintyy neekerien oikeuksien nimissä kaikkea sortoa vastaan, ja joka kutsuu valkoisia työläisiä taistelemaan rinnakkain neekeriveljiensä kanssa yhteistä vihollista, kapitalismia vastaan.

Puhetilaisuus muodostui voitoksi Workerspuolueelle, sillä kaikkialta maasta kohdistunut työläisten vastalausemyrsky Arizonassa vallitsevaa terroria vastaan, pakoitti Arizonan porvariston perääntymään, ja myöntämään puheoikeudet Gitlowille, joka aikaisemmin oli uhattu väkivallalla estää puhumasta koko Arizonan alueella.

Rajaseudun työläiset velkoo 50,000 dollarin pääveroja takaisin

Scurauksena äskeisistä oikeuksien päätöksistä

WINDSOR, Ont., lokak. 23. — Rajaseudun kulkijain suojelusyhdistys on ryhtynyt toimenpiteisiin kanteen nostamiseksi Yhdysvaltain hallitusta vastaan niiden kaikkiaan noin 50,000 dollariin nousevien pääverojen takaisin maksamiseksi, jotka Yhdysvaltain puolella työssäkävijät ovat olleet pakotetut maksamaan viime lokakuun jälkeen, kun Yhdysvaltain hallitus tiukensi rajan yli kulkua ja vaati maksamaan erikoisen siirtolaispääveron.

Mainitulle yhdistykselle on viime lauantaina myönnetty Delawaren valtiossa yhdysvaltalainen toimilupa. Se edustaa Fort Erien, Bridgeburgin, Windsorin ja Niagara Fallsin sekä niiden ympäristössä asuvia rajan toisella puolen työskenteleviä canadalaisia.

Velkominen perustuu äskettäin annettuihin oikeuslaitosten päätöksiin, että Canadan kansalaisilla on vapaa oikeus työssäkäyntiin rajan toisella puolella, kuten vuoden 1794 Jay-sopimus edellyttää.

Californian hedelmänpoimijat lakossa

500 työläistä protesteeraavat kurjien palkkojen johdosta

SAN FRANCISCO, lokak. 22. — Viidensadan meksikolaisen maatyöläisen lakko jatkuu Watsonvilleessa pavunpoimijain yhtyessä hedelmätyöläisten lakkoon. Lakkokomitea järjesti kokouksen, johon pyysi Workerspuolueen piirlorganisaattori Leviniä puhumaan. Kokouksen yhteydessä perustettiin osasto Workerspuolueelle. Muuan kommunistinen työläinen vangittiin. Kommunistista kirjallisuutta ja "Daily Workeria" jaettiin lakkolaisille.

Oikeus on tuominnut viattoman henkilön

Miestaposta viiden vuoden kuritushuonevankeuteen

LONDON, Ont., lokak. 23. — Huolimatta syytetyn vakuutuksista viattomuudestaan tuomittiin täällä viime viikolla William Haskins viiden vuoden kuritushuonevankeuteen syytettynä ja valamiehistön syylliseksi toteamana William Gallowayn surmaamiseen ajaessaan humalassa ollessaan automobiililla hänen päälleen.

Nyt on eräs nuori nainen ilmottanut, että Haskins ei ole syyllinen mainittuun rikokseen, sillä hän sanoo olleensa automobiilissa, joka aiheutti Gallowayn surmaantumisen ennenkuin Haskins ehti paikalla. Kaksi naista ovat tehneet asiasta valaehtoisen todistuksen, jonka perusteella on vangittu heidän syylliseksi toteamansa nuori mies, jonka nimeä ei ole päästetty julkisuuteen.

Asiassa alotteen tehnyt nuori nainen ilmotti, että ei voinut kestää syyttömän miehen kärsivän rikoksesta.

Punaisilla uusia voittoja Kiinassa

Perustaneet neuvostohallituksen Hunanissa

PEKING, lokak. 22. — Lyöden takaisin ne sotajoukot, jotka oli lähetetty heitä vastaan, ovat työläisten ja talonpoikain liittoon kuuluneet joukot perustaneet neuvostot Chenchowin kaupunkiin, joka on huomattavimpia kaupunkeja Hunanin maakunnassa. Punaiset joukot ovat jatkaneet sanotussa maakunnassa menestyksellistä etenemistään. Viimeiset tänne saapuneet tiedot kertovat, heitä vastaan lähetetyt sotajoukot eivät voi tehdä mitään koska sotilaat kokonaisina joukkoina menevät punaiset puolelle.

Kun punaiset joukot valtasivat kaupungin, julistivat he heti, että kaikki omaisuus kuuluu työläisille ja talonpojille, ja polttivat kaikki maakirjat ja omaisuuspaperit. Julistuksia ilmaantui kaikkialla kaupunkiin, selittäen uuden hallituksen periaatteita. Uusia työläisten ja talonpoikain ammatillisia unioita heti perustettiin, ja sotilasviranomaisten toimesta jaettiin nälkiintyneille ja alastomille asukkaille ruokaa ja vaatteita.

Neuvostoliitto tehnyt suuria tilauksia Yhdysvalloista

$21,090,000:n sopimus amerikkalaisen yhtiön kanssa — Puhutaan Neuvostoliiton tunnustamisen mahdollisuudesta

MOSKOVA, lokak. 22. — Associated Pressin uutistoimiston tiedon mukaan, ovat jotkut täkäläiset sanomalehdet ja Neuvostohallituksen virkailijat nähneet siinä suuressa $21,000,000:n kauppasopimuksessa, joka on solmittu Neuvostoliiton hallituksen ja amerikkalaisen firman, General Electric Companyn, välillä ei ainoastaan edelläkävijän amerikkalaisille pääomasijoituksille tässä maassa, mutta myöskin alkutoimenpiteen, joka voi johtaa Neuvostoliiton tunnustamiseen Yhdysvaltain taholta.

Imperialistinen luottosaarto murtunut

"Economic Life"-lehti sanoo, että sopimus rikkoo sen "luottosaarron", jota Englanti on koettanut aikaansaada Neuvostoliittoa vastaan. Sopimuksen allekirjoittaminen ilmoitettiin New Yorkissa. Sen mukaan sitoutuu General Electric Company toimittamaan Neuvostoliitolle yli $20,000,000:n arvosta sähkölaitteita ja koneita, joista ostaja suorittaa 25 pros. hinnasta ennen laivausta, ja loppuosa lyhennyksinä viiden vuoden ajalla.

"Economic Life" mainitsee, että Neuvostoliiton rehelliset liiketavat ovat kohottaneet sen arvoa ulkomailla kuluneen vuoden aikana, ja arvioi että Yhdysvaltain liikemiesten keskuudessa on tapahtumassa muutos suhtautumisessaan Neuvostoliittoon.

Yhdysvaltain hallitusko järkiintymässä

"Pravda" huomauttaa, että tässä kauppasopimuksessa oli tärkeätä, että Yhdysvaltain hallitus oli tietoinen neuvotteluista, eikä asettunut vastustamaan pitkäaikaisen luoton myöntämistä Neuvostoliitolle, jos rahat käytetään Yhdysvalloissa. Neuvostoliiton ollessa luotontarpeessa ja Yhdysvaltain etsiessä uusia sijoitusmahdollisuuksia karttuville pääomilleen, on Yhdysvallat vähitellen alkanut ymmärtää, että yhteistoiminta molempien maiden välillä on mahdotonta ilman sen tosiseikan juridista tunnustamista, että suunnattomain venäläisten markkinain ainoa isäntä on — Neuvostohallitus, sanoo "Pravda".

Amerikkalaisia hevosia Neuvostoliittoon

MONTREAL, lokak. 23. — Quebecin satamassa on parast'aikaa Neuvostoliiton kauppalaiva "Dekabristi" joka lastaa Yhdysvalloista ja Canadasta ostettuja hevosia Neuvostoliittoon vietäväksi.

Laivan kapteeni toivoo kykenevänsä tekemään tämän kohta alkavan matkan jälkeen vielä toisenkin matkan ennenkuin Itämeren Leningradiin johtavat vedet jäätyvät.

Viime vuosina on Neuvostoliitto ostanut tältä mantereelta tuhansittain ankaran tarkastuksen perusteella valikoituja hevosia, joilla korvataan maailmansodan ja Neuvostoliiton saarron ja ahdistamisen aikoina perin vähiin huventunut hevoskanta.

Hyväntekeväisyys tuottaa voittoa työnantajille

HANKKIVAT MAINETTA JA TUKEVAT USKONNOLLISTA PIMITYSTYÖTÄ

MONTREAL, lokak. 23. — Nuorten naisten kristillisten yhdistysten maailmanliiton talous- ja teollisuussihteeri neiti Mary Dingman on täällä mainitun yhdistyksen kesteissä pitämässään puheessa todennut, että työnantajat eivät halua korottaa naistyöläistensä nälkäpalkkoja, vaan käskevät naisten menemään mainitun yhdistyksen majataloihin elääkseen niissä mahdollisimman halvalla. Kun mainitut majatalot eivät kannata taloudellisesti, niin esiintyvät samat työnantajat jalomielisinä lahjottajina, saavat siten mainetta, edistävät uskonnollisen pimitystyön vakiinnuttamista ja saavat siten vielä voittoa, koska kaikki naistyöläiset eivät asu mainituissa majataloissa, vaan näkevät nälkää muualla. Työnantajien "kristillinen jalomielisyys" osottautuu siten ulkokullaiseksi ja voittoa tuottavaksi, sillä he välttyvät siten palkkatason korottamisesta, kun lahjottavat pienen erän säästämistään palkankorotuksista mainittujen kristillisten laitosten kustannuksiin.

Mainittu nainen ei tehnyt asiasta johtopäätöksiä, vaikka totesikin, että työnantajat "mieluummin lahjottavat yhdistykselle, kuin korottavat naisten palkkoja."

Kommunistit Australian ammattiunioissa

Pääministeri Bruce surkuttelee victorialaisen sos. dem. pääministerin sisunpurkausta

ALBURY, Uusi Etelä-Wales, lokak. 22. — Pääministeri Bruce on täällä selittänyt, että Victorian maakunnan pääministeri Hoganin "purkaus" on tunnustus, että kommunistit kontrolloivat ja olivat vastuussa äskeisen satamalakon jatkumisesta. "Todellakin asiat ovat joutuneet valitettavaan pisteeseen", sanoi Bruce, "kun työväen pääministeri nostaa kätensä ylös, ja selittää, että hän on voimaton, koska kommunistit vallitsevat työväenliikkeessä."

"Työväen" ministeri Hogan oli äskettäin valitellut sitä, ettei liittohallitus ollut asettanut syytteeseen paria vasemmistolaista uniojohtajaa, jotka vastustivat lakon pettämistä.

JAPANILAINEN SOTALAIVA UPONNUT

Tokio, lokak. 22. — Meriministeriöstä ilmoitetaan, että muuan torpeedovene törmäsi yhteen hävittäjän kanssa taisteluharjoituksissa, jolloin torpeedovene heti upposi. Neljä matruusia ilmoitetaan hukkuneen.

KAUPUNGIN VAROJEN VARKAUDESTA VUOSI VANKEUTTA

Toronto, lokak. 23. — William Johnston, joka noin viikko takaperin tunnusti itsensä syylliseksi 4,858.70 dollarin varkauteen Toronton kaupungin varoista, sai eilen täkäläisessä rikosoikeudessa vuoden tuomion Ontarion ojennuslaitokseen.

Metsätyölakkoon ovat syyllisinä kommunistit

"SUDBURYN PIIRIN PUNAISIA SUOMALAISIA KOMMUNISTEJA" SYYTETÄÄN POHJOIS-ONTARION METSÄTYÖLAKOSTA

Kun pohjois-Ontarion metsätyöläiset ovat menneet usealla eri kämpällä lakkoon ja kun heidän suunnitelmanaan on laajentaa lakkoa sitä mukaa kuin paperipuiden katkasua laajennetaan avattaville uusille kämpille, niin Ottawasta lähetetyssä uutisessa, joka on kiertänyt useissa englanninkielisissä porvarillisissa lehdissä, sanotaan "kommunististen metsätyöläisten" suunnittelevan yleistä yli Ontarion ulottuvaa metsätyöläisten lakkoa "Sudburyn piirin suomalaisten punasten kommunistien" kiihottamana.

Jos porvarilliset sanomalehtimiehet vaivautuisivat tutustumaan metsätyöläisten pieniin palkkoihin ja äärettömän kurjiin olosuhteihin, niin he käsittäisivät — kuten suomalainen tutkimusmatkailija Sakari Pälsi teki viime vuonna — että juuri nämä olosuhteet synnyttävät kommunisteja, pakottavat työläiset ryhtymään taisteluun inhimillisten olosuhteiden ja kunnollisen palkan puolesta. Ja tämmöistä oikeutettua taistelua tukevat Sudburyn piirin samaten kuin muidenkin alueiden kommunistit täydestä sydämestään.

Uutisessa mainitaan edelleen, että Canadan Puutavaratyöläisten teollisuusliiton (Lumber Workers Industrial Union of Canada) sihteeri Alf. Hautamäki olisi Canadan suomalaisen sosialistijärjestön järjestäjä ja että mainittu järjestö kuuluisi alaosastona Canadan kommunistipuolueeseen. Uutinen on monessa suhteessa virheellinen, sillä Hautamäki ei ole Canadan suomalaisen järjestön (josta nähtävästi on kysymys) järjestäjä, eikä C. s. j. ole kommunistipuolueen alaosasto, vaan itsenäinen järjestö, vaikkakin siinä on jäseninä kommunisteja.

Lakkolaisten avustaminen

Uutisessa kerrotaan edelleen Hautamäen Metsätyöläisessä ja Vapaudessa julkaisusta kirjotuksesta ja sanotaan pohjois-Ontarion kommunistien keräävän avustusta lakkolaisille. Siihen toimenpiteeseen — avustuksen keräämiseen — olisi ryhdyttävä kaikkialla. Kommunistit ovat näyttäneet siinä esimerkkiä, jota on seurattava kaikkialla suomalaisten työläisten keskuudessa, sillä lakossa olevat työläiset ovat lähellä meitä, koska ovat ctupäässä suomalaisia.

Ottawassa on todennäköisesti huono kielenkääntäjä

Kaikesta päättäen on hallituksella Ottawassa palveluksessaan ja käytettävänään joku suomenkielen taitoinen kätyri, joka on tehtävissään perin huono. Niin voi ainakin päätellä siitä huonosta suomennoksesta ja asiain selvittämisestä, mikä ilmenee mainitussa uutisessa. Miehellä, tai lienekö hän nainen, ei tunnu olevan erittäin selvää käsitystä asioista, jotka hänen villi mielikuvituksensa kääntää milt'ei ylösalaisin.

Olisi mielenkiintoista saada tietää, kuka tämä taituri on?

Lukuisia lento-onnettomuuksia

OXFORD, Mass., lokak. 21. — Kaksi lentäjää saivat surmansa tänään, kun lentokoneesta särkyi ilmassa toinen taso.

Detroit, Mich., lokak. 21. Lentokoneen tason särkyessä putosi luutnantti Edward C. Snell maahan 1,900 jalan korkeudesta, saaden heti surmansa. Sillä oli laskuvarjostin, mutta pelästyneenä ei älynnyt hypätä koneesta ulos. Hänen toverinsa, ohjaaja Evans, sensijaan heittäytyi laskuvarjostimen varaan, pelastuen hengissä.

Hendon, Englanti, lokak. 21. — Kaksi porvarisnaista putosivat lentokoneineen uuden golffikentän yläpuolelta maahan. Kone murskautui, ja naiset loukkautuivat hengenvaarallisesti.

Atlantic City, N. J., lokak. 21. — On todettu, että se lentokone joka täällä viikon lopulla putosi maahan, ja jossa onnettomuudessa muuan pankkiiri surmautui ja useita henkilöitä loukkautui, aiheutti siitä, että muuan matkustaja oli ilmassa saanut kauhunkohtauksen, ja tarttunut suonenvedontapaisesti ohjauslaitteisiin, estäen ohjaajaa työssään.

TORONTON SUOMALAISEN SEURAN TOIMINNASTA

Suomalaisen seuran perustaminen

Toronton Suomalainen Seura N:o I viettää 26 vuoden olemassaolojuhlaansa 27—28 p. kuluvaa lokakuuta, jonka johdosta olen poiminut joitakin johtavia tekijöitä sen menneestä toiminnasta, — paikallisesta ja yleismaallisesta työstä tämän maan työväenliikkeen edistämiseksi.

Tarkastaessa Toronton suomalaisten seuraelämää ja toimintaa, varsinkin sen alkuaikoina, huomaa, että ne mielenkiintoiset tapahtumat, jotka kiihottivat Suomen kansaa, ja varsinkin alulla ollutta luokkatietoista työväenliikettä, tämän vuosisadan ensi kymmenellä vuodella, antoivat aimo sysäyksen Amerikassa oleville suomalaisille yhdistyksille, ja voipipa sanoa: saneli syntysanat sille valtavalle liikkeelle, josta muodostui suomalainen sosialistijärjestö Yhdysvaltoihin ja myöhemmin Canadaan.

Valtiollinen tilanne Suomessa, jota tilannetta määräili Bobrikoff, Venäjän taantumuksellisten ainesten edustaja ja jota tarmokkaimmin vastustettiin n.s. "aktivistien" taholta, johti monet nuoret miehet poistumaan maasta; ja toisia se tilanteen sietämättömyys, mihin santarmilaitos, urkkijat, paino-, iltama- y.m. sensuurikiristykset olivat saattaneet Suomen. Torontokin sai näistä tulokkaista useita, jotka taas vuorostaan pitivät huolen, että sukulaiset ja tuttavat alkoivat siirtymään tänne.

Mikäli tiedetään, on edesmennyt tov. J. Lindala ollut ensimäinen Torontoon tullut suomalainen, joka tuli tänne 1891 ja joka oli yksi suomalaisen seuran alullepanijoita.

Suomalaisten jouduttua tänne vieraisiin olosuhteisiin alkoi heidän keskuudessa heräämään halu jonkinlaisen yhdistyksen perustamisesta. Tätä tarkotusta varten kutsuttiin yleinen kansalaisten kokous 14 p. syysk. 1902. Seura päätettiin perustaa, ja annettiin sille nimeksi "Toronton Suomalainen Seura," jolle valittiin 5-henkinen komitea laatimaan ohjelmaa ja sääntöjä. Tässä alustavassa kokouksessa oli ollut läsnä 47 henkeä. Syyskuun 28 p. pidettiin seuraava kokous, jossa hyväksyttiin ohjelma ja säännöt sekä päätettiin varsinainen perustava kokous pitää 5 p. lokak. joten lokak. on pidetty vuosijuhlakuukautena.

Näistä 47 henkilöstä on enään paikkakunnalla 9, joista 4 kuuluu seuraamme, 2 kirkkokuntaan, 1 sosdem.-ryhmään, 2 ei mihinkään.

Seuran jäsenistö muodostui hyvin "kirjavia" mielipiteitä omaavista aineista, joten seuran tarkotus, — "ohjelma" muodostui vapaille aatteille. Tämän ohjelmakilven taakse oletettiin voitavan kerätä kaikki se aines, joka yhdyselämää kaipasi, — sopusointuisaan toimintaan.

Säännöt, jotka aluksi laadittiin, muovailtiin ja korjailtiin 1905, jolloin ne laillistettiin, ja olivat ne perussääntöinä v. 1924 asti. Sääntömuutoksia kyllä tehtiin usein, sen mukaan kun toiminta edistyi. Nimiä on seuralla ollut, lukuunottamatta alkuperäistä, seuraavia: Toronton Yhdistysten Liitto, Toronton Sosialisti Liitto, Toronton Suomal. Sos. Osasto, Toronton Suomal. Alaosasto No. 2 Sosialist Party of Canada, Suomalainen Osasto No. 2 Sos. Demok. Party, Workers Partyn Suomal. Osasto, ja nyt Canadan Suomal. Järj. Toronton Suomalainen Seura No. I. Muutokset nimissä, jos olisi tilaa niitä selostaa — kertoisi kukin oman historiansa.

Vaikka seura perustettiin "vapaille aatteille", joita "aatteita" alkuaikoina pöytäkirjan mukaan näkyy ilmenneen — Luteruksen postillasta sosialismin esitelmään asti ,— ei se voinut kaikkia kuitenkaan liittää mukaan, sillä useita näyttää ensimäisillä kuukausilla tipahtaneen pois jäsenyydestä.

"Wapaiden Aatteiden" ohjelmakohdan suhteen, on ollut paljon sanasotaa viime vuosiin asti, sillä sosialistiset opit työnsivät "vapaat aatteet" sivuun, saaden seura varman tarkoitusperän kansalaisten kasvatustyössä.

Kilpaileva "Taimi"

Suomalaisten lisääntyessä paikkakunnalla alkoivat "aatteet" muovailtumaan tarkotusperiksi. Raittius ja työväenliikkeen harrastajien kesken muodostettiin 1904 uusi seura, joka otti nimekseen "Raittius ja Työväenyhdistys Taimi", ohjelma ja tarkotus ollen sisälletettynä nimen taakse. Tämän yhdistyksen perustajien joukossa oli useita Suomalaisen Seuran jäseniä, joita ei tyydyttänyt "vapaat aatteet". Taistelu näiden yhdistyksien välillä muodostui navakaksi. Seurauksena tästä kilpailusta oli, että Suom. Seuran johdosta olevat, alkoivat tarkistamaan "ohjelmaansa" josta pöytäkirjassa mainitaan m.m. seuraavasti: "... mille kannalle seura asettuu taloudellisiin, valtiollisiin ja uskonnollisiin kysymyksiin nähden Päätökseksi tuli, että mitään uskonnollisia pyrkimyksiä ei sallita seuran keskuudessa. Valtiollisiin ja taloudellisiin pyrkimyksiin nähden seura jää suvaitsevalle kannalle."

Ensimäinen yhteistoiminta näiden seurojen välillä saatiin "Voikan lakkolaisten avustuskeräyksessä", jonka alulle oli pannut Taimi. Seurauksena oli, että jotkut vakavammat toverit alkoivat tuumimaan näiden seurojen yhteenliittämisestä.

Suom. Seura joutui uudelleen tarkistamaan "ohjelmaansa" vuosikokouksessaan 1905, antaen maailmalle seuraavanlaisen julistuksen; "T. S. S. vuosikokoukseen kokoontuneena, selittää sääntöjensä I §, koskeva seuran tarkotusta, lausumalla, että se nojaa niihin periaatteisiin joilla Sos. Dem. maailmassa seisoo, ja samalla kuin seura kieltääntyy tavalla tai toisella tukemasta porvarillista valtaa, sitoutuu seura käytännöllisesti ottamaan osaa periaatteidensa mukaiseen taisteluun."

"Nykyiseltä yhteiskunnalta yhtyy seura vaatimaan niiden asioiden toteuttamista, jotka mainitaan Sos. Dem. ohjelmassa, lausuen sen lisäksi vaatimuksen yleisestä kieltolaista. Tällä selityksellä tahtoo seura ilmaista yhteiskunnallisen ja valtiollisen asemansa, tyytymättä enään varsinaisen sivystysseuran rajoihin."

Tämän julistuksen seurauksesta tehtiin "Taimen" johtokunnan taholta esitys neuvottelujen alkamisesta seurojen yhteenliittämisestä, tuloksella, että Taimi ja Suom. Seura liittyivät yhteen uudelleen muokattujen sääntöjen pohjalla, sekä ehtona ollen että liitytään Canadan sosialistipuolueeseen (S. P. of C.) Nimeksi hyväksyttiin Toronton suomalaisten Yhdistyksen Liitto.

Sosialistipuolueeseen liittyminen

Tehdyn sopimuksen perusteella valittiin puolivuosikokouksessa 1905 15 henkilöä, jotka liitetään Canadan Sos. Puol. ottaakseen selvän sen ohjelmasta, säännöistä, toimintatavoista y.m. Liitto maksoi heidän puolestaan puolueveron, y.m. Liiton edustajiksi puolueeseen valittiin seuraavat toverit: F. J. Syrjälä, J. W. Ahlqvist, J. Lindala, R. Roine, K. Lehto, E. Tigert, H. Pursi, W. Heikkinen, V. Gröndahl, J. F. Lahti, A. Stenman, V. Holmstedt, Mimmi Oksanen, Aino Mättönen ja Augusta Pakarinen.

Nämät olivat, mikäli tiedetään, ensimäiset suomalaiset, jotka liittyivät Canadan sosialistiliikkeeseen.

Tämä muoto ei kuitenkaan ollut käytännöllinen, joten 4 p. maalisk. 1906, päätettiin valita 10 henkilöä, jotka pyytävät lupakirjan suoraan C. S. P:ltä; valituksi tulivat Ahlqvist, Tigert Stenman, Lindala, Kuronen, Roine, Lahti, O. Kuosmonen, Emmi Pasanen ja Hanna Kuosmonen. Nämät henkilöt nostivat ensimäisen suom. sos. osaston Canadaan.

Sosialistista agitatsionia koetettiin pitää yllä mikäli paikalliset voimat riittivät. Ulkopuolisia puhujia kävi V. Kosonen, M. Henrikson, T. Tainio, M. Kurikka, M. Hahl ja K. Murros.

Tämä "patentti-kopla" — kuten sitä kutsuttiin — esitti 18 p. marrask. 1906, että koko "liitto" liittyisi C. S. Puolueeseen, olettaen että maaperä oli jo kypsä tähän. Pitkän keskustelun jälkeen kysymys ratkaistiin 42 äänellä liittymisen puolesta, 8 ollen vastaan.

Päätöksen johdosta joitakin jäi pois,

TOVERI J. W. AHLQVIST

mutta toiminta vaurastui ja edistyi säännöllisesti v. 1908 loppuun asti, jonka jälkeen alkoi puolueessa hajaannuksen ajanjakso.

Puolueen ensimäinen Ont. maakunta-edustajakokous pidettiin syysk. 1908 Torontossa, johon kokoukseen T. S. S. Osaston puolesta tehtiin useita alustuksia, m.m. ohjelman täydentämisestä, välillisistä parannusvaatimuksista, kunnallissosialismista, y.m. Esityksemme tulivat hylättyä 1 äänen enemmistöllä. Kokouksen jälkeen alkoi sanomalehtipolemiikki. Laadittiin kirjanen suomen- ja englanninkielellä nimelle "Canadan Sosialisti Puolue ja Sosial Demokraattia." Puolueen johdon taholta huomattiin suomalaisten olevan "reformisteja" ja vaarallisena karkotettava pois puolueesta.

Seuraus oli, että puolueen johto erotti meidät ja kaikki toiset Ont. suomalaiset osastot, sekä kymmenkunta englantilaista osastoa, jotka olivat lähteneet meitä puolustamaan. Tämä tapahtui 1909. Hajaannuskausi puolue-elämässä kesti 1911 talveen asti, jolloin pidettiin Torontossa perustava kokous puolueelle, jonka nimeksi tuli "Canadian Sos. Federation". Tämä puolue liittyi saman vuoden lopulla Winnipegissä muodostetun Sos. Dem. puolueen kanssa yhteen, ottaen nimekseen Canadan Sosdem. Puolue, joka "virallisesti" kuoli 1921 tehden tilaa Workers Puolueelle, nykyiselle kommunistiselle puolueelle.

Näiden vuosien toiminnasta, joissa olimme aktiivisesti mukana, olisi monta mielenkiintoista tapahtumaa kerrottava, vaan rajotettu tila ei sitä salli.

Osastomme on joutunut vuodesta 1906 lähtien valvomaan sosialistisesta valistustyöstä, useinkin hyvin raskaiden ja varoja kysyvien olosuhteiden vallitessa, mutta aina on osastostamme löytynyt uhrautuvaisia tovereita astumaan poistuneiden tilalle.

Kilpailevia yrityksiä

Kilpailevia yrityksiä seuraamme vastaan on tehty useita, mutta pysyväisempää jalansijaa eivät ne ole saaneet, lukuunottamatta kirkkokuntaa, joka on vuosia saanut tukea ja suoranaista rahallista avustusta ulkolähetyskirkkokunnilta, — joten ne jonkunaikaa toimittuaan ovat hävinneet näyttämöltä. Pitemmän aikaa on säilynyt n.s. Sos. Dem., ryhmä, mutta joka nyt on myös esittänyt neuvotteluja yhtymisestä suomalaiseen seuraan ja sen kautta järjestöön.

Seuramme toimintamuotoja

Käsinkirjotettu lehti "Toivo" nimeltä perustettiin 1902, myöhemmin muutettiin nimeksi "Nyrkki", joka on ilmestynyt — tosin epäsäännöllisesti — tähän asti. Neulomaseura perustettiin myös v. 1902, järjestäen ensimäiset myyjäiset "victorian" päivänä 1904, jatkuen säännöllisesti vuosi vuodelta, päättyen aina "victorian" päivän myyjäisiin.

Lauluseura on myös melkein säännöllisesti ollut ja jatkanut toimintaansa v. 1904 lähtien. Soittokunta perustettiin 1903, ja sillä on hyvin myrskyisä ja vaiherikas menneisyys. Naisosasto perustettiin 1907, joka aluksi toimi hyvin ripeästi, mutta sen tarpeellisuutta ei silloin vielä käsitetty miestoverelden taholta, että naiset pyrkivät eri "karsinaan". Se lopetti toimintansa 1909, ottaen toistakymmentä vuotta, ennenkuin se pääsi uudelleen jaloilleen.

Voimisteluseura perustettiin 1904 ja on se ollut toiminnassa siitä lähtien, joskin joskus on ottanut pitempiä "lepoaikoja".

Näytelmäseura on ollut toiminnassa v. 1905 lähtien jolloin sen toimesta esitettiin "Juhannustulilla"-niminen kappale. Sen toiminta on vaiherikas ja se oli vaikeaa varsinkin alkuaikoina, kun ei ollut omaa huoneustoa. Lava piti pystyttää ja viedä pois samana päivänä kun esitys tapahtui. Näytelmäseuran henkilöt ovat olleet kaikkein eniten uhrautuneita tovereita seurassamme, ja raha-pajamme, joten kunnia heille.

Nuoriso-osasto perustettiin 1914 ja lopetti se toimintansa 1916. Mutta alotti uudelleen 1919, ja on se ollut toiminnassa, lukuunottamatta pitempiä lepojaksoja, tähän asti.

Sunnuntaikoulu perustettiin talvella 1903. Oppilaat, jotka ovat olleet silloin perustetussa sunnuntaikoulussa, ovat nyt aikaisia ihmisiä ja useat seuran luottotoimissa.

Kylvetty siemen on itänyt, joskaan se ei ole kantanut niin hyvää hedelmää, kuin moni vanhin olisi toivonut. Kaikkien eri toimintahaarojen työ on tehty tarkoituksella edistää työväenluokan valistustyötä, ja keskittää seuraelämä seuramme ympärille, kohottaaksemme työläistovereidemme moraalista ja henkistä tasoa, kuin myös vointimme mukaan edistääksemme tämän maan työväenliikettä.

Seuran sisäinen toiminta

Suurempia hajottavia erimielisyyksiä ei ole ollut senjälkeen kuin Taimi liittyi seuraamme. Yhdysvaltain puolella nousseet suuntariidat vaikuttivat hyvin kiihottavasti seuramme jäsenistöön, varsinkin kun oltiin pakotettuja joihinkin jäseniin nähden turvaantumaan äärimmäiseen puolukuriin.

Jäsenmäärä on ollut hyvin vaihteleva, riippuen paikallisista ja historiallisista tapahtumista, kuten Suomen suurlakko 1905, omantalon saanti, Suomelle myönnetty "yksikamarinen" edus kuntamuoto, Venäjän ja Suomen vallankumous j.n.e. Esim. Venäjän vallankumouksen jälkeen, kun Suomi julistautui itsenäiseksi, ja sosdemit olivat hallitusohjaksissa, jolloin näytti mahdolliselta myös Suomessa yhteiskunnallinen vallanmuutos, — sai se tälläkin paikkakunnalla valtavan liikehtimisen aikaan, seurassamme oli silloin neljättäsataa jäsentä. Seuramme liittyi monenlaista ainesta, joiden tarkoitus oli palata takaisin Suomeen nauttimaan sos. vallankumouksen saavutuksista. Kävi selville, että Venäjälle ei huolittu takaisin sellaisia henkilöitä, jotka ulkomailla ollessaan eivät olleet kuuluneet työväenliikkeeseen. Samanlaisen tiedonannon antoi Amer. olevan Suomen työväenhallituksen edustaja tov. Santeri Nuorteva. Se toivo, joka aiheutti näissä henkilöissä vallankumouksellisen loihun, sammui ja ennen vuoden kuluttua jo he tipahtivat pois —.

Suomen työläisten epäonnistunut vallankumous, josta kerrottiin mitä kauheimpia julmuuksia, porvarilehtien levittämät tiedot Venäjän vallankumouksen epäonnistumisesta, sekä tällä mantereella tapahtuneet työläisten vainot sotakiihkoilijoiden taholta, Canadan hallituksen "order-in-councellin" säädökset, vangitsemiset, seuramme toiminnan lopettaminen, j.n.e olivat kaikki osalfaan vaikuttamassa, että suurimäärä jäseniä tippui pois seurasta. Jäsenmäärä alkoi v. 1920 nousta ja kohosi säännöllisesti v. 1925, cllen yli 400, jonka jälkeen se alkoi laskea, aiheentuen Worker Partyn nimen muutoksesta kommunistipuolueeksi sekä puolueen sisällä tapahtuvasta uudelleen järjestelystä.

Viimeinen huomattavampi mielipiteiden eroavaisuus tapahtui 1919, kun Canadan hallituksen vainolait lievenettiin. Seuramme oli saanut luvan toimia itsenäisenä laillistettujen sääntöjensä perusteella. Kun tuli muodollinen kysymys seuran liittämisestä takaisin Suom. Järj. tehtiin "itsenäisten" taholta yritys estää se. Jäsenten suuri enemmistö ei kuitenkaan hyväksynyt itsenäisenä olemassaolon ajatusta, vaan päätti liittyä järjestöön.

Seuramme jäsenistö alottaessaan sosialistista valistustyötä tekemään oli nuorta, innokasta ainesta, joiden luokkatietoisuuden kasvatus tapahtui pyhän innostuksen ja taisteluhalun valtaamana. Heidän taloudellinen asemansa oli hyvin horjuvalla pohjalla, jota säännöllisesti uusiintuvat pulakaudet muistuttivat palkkaorjan asemasta. Mutta seuramme perusjoukot alkavat nyt vanhentua. Innostus, joka heitä ennen elähytti ja kannusti, alkaa lamaantua. Viimeksi kuluneen 10—15 v:n taloudellinen tilanne ei ole ollut, jättämättä heihin vaikutelmiaan. Monesta ammattitaitoisesta ja ammattaidottomasta työläisestä on tullut vakavaraisella pohjalla eläjä. Se on ajanmittaan johtanut siihen, että entinen innostunut ja periaatteisiinsa luottava "toveri" on alkanut heikentyä, ja sitte puolue-elämästä pois vetääntyä. Tätä tendenssiä on ollut vielä lisäämässä, kapitalismin vakiintuminen ja se että kumouksellinen työväenliike ei ole voinut missään maassa saada aikaan suurempaa käännettätekevää muutosta, joka olisi alaslyönyt pikkuporvarillisen hengen luoman ihanteen, — itsensä auttaminen. Päinvastoin on meidän entisistä "tovereista" tullut liittolaisia kaikenkarvaisten "harmajien" veljien kanssa, himmentääkseen luokkataistelun kasvatustyön päämäärää; ovat yhtyneet porvareiden kanssa parjaamaan vallankumouksellisen liikkeen edistäjiä, parjaamaan ja mustaamaan Venäjän työläisten saavutuksia ja pyrkimystä, — pyrkimyksiä joita he ennen opettivat ja kannustivat meissä taisteluintoa. Ei ole siis ihme, että taloudellinen tilanne ja tällainen parjaus olisi puolestaan vaikuttamassa poisvetääntymiseen. Myös maailmansodan jälkeinen työväenliikkeen puhdistus ja kommunistien oppien asettamat vaatimukset jäsenistöön, ovat aiheuttaneet vallankumouksellisen liikkeen liepeiltä pois tipahtamista.

Kaksikymmentäkaksi vuotta on kulunut siitä, kun meidän keskuudessamme oli kahdenlaista jäsenià — suomalaiseen seuraan ja sosialistipuolueeseen kuuluvia. Nyt on meillä tilanne visseissä suhteissa samanlainen — on suomalaiseen seuran ja kommunistipuolueen jäseniä; viimemainitut kuuluen molempiin järjestöihin, ensinmainitut vain suomalaiseen seuraan. Suomalaisen seuran jäsenten keskuudessa ilmenee tyytymättömyyttä kommunistipuolueeseen ja yleensä engkielisen väestön hitaaseen liikehtimiseen. Kommunistipuolueen jäsenen tehtävät ja uhraukset puolueen edukseen käyvät heidän mielestä liian raskaiksi, joten siirtyminen ainoastaan S. S. jäseneksi voi tulla hyvin suurilukuiseksi. Näyttää että 25 v. kiertokulku johtaa monet takaisin kansalliseen suvaitsevaisuuden poluille, — pois vallankumouksellisen liikkeen kaitaiselta ja uhrauksia kysyvältä polulta. Tällaisen tilanteen eteemme noustessa ei voi olla uudestaan vetoomatta niihin tovereihin, jotka vuosia ovat suorittaneet vallankumouksellisen sotilaan tehtäviä, joko suuremmassa tai pienemmässä mittakaavassa, — älkää karatko pois Vallankumousarmeijan rintamasta. Te, jotka kuitenkin poistutte, olkaa suvaitsevaisia sitä liikettä kohtaan, jonka kerran luulitte edustavan teidän ihanteita, — maailman työläisorjien vapauttajana.

Seurallamme on edessään suuri ja vastuunalainen tehtävä. Viime vuosina paikkakunnalle tulleet kansalaisemme on saatava vedettyä mukaan työväenliikkeen vaikutuspiiriin, tässä työssä on paikkakunnan vanhemman väestön ojennettava avustavaa kättä. Ja uusille työntekijöille toivon intoa ja kestävää luokkataistelutarmoa tässä työssä.

J. W. AHLQVIST.

Fordin tehtaita katsomassa

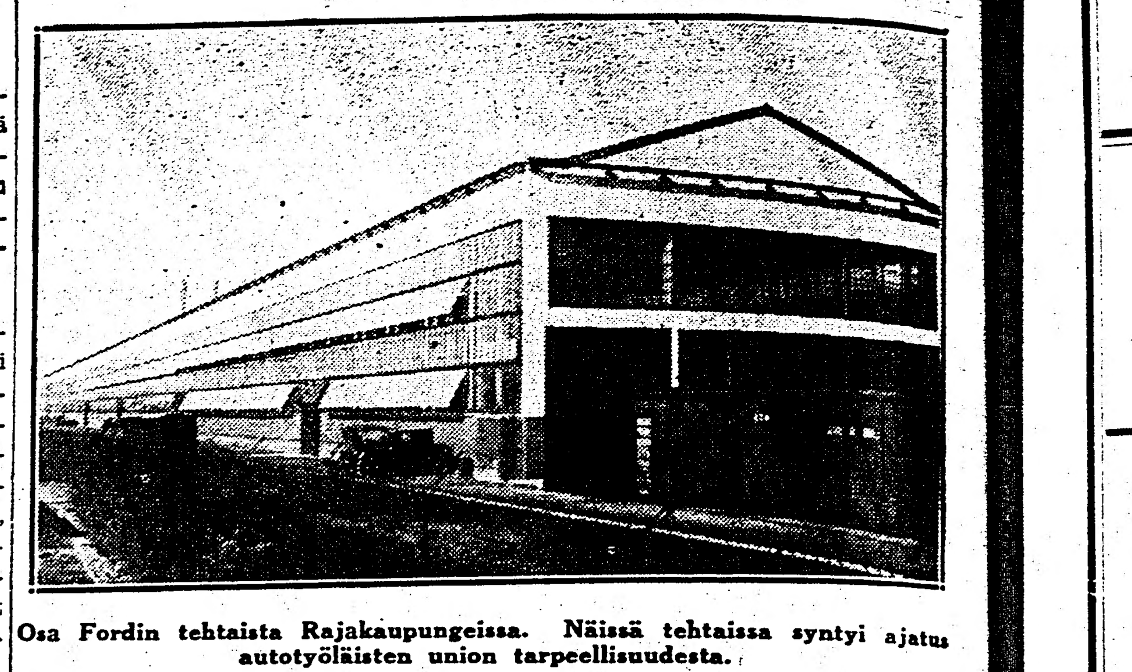

Osa Fordin tehtaista Rajakaupungeissa. Näissä tehtaissa syntyi ajatus autotyöläisten union tarpeellisuudesta.

Fordilla on Rajakaupungeissa verrattain suuret tehtaat, joissa työskentelee 8000 miestä, joskus enemmänkin. Pälkähti tässä päähän eräänä päivänä mennä katsomaan miten niitä lissuja oikein valmistetaan. Lupalapputiedonantotoimistosta (information office) tuli pienen valheen avulla ja se kädessäni astelen tehtaan portille. Päätin tarkastaa plantin n:o 2 mahdollisimman tarkasti ja jättää plantit n:o 1 ja 3 (body ja frame plantit) toiseen kertaan. Yritin viedä valokuvauskoneen mukanani, mutta portilla oleva vahtimies sen jyrkästi kielsi. Tehtaitten sisäpuolelta on kielletty valokuvien otto, sanoi hän. Ei auttanut muu kuin jättää valokuvauskone vahtikoppiin.

Plantti n:o 2 on mahdottoman suuri, noin 1,500 jalkaa pitkä ja 700 jalkaa leveä. Seinät ja katto ovat melkein kokonaan lasista. Rautatieraiteet tulevat tehtaaseen sisään kumpaakin pituussuuntaa kulkevaa seinänviertä pitkin. Huomasin että takaseinällä kulkevat junat tuovat kaiken raakatavaran ja vievät ulos romun ja tähteet, jotavastoin etusivulla seisoviin vaunuihin lastataan kaikki valmis tavara.

Koneitten melua ja jyrinää kuului joka puolelta, mutta remmiä, ei remmipyöriä eikä valta-akseleita näkynyt missään. Jokaisella koneella, olkoon se miten pieni tahansa, on oma sähkömoottorinsa, joka on joko hammaspyörällä tai lyhyellä peitetyllä remmilla yhdistetty koneeseen. Lähimmästä nurkasta sisääntultuani kuului jonkun suuren koneen sydäntävihlova kiljunta. Se tuli koneesta, jolla silinteriplokien suorat pinnat suoristetaan. 10 silinteriplokia oli ruuvattu suuren höyläkoneen pöytään. Koneessa ei kuitenkaan ollut tavallinen höyläkoneen terä, vaan pyöri siinä kaksi suurta irtolevyteräistä jyrsikoneen terää. Ensimäinen terä otti paksumman lastun ja toinen tuli pari tuumaa perässä hyvin hienolla lastulla ja muutamassa minuutissa oli 10 kappaletta suoristettu. Silinteriplokin täytyy käydä monen koneen lävitse ennenkuin se on kelvollinen kokoonpanopöydälle. Höyläkoneesta se pannaan suureen porakoneeseen, jossa neljä "broachia" yhtaikaa sorvaa jokaisen kannukammion. Kun se on käynyt tarpeeksi monen koneen lävitse pannaan se koneeseen, jossa korkean vesipaineen avulla se kokeillaan, jos se on tarpeeksi ilmanpitävä.

Seuraan silinteriplokia kokoonpanolaisille. Se on pitkä pöytä, jossa on miehiä kahden puolen ja jokaisella on tarkasti määrätty tehtävänsä. Ensimäinen panee kannut sisään, toinen mutka-akselin, kolmas laakerit, neljäs öljykaukalon j.n.e. Muutaman minuutin kuluttua on moottori valmis kokeiltavaksi. Miehet työntävät ne pienien rattaitten kanssa, yksi mies aina kaksi moottoria kerrallaan, toiseen päähän tehdasta, missä on autojen lopullinen kokoonpanolaini.

Mutta ennenkuin sinne ehditään, on monta mielenkiintoista katsottavaa. Siirryn moottoriosastolta prässiosastolle. Sillä välillä on vielä eräs osasto, jonka ovessa on suuri punainen risti ja sen alla punaisilla kirjaimilla "Hospital". Eräs mies on juuri juoksemassa sinne käsi verisenä. Kysyin vahtimieheltä, onko välttämätöntä olla noin suuri sairaala tehtaan sisäpuolella. On, sanoi hän. Se on ehkä kaikkein tärkein osasto tässä tehtaassa. Viisi haavuria siellä sitoo haavoja niin paljon kuin ehtivät ja aina kuitenkin tahtoo olla odotushuoneessa jonoa.

Prässiosastolla on satakunta pienempää tai suurempaa prässiä. Huomioni kiintyy mahtaviin jättiläisprässeihin, joilla prässätään auton kurasuojat. Yksi mies kastelee sopivaksi leikatun peltin saippuavedellä, kaksi miestä laittaa sen prässin väliin, neljäs vetää prässin käymään. Puolen minuutin kuluttua, kun prässi nousee ylös, ottavat sen takana olevat toiset kaksi miestä valmiiksi muodostetun kurasuojan pois ja antavat sen viereiseen prässiin, jossa reunat leikataan. Kolmannessa painetaan tarvittavat ruuvin reiät, kaikki samalla sivulla olevat reijät yhdellä iskulla, neljännessä ja viidennessä taivutetaan syrjät j.n.e. Jättiläisiä ovat nekin prässit, joilla jarrurummut ja pyörävanteet prässätään. Nekin menevät ainakin kymmenen eri prässin lävitse ennenkuin ovat valmiit maaliuunille.

Autonrakennustekniikka on muutaman viimeisen vuoden ajalla mennyt hurjasti eteenpäin. Monta sellaista kappaletta, jotka ennen tehtiin joko valamalla tai takomalla, tehdään nyt yhdellä tai kahdella prässikoneen iskulla. Jos valmistettava kappale on sellainen, että sitä ei voi prässätä kokonaisena, prässätään se valmiiksi kahtena tai useampana osana ja ne osat sitten hitsataan yhteen. Yleisesti käytetään sähköhitsausta. Jokaista eri työtä varten on automaattinen erikoiskone, jonka käyttämisessä ei tarvitse mitään ammattitaitoa. Kun ylimalkaisesti katselee Fordin tehtaita sisäpuolelta, näyttää niinkuin koneitten ylöspanossa ei olisi noudatettu mitään järjestystä. Kaikki näyttää olevan sikin sokin. Tässä voi olla prässi, sen vieressä hitsauskone, porakone, sorvi tai mikä tahansa muu kone, jonka nimeä tavallinen kuolevainen ei ole edes kuullutkaan. Ja kuitenkin on tehtaassa satoja samaa laatua olevia koneita, jotka voisi asettaa rinnakkain tai peräkkäin kauniiseen järjestykseen, kuten esim. koneet vanhanmaan tehtaissa. Mutta kun katselee töitten kulkua, kun seuraa jotakin kappaletta koneesta koneeseen, niin täytyy tunnustaa, että sittenkin jokainen kone on täsmälleen sillä paikalla, kun sen pitääkin olla.

Koneitten sijoituksia tutkiessani olinkin jo tullut autojen lopulliselle kokoonpanolainille saakka. Se on järjestetty samoin kuin moottorienkin kokoonpano, että jokainen mies tekee jonkun tehtävän, johon ei saa kulua enempää kun 5 minuuttia, sillä silloin täytyy olla tila tyhjä uudelle vaunulle. Niinkun lukija huomaa, on työt laineissa järjestetty siten, että työläinen ei ruokaaikain välillä voi käydä edes luonnollisilla tarpeillaan jos ei halua siksi aikaa pysähdyttää koko lainia, johon saattaa kuulua useita kymmeniä miehiä.

Fordin Canadan tehtaitten tuotanto on 550 vaunua päivässä. Tähän määrään se on noussut 10,000 miehen ahkerasti häärätessä. Fordi pistää satumaisia voittorahoja taskuunsa, mutta sittenkään hän ei saa tarpeekseen. Tulee määräys, että täytyy vähentää tuotantokustannuksia, mutta miten? Mistään muusta ei herrojen mielestä voi vähentää kuin työläisten palkoista. Ja kun suurin osa työläisistä on järjestymättömiä, niin se on myöskin hyvin helppo tehtävä. Millä tavalla Ford alentaa työläisten palkkoja huomaa helposti kun tietää, että tämän kuun ajalla on tehtaasta vähennetty 2,000 miestä ja tuotanto on kuitenkin pysytetty samana kuin aikasemmin teki 10,000 miestä. Mutta pohjaa ei ole vieläkään saavutettu. Fordin tarkoituksena on edelleen vähentää mieslukua kuuteentuhanteen ja pysyttää tuotanto ennallaan. Eikö tämäkään vielä avaa työläisten silmiä näkemään, mistä on kysymys? Ainoa pelastus on työläisten ammatillisessa järjestössä. Mutta kuitenkin moni suomalainenkin autotyöläinen on itsepintaisesti kieltäytynyt liittymästä autotyöläisten unioon. Heitä ei voi muuta kuin surkutella. Sillä ennemmin tai myöhemmin on heidän osaksensa tulevat järjestymättömän työläisen kohtalo. — L. B.

Toronton suomalaisen pioneerikoulun oppilaat ja opettajat 1927.

Lasten kasvatustyö Toronton osastossa

Jo lähes parisenkymmentä vuotta sitten on Toronton osastossa aljettu kiinnittämään erikoista huomiota suomalaisten lasten sosialistisen opetuksen pariin vetämiseksi ja parhaimmaksi keinoksi katsottu järjestää erikoinen suomalaisten lasten sunnuntaikoulu osaston muun toiminnan yhteyteen. Miltei jokaisella koulukaudella on oppiaineina ollut: sosialismin opettaminen, luokkayhteiskunnan tunnetuksi tekeminen lapsille niin helppotajuisessa muodossa kuin kullostikin koulun ohjaajat siihen ovat kyenneet; suomenkielen kirjoitus, lukeminen ja puhuminen; laulun, leikin ja voimistelun opetus; sekä aina joskus, pienien näytelmien kautta, opetus näyttämöllä esiintymiseen.

Tässäpä ne ovatkin oppiaineet, joita täällä on sunnuntaikoulussa viljelty. Toisina oppikausina on lapsien kesken vallinnut kokolailla suuri ja ihailtava innostus. He ovat onnistuneesti esittäneet jokaista opiskelemaansa alalla, erikoisesti heidän kesken järjestetyissä yleisissä iltamissa ja kokouksissa. Toisinaan on oppilaiden lukukin ollut ylitse seitsemänkymmentä, vallankin koulun alkupuolella syyslukukaudella.

Nyt viimeisinä vuosina, jolloin nuorisoliike on tullut maassa suurempaan voimaan, järjestäen Canadan kommunistinen nuorisoliitto työläisnuorisoa, on myöskin nuorisoliiton aloitteesta ja huolenpidonalaiseksi jäänyt, nuorisokongressissa synnytetty, "Pioneerijärjestö", joka otti tuon lapsien sunnuntaikoulupaikan ja sijan, ollen lapsilla heidän oma järjestönsä, joka tunnetaan nimellä Pioneerijärjestö, sekä järjestöllä oma toimeenpaneva komiteansa, ja pioneeriosastoihin kuuluvilla lapsilla oman osastonsa jäsenkortti, ja pieni kuukausivero. Tähän järjestöön kuuluu Torontonkin suomalaisen väestön lapset. Pioneerikoulussa kiinnitetään suuri huomio kokouksien pitotaidon oppimiseen, sekä tiiviimpään puoluetyöhön yleensä kuin mitä teki aikaisemmin käynnissä ollut sunnuntaikoulumme. Puheenvuorojen käytön sekä kokouksen johtotaidon oppimisessa näkyy nykyinen pioneerikoulumme olevan esiintymisen avain. Niinikään kiinteä vuosittainen jatkuva jäsenyys parhaiten opettaa pienet jo lapsina käsittämään yhteenliittymisen merkityksen ja joukkotoiminnan tärkeyden.

Tällainen koulu parhaallaan tänä kuten edellisinäkin vuosina on käynnissä osastomme huoneustolla, ja on koulussa tilaa vielä kymmenille lapsille kun vain vanhemmat käsittävät koulun merkityksen, ottaen asiakseen, että lapsensa pitää käydä sanotussa koulussa, poistamalla ensinnä itseltään sen harhakäsitteen, "ettei koulusta ole mitään hyötyä". Allekirjoittanut voisi todeta kymmeniä sellaisia oppilaita jotka ovat lapsena opiskelleet osastomme sunnuntaikoulun yhteydessä ja jotka isoksi tultuaan ovat alkaneet innostuneesti toimia puoluetoiminnan yhteydessä. Sitävastoin monia sellaisia paikkakunnan suomalaisia lapsia, jotka eivät ole koulun yhteydessä olleet, eivät myös ole ikommiksikaan tullessaan alkaneet kiinteään toimintaan puolueemme riveissä. Se on jo suuri lohdutus puoluetoverille, äidille ja isälle, nähdessään lapsensa valmistautuvan ottamaan paikan, jonka hän vanhuutensa tähden joutuu jättämään tyhjäksi. Tämän toteuttamiseksi on Toronton suomalainen osasto kiinnittänyt jo kaksikymmentä vuotta suurta huomiota. lapsien sunnuntaikoulutyölle, saadakseen niin suuret joukot suomalaisia lapsia kuin suinkin on mahdollista käsittämään joukkotoiminnan ja yhteenliittymisen merkityksen, jo varhaisessa lapsuudessaan. — Mukana ollut.

Toronton Suomalaisen Seuran 26-vuotisjuhla 27-28 päivänä lokakuuta

SEKATAVARAKAUPPA

L. YASNY

320 RICHMOND STREET, W. TORONTO, ONTARIO

Kovaa leipää, korppuja, silliä, y.m., y.m.

— PUHUTAAN SUOMEA —

Suomalainen Parturiliike

282 Queen St., W. Toronto, Ont.

Suoritamme ensiluokkaisen työn hiustenleikkuussa ja käherryksessä

— PISTÄYTYKÄÄPÄ SISÄLLE —

Tilda ja Victor Kuljun

RUOKALA

12 WIDMER STREET TORONTO, ONTARIO

RUOKAA SAATAVANA ATERIOITTAIN JA VIIKOTTAIN.

Suomalainen

Sikaarikauppa ja Pallohuone

310 Queen St. W Toronto, Ontario

RUOKAA JA HUONEITA VIIKOTTAIN

sekä aterioittain

E. LAMMI

123 PETER STREET, TORONTO, ONTARIO

RUOKAA JA HUONEITA

joka aika saatavana kohtuhinnalla

IDA TOIVAKKA,

330 Adelaide St., W. Toronto, Ontario

TORONTO NEW BREAD CO.

Valmistaa Ruoka- ja Kahvileipää, pieniä leipiä sekä korppuja.

— PUHELIN, ADELAIDE 3198. —

44 Mitchell Ave. Toronto, Ontario

Sauna ja Pallohuone

Peter ja Richmond katujen kulmassa

TORONTO ONTARIO

Ruokaa ja Huoneita

on

aina saatavana kohtuhinnalla.

Aino ja Johan Lahti

3 Widmer Street Toronto, Ont.

Viuluja alkaville soittajille,

kolmea eri kokoa $4.00

Lattea pohjaisia MANDOLIINIA, ennen $10.00, nyt $7.50. — Laukku GRAMOFOONEJA $22.50—$35.00. Osaston orkestereille sekä soittokunnille instrumenteissa ja musiikkitarpeissa annetaan 15 prosentin alennus.

— Pyytäkää meiltä Hohner kuvitettua hintaluetteloa. —

Beach Music Shoppe

1917 Queen St., E. Toronto, Ontario

Toronton Suomalaisen Seuran 26-vuotis-

Juhlanäytäntönä

esittää näyttämö

Lauantaina lokakuun 27 päivänä, alkaen kello 8,15 illalla

HAUSKAN SAKSALAISEN SOTILASOPERETIN

Lemmen Pyörteissä

3:ssä näytöksessä. Kirj. Gustaf Gadelburg. Suom. Martta Nisonen. Lipretoon kirjoittanut ja säveltänyt Martti Nisonen.

Tapahtuu eversti von Harteenin asunnossa. Aika nykyinen.

ESITTÄJÄT:

EVERSTI VON HARTEN .... V. J. Kankainen
HENNY, hänen tyttärensä .... Lempi Salo
EDGAR VON VALDOU, luutnantti .... R. Grönwall
MAJURI VON RUTHESTEIN .... A. Rae
FRITZ, sotilaspalvelija .... R. Taipalus

Sisäänpääsy 50 senttiä. Näyttämökomitea.

26-vuotisjuhlaa

— vietetään —

Sunnuntaina lokakuun 28 p. — Alkaen kello 8.00 illalla

OHJELMA:

SOITTOA .... Orkesterilta
AVAUSPUHE .... E. Pirttinen
RUNO .... Kaarina Waloranta
PIANON SOITTOA .... Alli Grundsten, A.T.C.M.
JUHLAPUHE .... J. W. Ahlqvist

VÄLIAIKA

SOITTOA .... Orkesterilta
RUNO .... V. Säilä
LAULUA .... Hilja Halonen
KUPLETTI .... V. J. Kankainen
MURREJUTTU .... E. Tarvainen

Tervetuloa! JOHTOKUNTA.

MRS. KUSTI LAHDEN RUOKALA

Ruokaa ja huoneita aina saatavana.

KAHVI AINA KUUMANA

Poiketkaahan talossa kun ohi kulette.

46 Widmer St. Toronto, Ont.

MODERN STUDIO

(VALOKUVAAMO)

452 QUEEN STREET, W. TORONTO, ONTARIO

— PUHELIN TRINITY 6569. —

Tämä tunnettu valokuvaamo on palvellut yleisöä 14 vuotta. Suomalaiset ovat eniten käyttäneet tätä kuvaamoa.

Työ ensiluokkainen. Hinnat kohtuulliset.

Ruoka ja kahvi aina kuumana

Huoneita myöskin vuokrattavana. Poiketkaahan taloon.

Olivia Kauhanen

47 Widmer Street, Toronto, Ontario

HOLM'S

Quick Lunch

157 Queen Street, W. — Toronto, Ontario

Avoinna kello 6 a.m.—11 j.pp.

Ruoka ja kahvi aina kuumana.

Suositellaan

DR. L. A. JOHNSON

SUOMALAINEN HAMMASLÄÄKÄRI

1925 Queen St., E.

Toronto, Ontario

PUHELIN: HOWARD 4788. — KOTI PUHELIN, GER. 9232 J.

Suomalainen Ruokala

(Seitsemän vuotta toiminut)

Huoneita ja ruokaa saatavana

MYÖSKIN VÄLITÄMME TYTÖILLE PAIKKOJA

MRS. AUG. MIETTINEN

34 EUCLID AVE. — Puh., Trinity 8062 W. — TORONTO, ONT.

Suomalainen Ruokala ja Kahvila

PRINCESS

235 Queen Street W. — Toronto, Ontario

Avoinna kello 5.30 a.p.—8 j.pp.

MAUKASTA RUOKAA. — KÄYKÄÄPÄ MAISTAMASSA.

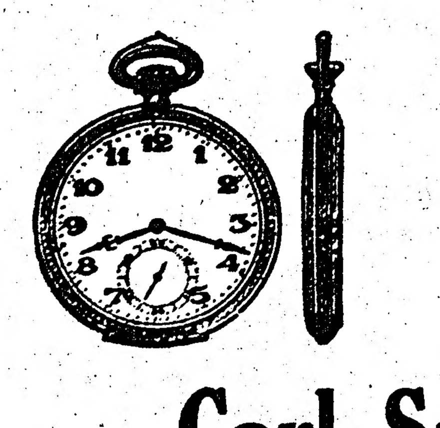

Suomalainen Kelloseppä

Carl Sundholm

TORONTOSSA

Liike: 248 Queen Street, W.

Ensiluokan työ. — Taataan. — Kohtuhinnat.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT:
A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. R. PEHKONEN

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmoitukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmoitukset 50c. palstatuuma. — Kuolemanilmoitukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmoitukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmoitukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmoitukset $2.0. kerta, 50c. lisämakse kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Haluttaessa 50c. kerta. $1.50 kolme kertaa. — Tilapäisilmoittajien on ilmoitusmaksu etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

Lehteen aiotut ilmoitukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 35 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosoite: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä. J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja

Etelä-Ontarion numero

Lehtemme ilmestyy tänään erikoisena etelä-Ontarion numerona. Siihen saapui kirjotuksia niin runsaasti, että eivät kaikki mahtuneet samaan numeroon. Toivomme että britishcolumbialaiset toverit, joiden aluenumero tulee ilmestymään ensi kuun puolivälin tienoissa, varaisivat siihen ainakin yhtä runsaasti kirjotuksia kuin mitä etelä-Ontarion toverit ovat numeroonsa varanneet.

Kirjotuksessaan "Paljon puhuvia numeroita etelä-Ontariosta" tov. Hill kertoo, että etelä-Ontarion alueella asuu noin 6,000—7,000 suomalaista, ja niistä suurin osa Torontossa. Kun tuota suomalaisten lukumäärää vertaa lehtemme levikkiin yleensä etelä-Ontarion alueelle ja erikoisesti Torontoon, niin saattaa helposti huomata, että ainakin Torontossa olisi mahdollisuuksia kaksinkertaistuttaa lehtemme tilaajamäärä. Tämän kaksinkertaistuttamisen tulevatkin Toronton toverit varmaan toteuttamaan nyt kohdakkoin alkavan, lehtemme suurenmoisen levitysryntäyksen aikana.

Tov. J. W. Ahlqvistin kirjotuksesta "Toronton suomalaisen seuran toiminnasta" ilmenee melkoinen osa Canadan suomalaisen työväestön järjestäytymishistoriikkia. Kirjotuksesta saattaa tutkija huomata, etteivät järjestäytymisriennot Torontossa (paremmin kuin muuallakaan) ole kulkeneet suoraviivaista latua. Järjestöt, joiden johdossa ja mukana on ollut melkoinen määrä samoja henkilöitä, ovat joutuneet esiintymään eri nimillä. Järjestöjen nimien vaihtaminen ei ole kuitenkaan keinotekoista hommaa. Siihen pakottaa työväenjärjestöjä milloin valtiolliset vainot tai muut objektiiviset tekijät; milloin taasen työväenjärjestöjen sisäiset kehitysvaiheet, proletariaatin henkisen tason kohoaminen ja muuntuminen. Näin ollen ovat nimien muutokset kuin myös muutokset työväenjärjestöjen rakenteessa tutkijan silmällä katsoen pidettävä terveinä elinvoimaisuuden ja -kykyisyyden merkkeinä.

Jospa toiselta puolen katsomme kapitalistiseen järjestelmään, niin huomaamme, että se on viimeisen vuosisataneljänneksen kuluessa kulkenut harppa-askelin Canadassa yleensä ja erikoisesti etelä-Ontariossa, tuossa Canadan teollisuuden sydämessä. Tämän ajan kuluessa on Canadan kapitalismi kehittynyt vapaakilpailun asteelta finanssikapitalismin, se on monopoliasteelle. Ja taistellessamme finanssikapitalismia vastaan, on meidän työläisten ehdottomasti käytettävä toisenlaisia, yhä muuntuvia muotoja kuin mitä me käytimme kaksikymmentäviisi vuotta sitten, jos tahdomme onnistua taisteluissamme.

Tilanne nyt ja kaksikymmentäviisi vuotta sitten saattaa näyttää joissakin suhteissa samanlaiselta, mutta siitä huolimatta on tapahtunut oleellinen muutos objektiivisissa ja subjektiivisissa tekijöissä. Kilpailevan kapitalismin tilalla on nyt monopolistinen finanssikapitalismi; järjestymättömyyden asemasta on työväestöllä jo monia järjestämisvälineitä — omat kokoushuoneet, omat sanomalehdet, ja johtajanaan, oppaanaan koko maailmaa käsittävä puolue, Kommunistinen kansainvälinen. Sen tieteellisen johdon alaisena on taistelu kapitalismia vastaan toisenlaista, kuin haparoiminen vain oman kokemuksen varassa.

Wellandin kanavan onnettomuus ja Canadan työväen puolustusliitto

Että Canadan työväen puolustusliitto on täysin nimensä arvoinen, se on, työväen todellinen puolustaja, on tullut todetuksi Wellandin kanavalla tapahtuneen hirveän onnettomuuden suhteen pidetyn tutkimuksen yhteydessä. Tutkinto tapaturman johdosta pidettiin viime syyskuun 12 p:nä ja torontolainen lakimies J. L. Cohen edusti siinä Canadan työväen puolustusliittoa.

Kuten muistettanee, tapahtui tuo onnettomuus viime elokuun 2 p:nä, kun kanavan jättiläismäinen sulkuportti kaatui ja murskasi kymmenen työläistä kuoliaaksi ja ruhjoi 27 työläistä. Suuren 18 tonnia painavan teräspuomin putoaminen nostokoneen kanssa aiheutti sulkuportin kaatumisen. Tutkinto pidettiin siksi, että olisi saatu tietoon tapahtuman yksityiskohtia. Puolustusliiton toimeenpaneva komitea katsoi tekevänsä palveluksen kuolleiden ystäville ja loukkaantuneille työläisille lähettämällä edustajan tutkintoon, viemään kuulustelua sen virallisuuden ohitse, joka yleensä vallitsee tämmöisissä tapauksissa.

Puolustusliiton asianajaja, J. L. Cohen, yritti tehdä tämän, mutta hänen työtään vaikeutettiin kruunun taholta. Cohenin neuvosta on puolustusliiton kansallinen toimeenpaneva komitea kirjottanut Ontarion ja Canadan hallitukselle, työdepartementtien kautta, painostaen edelleen riippumattoman tutkimuksen toimeenpanoa.

Seuraavat lainaukset Cohenin kirjottamasta kirjeestä osottavat puolustusliiton kannan:

"Asiakkaani ovat sitä mieltä, ja tahtovat esittää teidän departementillenne, että kuulustelussa toimitettu tutkimus ei vastaa tilanteen vaatimuksia, ja että uusi ja tarkempi tutkimus tapaukseen ja sen syihin nähden on välttämätön seuraavista syistä:

1. Pidetty kuulustelu ei sallinut työläisten ristikuulustelua, eikä puolueettomien ja vastakkaisten todisteiden esittämistä. Asiakkailleni on varmoilta tahoilta tiedotettu, että on työläisiä, jotka voivat esittää uusia seikkoja paljastavia todisteita, joihin kruunu ei koskenut kuulustelua pitäessään. Asiakkaani pitävät tätä onnettomuutta niin tärkeänä, että työläisiä edustavan asianajajan tulisi olla oikeutettu ristikuulustelemaan todistajia, ja jos tarpeellista, esittää tätä asiaa koskevia itsenäisiä todisteita.

2. Pidetyssä kuulustelussa ei esitetty muita todisteita tässä työssä käytettyä koneistoa ja menettelyjä koskevista teknillisistä seikoista, kuin yhtiön palveluksessa olevilta henkilöiltä, joista voidaan pätevästi sanoa, että he luonnollisesti katsovat asioita yhtiön edun kannalta. Uusi laajempi kuulustelu antaisi tilaisuuden riippumattomien asiantuntijoiden todisteille.

3. Yrityksiä ei ole tehty keinojen löytämiseksi tällaisten tapaturmien ehkäisemiseksi, ja koneiston sekä turvallisuuslaitteiden mahdolliseksi parantamiseksi. Asiakkaani ovat vakuutetut, että näitä seikkoja koskeva kuulustelu paljastaisi mahdollisuudet turvallisuuskeinojen ja parannettujen teknillisten välineiden suunnittelemiseen, joka poistaisi nykyisin tässä työssä vallitsevan vaaran. Kuulustelussa esitetyt todistukset osottivat mitä monimutkaisemman ja samalla kertaa huolimattomimman työjärjestelmän olevan käytännössä. Työn turvallisuus näyttää riippuvan kokonaan yhden koneenkäyttäjän huomiokyvystä määrätyssä paikassa, ja siitä huolimatta hän ei saata suoraan tiedottaa kysymyksessä olevan nostokoneen käyttäjälle. Tämä on ainoastaan yksi niistä teknillisistä heikkouksista, joiden tarkasta ja puolueettomasta tutkimuksesta asiakkaani uskovat saatavan aikaan tuntuvia parannuksia.

4. Asiakkaani edelleen ovat vakuutetut, että laajempaa lainlaadintaa tarvittaisiin tässä asiassa, kuten ajottainen koneenkäyttäjien kykenevyystodistuksien uudistaminen sekä turvallisuuslaitteiden ja koneiston laadun tarkistaminen. Ilmeisesti olisi suotavaa uudelleen tarkastaa todistuksilla varustetut koneenkäyttäjät, sen sijaan että otaksutaan vuosia aikasemmin olleen työtaidon olevan vieläkin samalla tasolla."

Paljon puhuvia numeroita etelä-Ontarion alueen merkityksestä

On usein lausuttu, että Etelä-Ontario on koko Canadan teollisuuselämän sydän, ja Toronto, ollen tämän alueen keskuksessa, käsitetään samassa ymmärryksessä. Tämän kirjoituksen tarkoituksena on esittää läheisempää ainehistoa asemasta. Kirjoituksen yhteydessä olevassa kartassa näkyy Etelä-Ontarion alueella toisiinsa kiinni kasvaneista kaupungeista ja kauppaloista vain muutamia suurimpia ja tärkeimpiä.

V. 1921 väenlaskun mukaan oli näissä kaupungeissa jo asukkaita seuraavasti: Hamiltonissa 123,385, Ottawassa 107,843, London'issa 63,339, Brantfordissa 29,440, Chathamissa 18,256, Kingstonissa 21,753, Kitchenerissä 25,826, Peterborossa 21,794, St. Catharinessa 22,371, Guelphissa 18,128, St. Thomas'issa 16,026, Stratfordissa 16,094, Niagara Falls'illa 14,764, Sarniassa 14,877 Galt'issa 13,216, Owen Sound'issa 12,190, Oshawassa 12,940, Welland'illa 10,850, Border Cities (Windsor ja Ford City) 77,177. Näiden lisäksi on kymmeniä joiden asukasluku on vielä alle kymmenen tuhannen, eikä niitä ole kartassa merkitty.

On otettava myöskin huomioon, että noin 40 mailin alalla Toronton ympäristöllä on nyt asukkaita jo yli miljoonan, sadan mailin ympyrässä on jo puolitoista miljoonaa, sekä kahdensadan kahdenkymmenen ympyrässä, eli Etelä-Ontarion alueella on 2,300,000, ja muussa osassa Ontariota vajaa miljoona, laskien koko Ontarion maakunnan asukasluvun 3,187,000.

Canadan koneteollisuuden tuotteitten kokonaismäärästä tuottaa tämä alue 52 prosenttia.

Tämä voidaan lähemmin määritellä esim. seuraavissa teollisuustuotteissa: Automobiiliteollisuus ollen ensitilalla; kokonaistuotanto kohoten Rajakaupungeissa, Torontossa ja Oshawassa jne. $110,835,380.00; toisella tilalla jauho- ja rouhemyllyt, joiden tuotanto on $104,522,309.00; lahtaus ja lihanpakkauskolmannella tilalla, tuotanto $94,427,211; maanviljelyskoneiston tuotannosta 95 pros. tuotetaan tällä alueella; nahkan parkkaus- ja kenkäteollisuudesta 85 pros.; kummitarpeitten tuotannosta 79 pros.; huonekalustosta ja vuodevaatteista 78 %; hedelmä- ja kasviksien kannutuksesta 69 pros.; sähkölaitteista 68 pros.; teräs-, valu- ja sorvituotteista 63 pros. jne.

Neljänkymmenen johtavan koneteollisuuden alalla etelä-Ontariossa työskentelee 201,455 työläistä, joista 48,760 on naisia. V. 1925 työskenteli autoteollisuuden 11 pajassa 10,301 työläistä; 664 jauho- ja rouhemyllyssä 3,154 työläistä; 24 lihanpakkaus- ja lahtauslaitoksessa 5,486 työläistä, 28 kummituotteitten valmistustehtaassa 8,990 työläistä; 418 sähkö-, valo- ja voimalaitoksissa 6,290 työläistä; 91 sähkövälinevalmistustehtaassa 8,863 työläistä; 89 kutomatehtaassa 10,759 työläistä; leipomoissa 5,886 työläistä; 179 naisten vaatetusliikkeessä 8,504 työläistä; 169 biscuit ja makeistuotantolaitoksessa 7,067 työläistä; 33 maanviljelyskonetehtaassa 7,243 työläistä; ja maanviljelyskoneitten osien valmistustehtaissa 4,827 työläistä; 79 rautatuotteitten valmistuspajassa 4,056 työläistä; 67 teräslevypajassa 3,243 työläistä; 61 kenkätehtaassa 4,467 työläistä; 54 miesten vaatetusliikkeessä 3,560 työläistä; 16 pumpulilanka-tehtaassa 4,338 työläistä; jne.

Tärkeimmillä paikkakunnilla on teollisuuslaitoksia seuraavasti:

Hamiltonissa 783 teh., joista johtavimpia ovat auto- ym. kumituotteitten valmistuslaitokset, maanviljelyskonetehtaat ja pakkauslaitokset; Kitchenerissä on 130 sokerinpuhdistus-, kutoma-, nahka-, kummi-, y.m. tehdasta; Londonissa 400 teollisuuslaitosta kaikilla aloilla; St. Catharinessa 100 teollisuuslaitosta, joista 24 on metallipajoja jne.; Guelphissa 46 auto- y.m. kumituotteitten tehtaita jne.; Chathamissa 40 lihanpakkaus-, kutoma-, sokerinpuhdistus-, tupakka-, pumppu-, maanviljelyskone- y.m. tehtaita; Peterborossa 70 sähkömoottori-, kello-, separaattori-, y.m. tehtaita ja jauhomyllyjä; Wellandilla terästehtaita, pumpulilanka tehtaita, laivarakennusta y.m.; Brantfordissa kärry- ja vaatetustehtaita, esim. kuulujen Peabody Overallien valmistus tapahtuu täällä; Viidestä petroleumin puhdistuslaitoksesta on 2 Torontossa, 1 Sarniassa, 1 Petroliassa ja 1 Wallaceburgissa.

Torontossa yksistään on 3,383 tehdasta, joissa työskentelee 106,630 työläistä. Useissa torontolaisissa pajoissa, kuten Massey-Harris, Willis Overland, Eaton, y.m., työskentelee yli tuhannenkin. Ainakin 63 tehtaassa työskentelee yli 500 työläistä, tällaisia ovat Atlantic Sugar Refineries, York Knitting Mills, Canadian Asbestos co. jne. Mainita voidaan, että esim. vaatetus- ja hattu-pajoja on 200, kemiallisia laitoksia 50, juuveli 40, huonekalu-, piano y.m. 84, nahkanparkkauslaitoksia 43, kenkätehtaita 16, kumitehtaita 11, sähkötarpeitten valmistustehtaita 30, jne. Amerikkalaisten teollisuuslaitoksien haaraosastoja on Torontossa 180.

Etelä-Ontariossa on myöskin suurimmat Hydro-Electric voimalaitokset, Wellandin kanaali y.m. Monilla muilla seikoilla voitaisiin kuvata tämän Canadan teollisuuselämän sydämen jyskettä, mutta ylläolevat poiminnot riittänevät osoittamaan

alueen merkityksen Canadan työväenliikkeen kannaltakin.

Järjestyneitten työläisten lukumäärä tällä alueella on 62,339, jakaantuneena kahteen pääryhmittymään n.s. amerikkalaisiin ja canadalaisiin ammattijärjestöihin. Torontossa on yhteensä 539 unio-yksikköä, joitten jäsenmäärä yhteensä 28,700. Hamiltonissa viisikymmentäkuusi unio-yksikköä joissa jäsenmäärä 4,993. Londonissa 50 unio-yksikköä, joissa jäsenmäärä 3,900. Loput jakaantuen edellämainittujen suurempien kaupunkien kesken. Noin 42,000 alueen järjestyneistä kuuluu A. F. L. järjestöihin, ja loput ollen itsenäisiä ja Yleis-Canadalaiseen Työväenliittoon kuuluvia. Torontossa on jo pitemmän aikaa ollut kummallakin unioryhmittymällä oma keskusneuvostonsa. Juuri äskettäin järjestettiin myöskin Yleiscanadalaisen työväenliiton keskusneuvosto Hamiltoniin ja on sellaisen muodostaminen harkinnan alaisena London'issa ja Rajakaupungeissa.

Kommunistipuolueen yksikköjä on melkein kaikissa edellämainituissa kaupungeissa, piirin jäsenmäärä ollen yhteensä noin 650, joista Torontossa lähes viisisataa. Useampia puolueyksikköjä on myöskin Hamiltonissa, London'issa ja Rajakaupungeissa, sekä niiden yhdistäjänä kaupungin keskuskomitea näillä paikkakunnilla. Viime kesän ajalla järjestettiin tässä piirissä ensimmäiset nuorisokurssit. Puoluetyössä ensitilalle asetetaan tällä kertaa järjestymättömien järjestäminen auto-, neuloma- ja kutomateollisuuksissa ja työskentely ammattiunioliikkeessä. Vallankumouksellisen työskentelyn pyrkimyksenä tulee olla ennenkaikkea järjestyneitten työläisten voittaminen itsenäiseen poliittiseen ajatteluun, jossa tehtävässä on käytetty tehokkaasti Canadan Työväenpuolueen (yhteisen rintaman) rakentamisen tunnusta. Niin pitkälle kuin on kysymys Canadan Työväenpuolueen toiminnasta Ontariossa, on se rajoittunut pääasiassa tälle etelä-Ontarion alueelle. Järjestymättömien järjestämisen tarkoituksena tietenkin on ensikädessä niiden taloudellisiin järjestöihin yhdistäminen ja samanaikaisesti suoritetun valistustyön kautta poliittisen tietoisuuden herättäminen.

Läheisesti yhdistyy tähän alueeseen myöskin Canadan eristetty suurkaupunki, Montreal, St. Lawrence-joen varrella, jonka asukasluku on jo yli yhdeksänsataa tuhatta. Montrealin kasvaminen on kuitenkin yhdistettynä ympäröivän Quebecin nousevan teollisuuden voimakkaaseen kasvuun, joka kulkee tätä nykyä nopeammin kuin muualla Canadassa. Toiselta puolen yhdistyy tämä alue pohjois-Ontarion kulta- ja hopeakaivosalueisiin, sekä keski-Ontarion kupari- ja nikkelikaivantoteollisuusalueeseen. Viimemainittujen kasvu on kuitenkin verrattain pientä ja lyhytaikaista tulevaisuuden kannalta katsoen.

Suomalaisia piirissämme on noin 6—7,000, joista suurin osa, eli noin 4,000—5,500 asuu Torontossa ja 6—700 Rajakaupungeissa — Windsorissa, Walkervillessä ja Ford Citiessä, — sekä pienempi määrä St. Catharinessa, Niagara Fallsilla, Sarniassa, Oshawassa, Peterborossa, Owen Soundissa, Whitbyssa, Aurorassa, Hamiltonissa, Ottawassa, y.m. Piirimme kanssa kosketuksissa olevista piireistä on itäinen, eli Quebecin alue suomalaiseen asutukseen nähden hiukan suurempi, mutta kummassakin näissä piireissä on työväenliikkeen kannalta katsoen suunnaton työmaa. Erikoisesti on tässä yhteydessä käsitettävä, että näiden alueitten suomalaisten suuri enemmistö on viimeisten vuosien ajalla maahan siirtynyttä siirtolaistyöväestöä, jotka kaipaavat suomenkielistä yhdistystoimintaa, välineitä y.m. Kuitenkin suuri enemmistö heistä vielä vanhassa maassakin ovat olleet ulkona työväenjärjestöistä, jne. Tältä kannalta katsoen voi tämän siirtolaisväestön keskuudessa saada jalansijaa kirkkoyhdistykset ja muut porvarilliset kamasaksaliikkeet, ellei tämän aineksen keskuudessa suoriteta tarmokasta järjestämis-, valistus- ja agitatsionityötä. Tähän työhön taaskin tarvitaan puolueemme ja järjestömme tupa-agitaattoreita, kirjallisuus- ja sanomalehtiasiamiehiä, jne., sekä verrattain laajaperäiseksi tehostettua seura- ja valistustyön kaikkien muotojen volmaperäistä elvyttämistä eri paikkakunnilla.

Tehtävämme suomalaistenkin keskuudessa on vielä suurelta osalta jäänyt oivaltamatta. Järjestö- ja puoluetoiminnassa mukana olevienkin keskuudessa ilmenee liian paljon välinpitämättömyyttä, liian paljon ylvästelyä, joka perustuu niiden muutamien satojen jäsenten joukkolukuun, mutta jossa ei tule otettua huomioon vähääkään niiden vallankumouksellisen työväenliikkeen mukana toiminnan aktiivisuuden laatu. Jos puolue- ja järjestötoiminnassamme olevat eivät ylimielisyydellä sivuuttaisi kiinteää osanoton välttämättömyyttä sisäisessä puoluejärjestön työssä, järjestymättömien järjestämisryntäyksissä, uniotoiminnassa, jne., niin voitaisiin toivoa ulkopuolella olevienkin voittamista mukaamme näihin toiminnoihin. Tämä heikkouden korjaaminen on siis ensimmäinen tehtävämme.

— A. T. HILL.

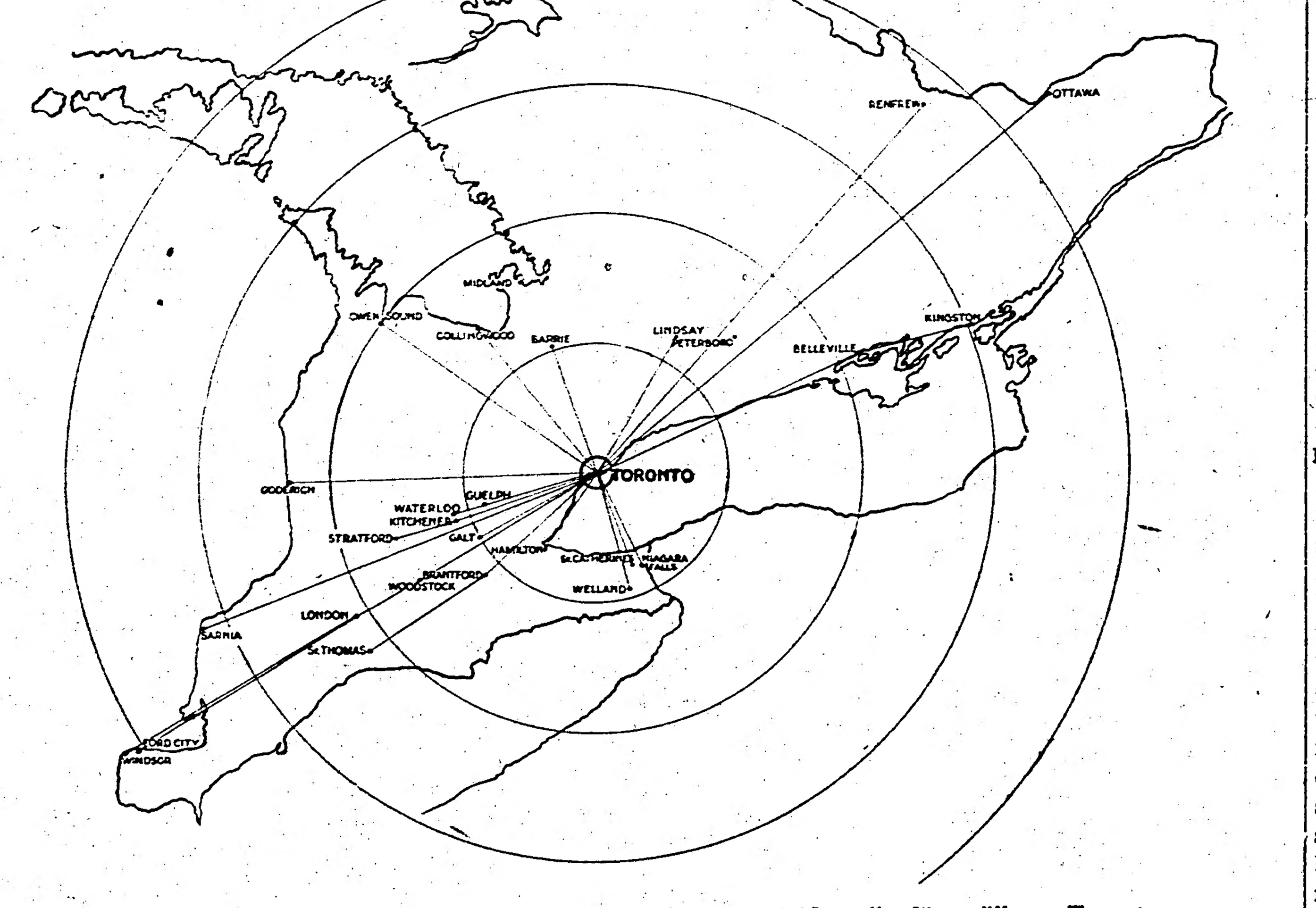

Kartassa nähdään etelä-Ontarion teollisuuskeskukset, joiden "sydämenä" on Toronto.

Autotyöläiset pitävät yhtenäisyyskonferenssin

CANADAN AUTOTYÖLÄISTEN KAIKKIEN PAIKALLISYHDISTYSTEN VIRKAILIJOILLE JA JÄSENILLE!

Rajakaupunkien autotyöläisten teollisuusliiton viimeksi pidetyssä sääntömääräisessä kokouksessa, missä edustettuina olivat Ford-, Chrysler-, General Motors-, Gotfredson- ja Studebaker-tehtaiden työläiset, luettiin kirjelmä autotyöläisten Oshawan osastolta. Kirjelmällä tiedusteltiin Rajakaupunkien autotyöläisten järjestöllistä työtä ja metodeja sen edistämiseksi sekä esitettiin eräitä yhteistoiminnallisia toimenpiteitä otettavaksi käytäntöön autotyöläisten erinäisten osastojen välille Canadassa.

Keskustelu tämän kirjelmän johdosta herätti kysymyksen kaikkien Canadan autotyöläisten yhtenäisestä, eheästä rintamasta yhteisen asian puolesta. Läsnäolevien jäsenten yksimielinen mielipide oli se, että nyt on aika jolloin eri osastojen tai niiden edustajien on pidettävä konferenssi, analysoidakseen autotyöläisten edessä olevia probleemeja, laatiakseen vaatimukset palkkojen, työsuhteiden, ryhmämme puolustuksen ja työväenluokan etujen suhteen, sekä muodostaa yhden, kaikkia Canadan autoteollisuudessa työskenteleviä työläisiä käsittävän voimakkaan järjestön panemaan tämän ohjelman käytäntöön.

Kilpailu automobiilitrustien välillä ei ole koskaan ollut niin kiihkeä kuin tällä kertaa. Ratsionalisointi ja palkkojen alennukset ovat tulleet päiväjärjestykseen mielettömässä taistelussa suuremman tuotannon ja pienempien kulunkien saavuttamiseksi. Armoton hiestytys, alati pitenevät työttömyysajat ja mahdollisuus tulla ulos kulutetuksi muutamassa vuodessa, on työläisten osuus autoteollisuudessa käytävässä jättiläisten taistelussa. Samaan aikaan teollisuus kokonaisuudessaan suuntautuu romahdusta kohden. Tuotantokykyisyyttä lisätään suurempien voittojen saamiseksi ja kilpailijain hävittämiseksi, katsomatta lainkaan tulevaisuuteen. Väistämättömänä tuloksena tulee olemaan kriisikausi, työttömyyttä ja palkanalennuksia, valmisteluna toista vieläkin raivoisampaa taistelua varten.

Perustuen edellämainittuihin seikkoihin, Rajakaupunkien autotyöläisten teollisuusliitto kutsuu koolle autotyöläisten kansallisen konferenssin, keskustelemaan edessämme olevia probleemeja, ja suunnittelemaan keinoja Canadan automobiilityöläisten liittämiseksi yhteen voimakkaaseen teollisuusliittoon.

Kutsumme kaikkia Canadan automobiilityöläisten paikallisia osastoja lähettämään edustajia tähän konferenssiin. Me kutsumme kaikkia työläisiä, jotka työskentelevät järjestymättömissä auto- ja tarviketehtaissa, muodostamaan tehdaskomiteoita ja valitsemaan edustajia evästettynä siinä teollisuudessa työskentelevien työläisten mielipiteillä niistä tärkeistä asioista, jotka tulevat olemaan konferenssin käsiteltävänä. Konferenssi tullaan pitämään Prince George-hotellissa, King- ja York-katujen kulmassa, Torontossa, lauantaina, marraskuun 3 päivänä, kello 10 aamulla.

Veljet! Autotyöläiset! Muodostakaa tästä konferenssista tienviitta autoteollisuuden historiassa ja työväenliikkeen kehityksessä. Valitkaa edustajanne, laatikaa alustuksenne ja lähettäkää valtakirjat ja alustukset autotyöläisten teollisuusliiton sihteerille H. Murphylle, osoitteella Box 168, Walkerville, Ont.

Veljellisin tervehdyksin,

HARVEY MURPHY, siht.

TILATKAA VAPAUS!

Puoluetoiminnalla

Torontossa, tässä Canadan yhdessä suurimmassa teollisuuskeskuksessa, on suuri työmaa edessään ja tulee se olemaan suurena tekijänä vastaisissa taisteluissa. Sillä edellinen toiminta jo on osoittanut, että kommunistipuolue on ollut suurena tekijänä työtaisteluissa ja järjestämistyössä eri teollisuuden aloilla, vaikka sitä ehkä tahdotaan väheksyä.

Kommunistien toiminnalla tulee olemaan merkitystä sitä suuremmalla syyllä, koska useimmat järjestöt, jotka ovat työväenjärjestöjä, ovat nimittäin työläisistä kokoonpantuja ja periaatteessa ajavat työläisten asiaa, ovat vanhoillisten johtajien kontrollissa, jotka kaikessa ovat tahtoneet päästä sovitteluihin työnantajien kanssa ja niinollen hylkäävät todellisen taistelun työläisten elinehtojen puolesta. Siksi juuri tarvitaan järjestöä ja puoluetta, joka kokoaa työläiset yhtenäiseen joukkoon taloudellisessa ja poliittisessa taistelussa. Juuri tällaisessa teollisuuskeskuksessa kuin on Toronto, jossa on suunnattomat määrät teollisuustyöläisiä, tarvitaan yhdistävä voima, jonka ympärille nämä joukot kokoontuvat ja muodostavat valtavan voiman, joka estää kapitalistien jokaisessa sopivassa tilanteessa ottamasta työläisiltä etuisuuksia ja kiristämästä heidän suolivyötään.

Vanhoilliset uniot eivät tee juuri mitään järjestymättömien järjestämiseksi, eikä heillä ole siihen suuria edellytyksiäkään, koska he alkavat menettää entistenkin jäsenten myötätunnon siksi, että he eivät voi mitään kunnollista saada aikaan palkkataisteluillaan, joita he ovat koettaneet käydä enemmän heidän takanaan olevien joukkojen pakoituksesta kun omasta halustaan. Nämä he useimmissa tapauksissa ovat johtaneet suorastaan suohon, kuten kävi viimekeväisessä rakennustyöläisten lakossa, jossa työläisille ei voittoa saatu. Samallaisia esimerkkejä voidaan löytää Torontossa vaikka kuinka monta.

Tilanteen tällaisena ollen on kommunistisella puolueella suuri työmaa saada nämä paikalliset uniot taistelukuntoisiksi, saada kasvatettua suurille joukoille uskoa ja taistelutarmoa, että ne oikealla ajalla voivat seisoa tinkimättömien vaatimuksiensa takana, eivätkä kulje vanhoillisten johtajien talutusnuorassa, jotka ovat olleet mainioita sovittelijamestareita ja ovat sitä edelleenkin. Puolueella on täällä, samoin kuin muuallakin vaikea, mutta ei mahdoton työ edessään. Suurimpana vaikeutena on juuri nuo vanhat johtajat, jotka eivät taivu ennenkun heidät siihen pakoitetaan. He ovat juuri niitä, jotka käyvät ankaraa taistelua työväen edistyksellistä osaa vastaan ja ovat valmiit keinoihin millaiseen tahansa, kuten järjestöistä eroittamisiin y.m. sellaisiin.

Tämän takia puoluejäsenten olisi entistä suuremmalla tarmolla otettava osaa työväen taloudellisen liikkeen toimintaan ja sillä tavalla saada se lähemmäksi poliittista liikettä, joiden kuitenkin vastaisuudessa on kuljettava käsikädessä koska kummallakin on sama vihollinen.

Puoluejäsenten sen kasvatustyön lisäksi, mitä he ovat tehneet, tulee suuremmassa määrässä saada joukot uskomaan, että on välttämättömyys kuulua mukaan työväenliikkeeseen ja että siirtolaisinakin ollen he ovat yhtä tärkeitä olemaan puolueen jäseninä kuin maassa syntyneetkin, sillä valtava osa asukkaita on kuitenkin siirtolaisia, vaikka ne kaikki eivät olekaan suomalaisia. Vielä suuremmalla syyllä meidän siirtolaisina tulee toimia järjestöissä ja taistella oikeuksiemme puolesta, koska siirtolaisina saamme huonomman osan osaksemme; vai olemmeko siirtolaisina sen huonompia kuin jos olisimme täällä syntyneitä? Siinä on ajattelemisen aihetta. Puolueeseen kuulumiselle ei saa olla kielitaidottomuus esteenä, sillä kokouksissa saattaa tulla toimeen paljaalla suomenkielellä. — E. Sj—n.

Kirje puhuu puolestaan

Helsinki, syysk. 17 p., 1928.

Hyvät toverit.

Kuten te, toverit, tiedätte jätti 1918 jälkeensä Suomen työväenluokalle tuhansittain isättömiä ja äidittömiä, kaikkea huoltoa ja hoivaa vailla olevia punaorpoja. Vain vähäisin avustuksin ovat Suomen työläiset kyenneet heidän kovaa kohtaloaan lievittämään. Vasta viime kesänä jaksoivat työväenjärjestöt keskinäisellä tuella ja avustuksella perustaa ensimäisen punaorposiirtolan Lahteen. Täällä sai 25 osatonta lasta 6 viikon ajan sitä hoivaa, jota he niin monet vuodet olivat olleet vailla. Ensi kesänä on tarkoitus perustaa useampia tällaisia koteja. Mutta se vaatii rahaa.

Tätä tukeakseen on V. V. H. Y:n punaorpokomitea päättänyt julkaista kirjasen, jossa sanoin ja kuvin selostetaan viime kesäisen siirtolan toimintaa. Samoin jossa vedetään ne suuntaviivat, joita tällaisen huoltotoiminnan tulisi kulkea.

Toverit! Saadaksemme tälle kirjalle mahdollisimman laajan levikin, sekä samalla saadaksemme sieltä taloudellista tukea yrityksellemme käännymme teidän puoleenne.

Yhtykää työhömme. Levittäkää kirjaamme silläkin mahdollisimman laajalle. Kirjan hinta on vähäinen. Lahjotuksilla, avustuksilla y.m. voitte toimintaamme tukea.

V. V. H. YHD. PUNAORPOKOMITEA.
Suomi, Helsinki, Sirkuskatu 5, huone 9.

AVUSTAMAAN!

Rahallista avustusta ja ennakkotilauksia Huoltoyhdistyksen kirjaselle voidaan lähettää Vapauden kautta. Me emme täällä usein jaksa käsittää sitä kurjaa olotilaa, jossa kaatuneiden sankarien orvot saavat kasvaa. Tuleeko heistä terveitä lipunkantajia, isiensä ja äitiensä kunniakkaita seuraajia, riippuu siitä minkälaista huoltoa ja kasvatusta he saavat osakseen. Vähäinenkin avustus on tervetullut. Ei pidä halveksia pienempääkään summaa. Levittämällä kirjasta, levitämme samalla valistusta. Tilatkaa siis aulis määrä kirjojakin, hinta 15 sentin vaiheille kappale.

Joululahja Suomen punaorvoille

VPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Mukana seuraa $..................... lahjaksi Suomen Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistyksen Punaorpokomitealle.

Lähettäkää .... kappaletta Punaorpokomitean kirjasta, maksettava sitte kun kirjat on saatu.

(Lähettäkää tämä tilaus heti, viimeistään ennen lokakuun loppua.)

Yhdistyksen nimi ....

Osote ....

Autotyöläisten järjestäminen

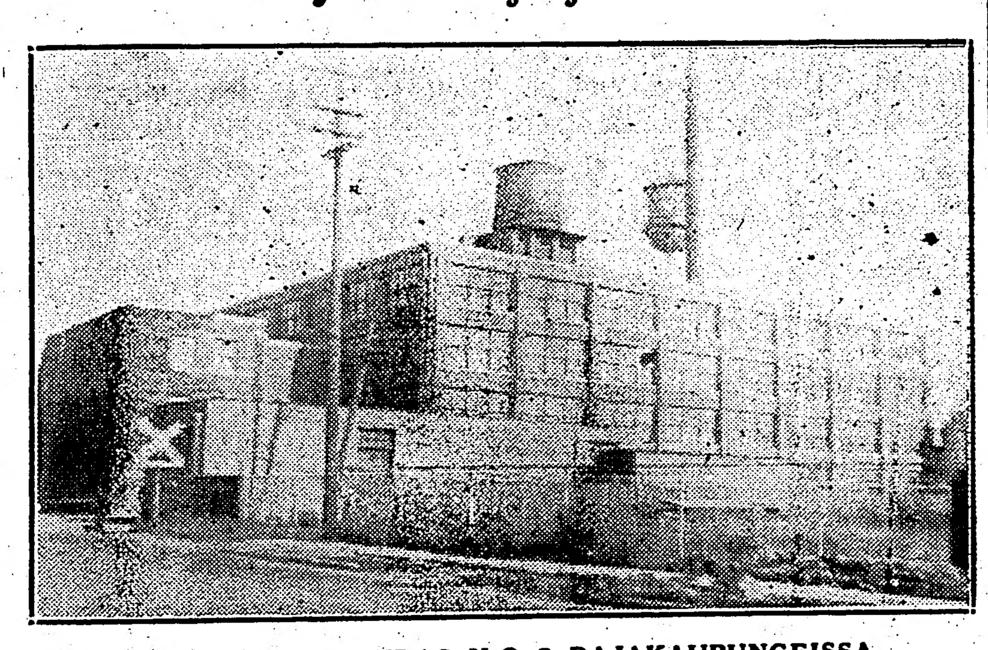

CHRYSLERIN TEHDAS N:O 2 RAJAKAUPUNGEISSA

Lyhyessä ajassa on Canadan automobiiliteollisuus kehittynyt yhdeksi suurimmista teollisuuksista. Konetekniikan kehitys, jota autoteollisuus, enemmän kuin mikään muu teollisuudenhaara on käyttänyt hyväkseen, on vaikuttanut sen, että ammattitaitoista työväestöä tarvitaan autoteollisuudessa hyvin vähän.

Siitä luonnollisesti johtuu, että palkkataso ei ole yhtään sen korkeampi kuin muissakaan teollisuuksissa, vaikka ankara työnjako autoteollisuudessa pakottaa työläiset paljon suurempiin ponnistuksiin. Työläisiin on päässyt juurtumaan sellainen käsitys, että kun ammattitaidoton työvoima on [illegible] pääasiallisena, niin työläisillä ei ole [illegible] suurtakaan mahdollisuutta olojensa korjaamiseen. Ajatellaan, että työnantajalla on aina kylliksi tarjolla ammattitaidotonta työvoimaa, jos entinen käy tyytymättömäksi.

Lisäksi vaihtelee autoteollisuus liian paljon konjunktuurien mukaan. Tällä viikolla voi jossakin tehtaassa olla 10,000 miestä kun jo ensi viikolla työväen luku vähentää puolella tai päinvastoin. Tällä tavoin tuntoto olisi vakinaisempaakin, pidetään työläiset ainaisessa epävarmuudessa työpaikastaan toisilla keinoilla. Joka päivä pannaan pois joitakin entisiä työläisiä ja tilalle otetaan uusia, ainoastaan tarkoituksella osottaa työläisille, että heidän työpaikkansa varmuudesta ei ole mitään takeita.

Tarkemmin ajattelevat työläiset ovat varmastikin pitkän aikaa huomanneet mielessään suunnitelmia, miten tällaisesta teollisuuden anarkiasta voitaisiin tehdä loppu. Jokaiselle on ollut selviö, että ainoastaan järjestöön keskitetty työläisten joukkovoima voi sen tehdä. Mutta tässä puolen on myöskin selvennyt, että American Federation of Labor, joka tähän saakka on työläisten ammatillisesta järjestämisestä huolehtinut, on niin monta kertaa pettänyt työläiset, että työläiset eivät enää siitä puhuttavankaan tahdo järjestäytymiseen amerikkalaiseen unioon. Kuinka yksimielinen on tällainen mielipide, tuli selvästi näkyviin Rajakaupungeissa, jossa A. F. L:n johtajat yrittivät rahan voimalla saada autotyöläisiä järjestöönsä. 3—4 täydellä palkalla olevaa A. F. L:n järjestäjää oli monta viikkoa Rajakaupungeissa ja yrittivät tietysti parhaansa, mutta tulos oli naurettava.

Nämä järjestäjät perustivat omiin nimiinsä autotyöläisten unio-osaston ja hankkivat sille päämajastaan lupakirjan, mutta sitte kun heidän aikansa paikkakunnalla oltuaan, piti lähteä muualle työläisiä viettelemään, ei Rajakaupunkeihin jäänyt yhtään sellaista autotyöläistä, joka olisi ottanut edes tuon lupakirjan säilyttääkseen.

Tulos heidän toiminnastaan oli aivan päinvastainen kuin he osasivat odottaa. Työläisissä heräsi järjestäytymisen kaipuu. Fordin tehtaista lähti vonkuvien koneitten [illegible] keskeltä [illegible], jotka perustivat A. F. L:stä riippumattoman unionin. Se on Rajakaupunkien autotyöläisten teollisuusunio. Kommunistipuolue on ottanut tämän unionin kehittämisen sydämen asiakseen. Sitä on vaan tarmokkaasti jatkettava. Onneksi on kaikki Canadan autotehtaat verrattain pienellä alueella etelä-Ontariossa, joten järjestämistyö on sitä helpompi. Mutta sittenkin siinä tarvitaan koko puolueen jäsenistön kannatus, jos mielitään täydellisesti onnistua.

Joitakin autoteollisuudessa työskentelevä puolueen jäseniä on täytynyt puolueesta erottaa sentähden, kun he ovat kieltäytyneet unioon liittymästä. Puolueen säännöt määräävät, että jokaisen puolueen jäsenen, [illegible] on mahdollisuus, on kuuluttava alansa ammattiosastoon. Jokainen jäsen on myöskin jäseneksi liittyessään allekirjoittanut kirjallisen sitoumuksen, jossa sitoutuu noudattamaan puolueen sääntöjä ja päätöksiä. Tästä syystä on tämän sitoumuksen rikkojia kohdeltava puoluepettureina ja rehellisten puoluejäsenten on syytä vastaisuudessakin epäluulolla suhtautua tällaisiin "tovereihin". — L. B.

"KUIVA" SENAATTORI JOI ITSENSÄ PÖYDÄN ALLE

Ithaca, N. Y., lokak. 21. — Senaattori Copeland on kertonut, että eräillä senaattoripidoissa Washingtonissa joku aika sitten joi muuan "kuiva" senaattori itsensä niin humalaan, että [illegible]. Copeland mainitsi, ettei hän ollut missään nähnyt niin paljon väkijuomia, kuin sanotussa tilaisuudessa, ja että siinä juominkeihin otti osaa niin monta "kuivaa" senaattoria, ettei [illegible] sa-autoon.

Pirteitä s. j. Toronton osaston toiminnasta

Toronton osaston tarkoitus samoin kuin muittenkin S. Järjestöön kuuluvien osastojen, on olla myötävaikuttamassa Canadassa asuvan suomalaisen työväestön mukaan saamiseksi tämän maan työväenliikkeeseen, opastaa ja ohjata etenkin myöhemmin maahan tulleita suomalaisia työläisiä tämän maan olosuhteitten, työväenliikkeen ja järjestömuotojen tuntemisessa.

Näitten tarkoitusperien saavuttämiseksi on Toronton osasto työskennellyt jo 26 vuotta. On vaikea sanoa kuinka tuo noin pitkäaikainen työ on tuottanut tuloksia, mutta touhussa sitä on aina oltu oikein tosissaan.

Työväenliikkeellä siirtolaistyöväestön keskuudessa on omat vaikeutensa, kotimaahan palaamisen halu ja ikävä sinne, tekee monen haluttomaksi ottamaan osaa järjestötoimintaan tässä maassa. Myöskin epävakaiset työolot, alituinen muutteleminen on monasti syynä, että kartetaan työskentelyä osastoissa, koska ei tiedetä milloin joudutaan taas muuttamaan pois paikkakunnalta. Nämä samat vaikeudet ovat tietysti muillakin paikkakunnilla, mutta suuresti ne ovat vaikuttaneet tämänkin osaston toimintaa. Seuraus tuosta kaikesta on se, että paikkakunnalla vakituisesti asuvat henkilöt joutuvat toimimaan aivan ylivoimaisesti, melkeinpä uuvuksiin asti, monenlaisissa eri tehtävissä, varsinkin täällä Torontossa, jossa on puolueemme sekä S. Järjestön toimeenpanevat komiteat ja joissa molemmissa komiteoissa on osastomme jäseniä, on meikäläisillä tehtäviä tarpeeksi. Ja me kun kaikki jokseenkin olemme suoranaisia palkkatyöläisiä työskennellen päivittäin vähintään 8 tuntia, niin tuntuneepa monestakin toisinaan niin kuin alkaisi väsymys tulla. Mutta on joukossamme sellaisiakin, jotka eivät väsy milloinkaan, vaan käyvät aina samalla tarmolla ja työinnolla käsiksi tehtäviin, mitä heille on uskottu. He ovat niitä vanhan ajan "sotaratsuja", joita löytyy joitakin aina siellä täällä. Mutta muutamien yksilöiden parhaatkaan ponnistukset eivät saa suuriakaan aikaan joukkoliikkeessä, jollei suuret joukot innostu ja tule mukaan.

Suomalaisen työväenliikkeen alkaessa tässä maassa oli innostusta joukoissa. Jokainen tahtoi tehdä jotain, ja kantaa kortensa yhteisen asiamme eteen, mutta missä on tuo innostus nyt? Toronto ei ole kylläkään ainoa paikka, jossa lamaannus vallitsee, vaan on tuota lamaannusta huomattavissa kautta linjan. Toivottavasti tuo kaikki on vain hetkellistä ja ohimenevää. Nykyään kun pistääntyy haalillamme, tuntuu siltä kun olisi unesta uudelleen herätty. Siellä on monenlaista touhua; yhdessä huoneessa siellä opetetaan englanninkieltä, toisessa harjotellaan laulua, kolmannessa näytelmäkappaletta j.n.e. Tämä kaikki tuntuu ilahduttavalta. Sitä varten juuri on meidänkin haalimme rakennettu, että se olisi ikäänkuin paja, josta lakkaamatta kuuluisi vasaran kalske, taottaessa uutta ja parempaa yhteiskuntaa.

Te hiljan Suomesta tulleet toverit, joita Torontossa on niin runsaasti, miksi ette tule osastoomme jäseneksi, ja miksi ette ryhdy tositoimella työhön oman luokkanne vapauttamiseksi kapitalistin ikeen alta? Olosuhteet ovat kyllä erilaiset täällä ja monesta teistä saattaa tuntua siltä kuin työväenliikkeellä ei tässä maassa olisi mitään merkitystä. Mutta se on erehdys, toverit. Kapitalismin rautakorko painaa työväenluokkaa raskaammin tässä maassa kuin siellä mistä olette tänne lähteneet. Rahan valta on tässä maassa ääretön. Ja sen vuoksi jokaisen työläisen olisi liityttävä omiin järjestöihinsä, voidakseen edes jossain määrin joukkona puolustautua jokapäiväisessä elämässä tuota mahtivaltaa vastaan. Suomalaiset osastot, vaikka eivät olekaan suoranaisia taistelujärjestöjä, ovat kuitenkin suomalaisille työläisille välttämätön alkuaste, jonka kautta käy tie varsinaiseen canadalaiseen ammatilliseen sekä poliittiseen työväenliikkeeseen. — E. P.

Lasten kasvatus ja kesäkämppäys

Jokainen tiedämme, että lapsemme joutuvat olemaan koulukasvatuksen alaisina suurimman osan päivästä. Myönnettäköön että kouluissa opetetaan paljon hyödyllisiä, elämän varrella tuiki tarpeellisia taitoja, kuten luku-, kirjoitus-, piirustus- ja laskutaito. Myöskin historia, luonnontiede ja käsityö ovat tietenkin kaikkien mielestä hyödyllisiä oppiaineita. Mutta näiden oppiaineiden sivussa ja niiden kiinteässä yhteydessäkin opetetaan myöskin sellaista, jota me järjestyneet työläiset, semminkin vallankumoukselliset työläiset, emme voi, emmekä saakaan hyväksyä. Ja nämä ovat uskonto ja sotilaallinen kasvatus, joista viimemainittu ilmenee kadettiliikkeen sekä partiopoika- ja partiotyttöliikkeen muodossa. Joskaan ei lapsia suoranaisesti pakoteta näihin sotilaallisiin harjoituksiin, heitä kuitenkin kehoittamalla kehoitetaan, opetetaan ihailemaan ja vähin erin velvollisuudekseen tuntemaan liittyä niihin.

Lukukirjoihin on eksynyt raamatunhistorian kertomuksia, jonka lisäksi opettajat vielä pitävät säännöllisiä rukouksia ja lukevat raamattua lapsille, ennemmänhän ei tarvitsekaan kuin jo lapsilla on uskonnon alkuopetus. Tällä tavoin oppivat lapset jo pienestä pitäen ihailemaan ja ainoana hyvänä ja oikeana uskomaan nykyistä yhteiskuntajärjestelmää, valmistautuvat sitä kannattamaan ja puolustamaan.

Pitääkseen lapsia tiukasti koulukasvatuksessa kiinni, perustavat vielä muita "viattomampia" klubeja koulun yhteydessä.

Kun lapset näin joutuvat olemaan suurimman osan päivästä, noin viisi tuntia joka päivä koulukasvatuksen vaikutuksen alaisina, niin paljonko jää enää kylvämätöntä paikkaa heidän pikku sydämissään.

Puhutaan paljon kotikasvatuksen tärkeydestä, johon isät ja äidit olisivat velvollisia. Mutta se kotikasvatus jää hyvin pieneen. Eikä siitä aina voi syyttää vanhempia leväperäisyydestäkään.

Katsotaanpa paljonko jää aikaa työläisvanhemmille kotikasvatuksen antamiselle ja työväenaatteen opettamiselle lapsilleen. Useammassa paikassa pitää lasten olla koulussa kello yhdeksän aamulla, ja tuossa aamutuimassa ei johdu äidin mieleenkään muuta kuin katsoa, että lapset saavat suuhunsa jotakin, että pesevät kasvonsa vähän laajemmalta kuin nenän alta, jotta ei opettaja saa aihetta lähettää kotiin takaisin peseytymään. Vielä vilkaista onko sukan polvet ehjät ja tukka kammattuna. Kuulustettava vielä läksyjä ja pantava kiireesti lähtemään. Tulevat sitten puoliselle ja silloinkin on leipäkysymys tärkein. Illalla koulusta tultua tarvitsevat lapset kipeästi leikkiä ulkoilmassa, sitten on vielä koululäksyjen lukeminen, illastaminen ja taas maatameno. Työssä käypä isä ei ole sellaisessa vireessä, että jaksaisi mitään perusteellisesti ruveta opettamaan. Illat ovat työmiehen lepo- ja lukuhetket. Entäs sitten äidit, kotikasvatus kuuluu kai sitten heille.

Mutta kun nyt tiedämme, että suurin osa äideistäkin käy päivätyössä, niin ei illat mitenkään tahdo riittää kotiaskareita varten. Milloin siis antaa lapsilleen opetusta työväenaatteesta? Joskin isät ja äidit antavat opettavan sanan silloin tällöin ja hyvän viittauksen muodossa ja toisessa, niin jää tämä kuitenkin pintapuoliseksi opetukseksi. Ja vaikka silläkin on merkityksensä ei se kuitenkaan ole riittävä. Koska se pikemminkin rajoittuu rikkaruohon kitkemiseen ja maaperän muokkaamiseen kuin uuden siemenen kylvämiseen.

Näitä vaikeuksia ja ristiriitaisuuksia huomatessaan, ovatkin järjestyneet työläiset järjestöjensä ohella perustaneet lapsilleen sunnuntaikouluja ja pioneeriosastoja, jotka pyrkivät antamaan sitä aatteellista opastusta lapsille, mitä vanhemmat eivät ole tilaisuudessa antamaan ja olemaan siten ikäänkuin vastapainoksi niille vanhoillisille vaikutuksille, joidenka alaisiksi lapsemme joutuvat porvarillisissa kouluissa.

Mutta koska nämä pioneerikoulut toimivat vain kerran viikossa, ei senkään ole katsottu olevan tarpeeksi tarvetta vastaavaa ja siksi on vielä monin paikoin perustettu kesäkouluja ja kesäkämppäysleirejä.

Voidaksemme vetää lapset yhteen ja herättää heissä yhteenkuuluvaisuuden henkeä ja harrastusta työväenaatteeseen, täytyykin meidän ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, joihin lapset mieltyvät ja joilla senkin avulla on hyviä tuloksia. Täällä Torontossakin on toiminut pioneeriosasto joka vuosi vaihtelevalla menestyksellä. Se tahtoo sanoa, toisinaan on oppilaita enemmän, toisinaan hyvinkin muutamia. Tähän on ehkä syynä, pienempiin lapsiin nähden, matkan pituus ja liian vilkas katuliikenne. Syynä voi myöskin olla se, että vanhemmat eivät anna sitä täyttä tunnustusta pioneerikoulun ja sen opetuksien merkitykselle, että lähettäisivät lapsensa sinne.

Viime keväänä syntyi Torontonkin naisliitossa ajatus perustaa tuollainen kesäkämppäysleiri, missä lapset voisivat viettää joitain viikkoja virkistyäkseen ja siinä ohessa saadakseen opetusta työväenaatteen aakkosissa. Mutta tämä toimenpide raukesi silloin tyhjiin, rahapulan tähden. Mitään kun ei saa aikaan tässä maailmassa ilman rahaa. Naisliitto kuitenkin valitsi komitean, jolle antoi valtuuden pitää iltamia kämppäysrahaston kartuttamiseksi. Tämä komitea toimii tässä kuussa ensimäisen iltaman, josta lähemmin tietysti ilmoituksessa ja olisi se toivottavaa, että kaikki asiaan innostuneet kantaisivat silloin kortensa kekoon.

Tämä komitean työ ja homma käy muuten raskaaksi ja jää ilman tuloksia, jollei sitä ole kannustamassa joukot. Eritoten äitien luulisi olevan innostuneita tähän ja siksi olisi toivottavaa, että äidit tulisivat ja omakohtaisesti lausuisivat ajatuksensa ja toivomuksensa tästä naisliiton alottamasta hankkeesta. Ellemme me äidit anna kannatustamme tälle yritykselle, niin tämän komitean työ menee hukkaan, ja jollei aivan hukkaankaan, niin sillä ei ole sitä syvää ja laajaa kantavuutta kuin milloin kaikin toimisimme yhdessä yhteispyrinnön ymmärtämyksellä. — H. K.

Toronton suom. työläiskynäilijäin kerho

Noin kolmisen vuotta sitten virisi eräiden kynäilyä harrastavien puoluejäsenten mielissä ajatus, perustaa jonkunlainen opintokerho, kirjallisien harrastusten herättämistä ja kehittämistä varten Toronton suomalaisten työläisten keskuudessa.

Tuumasta tulikin pian tosi ja kun hankkeesta oli yleisesti sekä yksityisesti tiedoitettu pidettiin perustava kokous, jossa kerhoon liittyi kymmenkunta jäsentä. Eihän se ollut järin suuri joukko, mutta vilpittömästi innostunut yritykseen. Tällaisen toiminnan tarve oli siis olemassa.

Kerhon työskentelytapa on ollut koko ajan täysin kollektiivinen: jokainen jäsen on tuonut vuoron perään tekeleitään kokoukseen, jossa ne on yhteisesti arvosteltu. Parhaimmiksi katsotut ovat suositellut lähetettäväksi puolueemme lehtiin ja julkaisuihin. Sievoinen määrä tekeleitä onkin näin nähnyt päivänvalon painettuna — niin hyvin tällä mantereella kuin Suomessakin.

Tyylin kehittämiseksi ja kielen parantamiseksi on kokouksissa luettu otteita "suurten kirjailijain" teoksista kuin myöskin varsinaisia oppikirjoja.

Että kerhon toiminta, monista puutteista huolimatta on ollut siihen osallistuville hyödyksi ja että se on myöskin oiva ja tarpeellinen ase proletariaatin valistustaistelussa ja kokonaisuudessaan: luokkataistelussa — siitä ovat kerhon jäsenet vakuutettuja. Heidän hartaimpana toivomuksenaan onkin, että tällaisia kerhoja muodostettaisiin kaikkialle, missä harrastusta ja mahdollisuuksia löytyy. Pätevistä kynänkäyttäjistä ei ole suinkaan liikatuotantoa vielä köyhälistön riveissä!

L. P—la.

Rajakaupunkien uutisia

TYÖTILANNE

Työolot täällä ovat viime aikoina huomattavasti huonontuneet. Fordin tehtailla, jossa vielä viime kuussa työskenteli 10,000 miestä on pantu pois 2,000 ja jälelle jääneet tekevät 5 päivää ja osa 4 päivää viikossa. Tällä vähennyksellä ei kuitenkaan ole ollut tarkoituksena tuotannon vähentäminen, sillä Fordin "caaroilla" tuntuu vielä olevan menekkiä riittävästi. Vaan ainoana tarkoituksena on ollut alentaa palkkoja ja se on tehty siten, että pienempi miesmäärä nyt pakoitetaan tekemään sama määrä kuin ennen huomattavasti suurempi. Ja kuitenkin Ford voi kerskua, että hänen tehtaissaan ei ole henkilökohtaisia palkkoja alennettu. General Motors'illa on myöskin hyvin hiljaista. Odotetaan uuden mallin valmistumista tai mikä lie syynä. Chrysler on nykyään parhaimmassa käynnissä. Joku määrä Fordilta ja General Motors'ilta vähennettyjä miehiä on päässyt sinne töihin. Yleensä näyttää kaikissa tehtaissa nyt olevan vähän töitä. Kovin paljon ei miehiä vielä ole vähennetty mutta ei sekään aika liene kaukana, kun saadaan taas tuntea miltä talvi tuntuu.

ONNISTUNUT JUHLATILAISUUS

Suomalainen naisjaosto järjesti sunnuntaina 14 p. t.k. onnistuneen propagandajuhlan. Ikäänkuin punaisena lankana kulki koko illan ohjelman lävitse tunnuslause "jokainen työläinen kommunistipuolueen jäseneksi". Yleisöä oli läsnä yli 200 henkeä ja kun lopuksi laulettiin Kansainvälinen, näytti jokainen tulleen varmuuteen siitä, että ainoastaan koko työväenluokan yhteisillä ponnistuksilla voidaan jotakin saavuttaa. Nykyään on Rajakaupungeissa ryntäys kommunistipuolueen lujittamiseksi. Liian kauan onkin siinä suhteessa oltu leväperäisiä. Liian kauan on tovereina kohdeltu sellaisiakin, jotka ovat jyrkästi kieltäytyneet milloinkaan työväenluokan riveihin liittymästä. Jokaiselle pitäisi jo olla selviö, että luokkataistelukentällä on vain kaksi rintamaa, punainen rintama ja valkoinen rintama; ja joka sillä välillä koettaa pysytellä, joutuu tulilinjalle. On siis ainoastaan kaksi tietä valittavana, joko työväenluokan mukana tai sitä vastaan.

TOINENKIN RYNTÄYSILTAMA

Järjestämisryntäyksen merkeissä järjestetään toinenkin, mutta vielä arvokkaampi tilaisuus sunnuntaina 28 p. t.k. Sen järjestää suomalainen agit.-prop.-komitea, ja kaikki tulot siitä luovutetaan piirikomitealle. Ohjelma tähän tilaisuuteen on onnistuttu saamaan parempi, kuin vielä tämän syksyn ajalla on kuultu. Ja jo senkin tähden ei kenenkään kannata sivuuttaa tätä tilaisuutta.

AUTOTYÖLÄISTEN JÄRJESTÄMINEN

Taistelussa autotyöläisten järjestämiseksi on nyt tultu uuteen vaiheeseen. On päätetty ryhtyä eri puolilla Canadaa olevien automobiili- ja vaunutyöläisten unioitten yhdistämiseksi. Jotkut näistä unioista ovat itsenäisiä ja ainakin yksi, nimittäin Oshawan autotyöläisten unio, kuuluu A.F.L:ään. Rajakaupunkien autotyöläisten unio ja Yleiscanadalainen ammattijärjestö ovat kutsuneet hajallaan toimivat autotyöläisten unioitten edustajat yhteiseen neuvottelukokoukseen Torontoon marraskuun 3 p:nä. Kaikki merkit viittaavat siihen, että tästä kokouksesta muodostuu Canadan autotyöläisten teollisuusliiton ensimäinen edustajakokous. — Joku.

Toronton suomalaisten työläisnaisten toiminnasta

Toronton suomalaiseen osastoon kuuluvat työläisnaiset ovat osastotoiminnan lisäksi jo pitkän aikaa, monissa eri vaiheissa pitäneet yllä työläisnaisten itsenäistä toimintaa. Osaston alaosastona on heidän toimintansa ollut vuosien varrella hyvinkin moninaista. Yhtenä toimintamuotona ollen heillä aina ompeluseuran pystyssäpitäminen, ja sen yhteyteen osastoon kuulumattomienkin työläisnaisten hankinta. Siinä he matkan varrella ovat onnistuneet, kiitettävällä tavalla, niin osaston tarvikkeiden valmistuksessa kuin aatteellisen kasvatuksen teossakin.

Ompeluseuratyön ohella ovat osastomme naiset vallankin viime vuosina olleet edustettuina poliittisessa naistoiminnassa, tehden valistustyötä työläisnaisten valistamiseksi työläispuolueen yhteydessä toimivan naisten valistusjärjestön avulla. Viime ajat on osastomme naisten yhteydessä toiminut suomalainen työläisnaisten osasto, kuuluen suomalaisena osastona Canadan työläisnaisten liittoon, johon liiton osastoon voi liittyä jokainen suomalainen työläisnainen, vaikka ei kuuluisikaan minkäänlaiseen poliittiseen järjestöön. Työläisnaisten liiton osaston tehtävien lisänä on keskuudessamme olevalla suomalaisella osastolla suomalaisen järjestön osaston ompeluseuratyön valvominen sekä ompeluseuran henkiin herättäminen aina silloin, kun sellaista elintä tarvitaan. Lasten sunnuntaikoulutoiminnan huoltaminen on aikaisempina aikoina ollut vilkkaan keskustelun ja huollon alaisena naisosaston keskuudessa.

Palvelijattarien järjestetyn toiminnan aikaansaamiseksi palvelijoiden keskuudessa on myös naisosaston toimesta pyritty. Siinä päästiin jo parisen vuotta sitte niin pitkälle, että paikkakunnalle herätettiin palvelijain itsenäinen osasto, joka ei kuitenkaan sillä kertaa ottanut kävelläksoen. Parhaillaan keskustelee ja uusia muotoja suunnittelee naisosasto, uudelleen alkaakseen tuon paikkakunnalla kipeästi tarvittavan suomalaisten palvelijattarien osaston ja sen kautta saada korjauksia niihin moniin huutaviin epäkohtiin, jotka vallitsevat palvelijoiden ammattialalla, sekä samalla koota palvelijattaret yhteistoimintaan, ja siihen valistuspiiriin, missä on jokaisen työläisnaisen paikka.

Yleissilmäyksin katsottuna voidaan sanoa, että paikkakuntamme järjestyneet suomalaiset työläisnaiset ovat yrittäneet tehdä työtä, jota ei voida väheksyä luokkamme työläisnaisten valistamisessa. Monia onnistuneita yleisiä ja vapaita valistusillanviettoja on naisosaston taholta toimeenpantu, ja aina ojennetaan auttava käsi luokkamme toimintamuotojen eteenpäin viemisen edistämiseksi. Tänään, kun naisosasto on itsenäinen, että sen yhteyteen voi liittyä jokainen työläisnainen, jolla vaan on halu päästä työläisnaisten toiminnan yhteyteen, olisi paikkakunnan työläisnaisten viipymättä suurilukuisemmin liityttävä tähän järjestetyn naistoiminnan yhteyteen, ja silloin luonnollisesti, olisi naisosaston toiminta paljon vilkkaampaa, sekä saavutukset eri kysymyksissä paljon hedelmällisemmät. Paikkakunnallamme on satoja perhe-, hotelli- ja ravintolapalvelijoita sekä suuri joukko pesulaitostyöläisiä, joista useat kärsivät työpaikalla vallitsevasta mielivallasta. Yhteistoiminnan kautta tulisivat tällaiset mielivaltaisuudet yhteisen keskustelun alaiseksi, ja sen jälkeen etsittyä paikka ja keinot, miten voidaan vallitsevat epäinhimilliset olot poistaa.

Naisosastomme on toiminnassa työläisnaisten sorronalaisen aseman parantamiseksi, työläisnaisten henkisen tason kohottamiseksi ja sen vuoksi kannattaa paikkakunnan jokaisen suomalaisen työläisnaisen liittyä viipymättä osastoon, jolla on jalot, kauaskantavat pyrkimykset, jotka toteutuvat voimakkaan yhteistoiminnan kautta. — Naisten toimintaa seurannut.

TORONTON SUOMALAISEN NAISOSASTON JÄSENIÄ

Toronton uutisia

LASTEN KESÄLEIRIKYSYMYKSESTÄ

Talven toiminta on alkanut joka alalla. Niinpä ovat lapsetkin kokoutuneet pioneerikouluun. Suurella innolla on ehkä monikin lapsi odottanut sitä sunnuntaita, jolloin he kuulevat semmoista, mitä porvarien koulut ei heille tarjoa; ja jos onkin jotain, niin on se aivan päinvastaista: sotavalmistelua työläisiä vastaan.

No niin, ei nyt ole aikomus selittää pioneerikoulun tärkeydestä, vaan kesäkoulun, oikeammin lasten kesäloman vietosta, joka vietto ei saisi muodostua kaavamaiseksi kouluksi, vaan että sen loman yhteydessä jatketaan talven pioneerikoulun tarkoitusta.

Toronton suom. työläisnaisten osasto on päättänyt järjestää lapsille oikean kesäkämppäyksen, josta ei äiditkään tarvitse olla pois, jos vaan haluavat olla mukana. Kaikesta ensi kesän ihanuudesta on koko pitkä talvi haaveilemisen aikaa, kuinka paljon se tulee antamaan nautintoa, huvia, ruumiillista ja henkistä hyötyä. Tahdon painaa tuolle viimeiselle sanalle erikoisen suuren painon. Olen nim. kuullut, että kirkkolaiset ovat olleet viime kesänä jossain hyväntekeväisyyslaitoksen leirillä ja on kuulemma siellä ollut toisin ajatteleviakin työläisiä. Säälittelen vaan niitä työläisiä, jotka ottavat näitä armopaloja vastaan ja jakelevat niitä vielä lapsilleenkin, antavat vetää nenästä itseään "herran pelvossa ja nuhteessa".

Ensi kesänä ei ainakaan tarvitse mennä "herran hengen" armolla hakemaan ruumiillista hyötyä, vaan yhteisin voimin tulemme järjestämään kesäloman vieton etupäässä jokaisen itsensä hyväksi ja koko köyhälistön yhteisen asian eteenpäinviemiseksi.

Niinpä äidit tulkaa joukolla kokouksiin joissa tulemme keskustelemaan tästä asiasta. — E. Auvinen.

Winchester

PAPEROSSEJA

Valmistettuja Oikein!

Nämä kaksi yllä olevaa sanaa sisältävät Winchester paperossien salaisuuden.

20 paperossia 25c

"POKKERIKORTTI" JOKA PAKETISSA

C. s. j. Toronton osaston talo

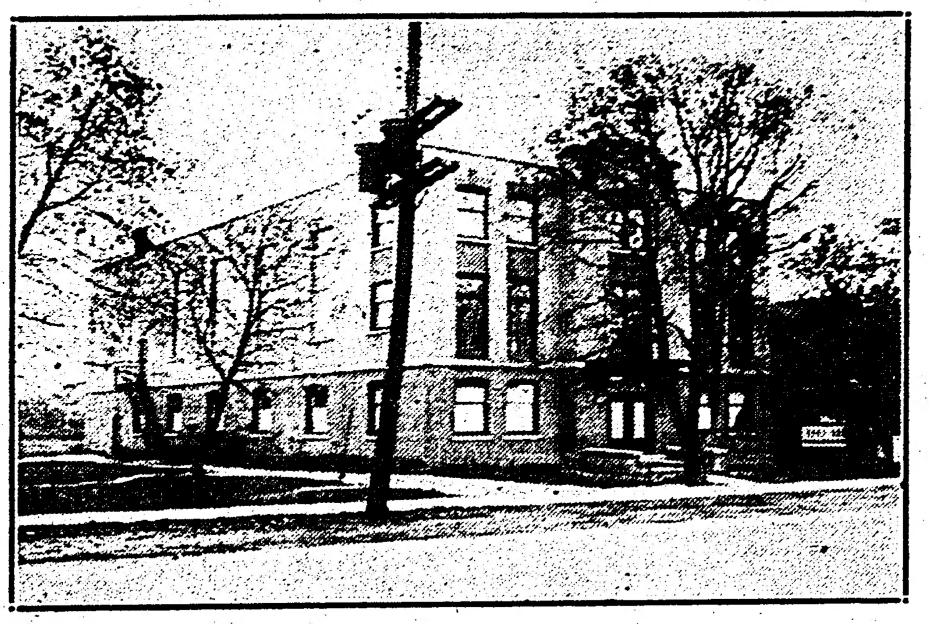

C. s. j. Toronton osaston nykyinen huoneusto, 957 Broadview Ave.

Ylläoleva kuva esittää S. J. Toronton osaston taloa. Joskaan se ei ole mikään palatsimainen, niin on se kuitenkin kokolailla mukava ja käytännöllinen. Ja luonnollisesti se tuntuu senkin vuoksi mukavalta meistä, kun se on meidän yhteisen työmme ja ponnistustemme tulos.

Tuo talo valmistui v. 1921 ja jouduttiin se rakentamaan, kaikista kalliimmalla ajalla, jolloin rakennustarpeet ja työpalkat olivat huippukohdassa Canadassa. Sen vuoksi sille karttui hintaa enempi kuin suotuisimmissa olosuhteissa rakentaen olisi tullut. Se tuli maksamaan $35,000, mutta siltä asiantuntijain lausunnon mukaan tuo hinta ei ole kallis, ottaen huomioon rakennuksen ja maan arvon.

Vuotena 1921 oli suomalaisia Torontossa vielä vähän, niitten lukumäärä laskettiin vain sadoissa. Nyt lasketaan tuhansissa. Sen vuoksi tuntui aluksi raskaalle tuolle pienelle joukolle pitää yllä niin suurta huoneustoa, mutta jollain tavalla sitä aina päivästä toiseen päästiin. Nyt ollaan jo paremmalla puolella kun suomalaisten lukumäärä Torontossa on niin suuri. Vaikka niistä puoletkaan eivät anna meille kannatustaan, eivätkä ole jäseniämme, mutta huomattava osa heistä tulee katsomaan ja kuulemaan, varsinkin silloin kun meillä on jotain arvokkaampaa heille tarjota. Nykyhetkellä meillä onkin suuri syy olla toivorikkaita tulevaisuuteen nähden, toimintahalu ja innostus joukoissamme näyttää tänä syksynä paljon elpyneen, yhteisymmärrys ja sopu on keskuudessamme mitä parhain. Ja vielä lisäksi näyttää siltä kun olisimme saaneet kykenevän miehen näytelmäseuramme johtoon, josta suuresti osaltaan riippuu toimintamme onnistuminen.

Viimeisten kahden vuoden ajalla olemme saaneetkin taloudellisen asemamme kohtalaisen vakavaraiselle pohjalle. Maksut on voitu suorittaa säännöllisesti, vaikka olemmekin käyttäneet melko paljon varoja huoneustomme parannuksiin ja kunnostamiseen. Mutta silti emme aijo jäädä laakereilla lepäämään, on toimittava entistä tarmokkaammin, varsinkin jos aijomme saada alakaupungille toisen huoneuston, johon voisimme perustaa ruokapaikan, voimistelu- sekä tanssisalin. Tämä on kylläkin suuri suunnitelma, mutta mahdoton se ei ole, jos vaan riittää toimintatarmoa ja innostusta. Joukkoja meillä kyllä on, mutta päästäksemme agitatsionillisesti vaikuttamaan noihin joukkoihin ja saadaksemme ne kiinteämmin liitettyä käytännölliseen toimintaan työväenliikkeessä, olisi tuo suunnitelma välttämätöntä saatava toteutetuksi.

Nykyinen haalimme, vaikka se onkin muuten tarkoitustaan vastaava, on hiukan syrjässä varsinaisesta nykyisestä suomalaisten asuntoseudusta. Se ei ollut sitä silloin kun se rakennettiin, mutta olosuhteet ovat sen perästä paljon muuttuneet. Se valtava määrä hiljan maahantulleita suomalaisia työläisiä on kiinteästi ottanut asuinpaikkansa alakaupungille, ja meidän olisi saatava paikka sinne, johon he voisivat kokoontua iltojaan ja lomahetkiään viettämään ja itseänsä kehittämään, ettei tarvitseisi mennä kirkon lukutupaan ja muihin sellaisiin paikkoihin, joitenka toiminta- ja ajatussuunta on työväenliikkeelle vastakkainen, ja joissa hetken käytyään voi kokonaan kehittyä järjestyneen työväen vastustajaksi. — E. P.

Rajakaupunkien naisosaston toiminnasta

Naisosasto on ollut toiminnassa virallisesti jo kolme vuotta. Pieni oli perustava ryhmä, ei käsitetty ensin naisten itsenäisen toiminnan välttämättömyyttä. Nopeasti kuitenkin voitettiin alkuvaikeudet ja osastomme oli jo puolen vuoden kuluttua jäsenmäärältään Canadan suurimpia. Ensin ommeltiin vanhan mallin mukaan ja hieman hyvin varovasti keskusteltiin. Olihan meihin piintynyt suuremmalta osalta vanhat ennakkoluulot. Arkuus puheenvuoroja käytäessä tahtoi muodostaa kokoukset ikävän yksitoikkoisiksi.

Mutta käytäntö opettaa. Niinpä naisemme nopeasti rohkenivat ja alettiin hyljätä ompelua kokouksissa, mutta alkoi innostaa keskustelukysymykset. Niitä ilmeni kaikilta elämän aloilta. Toverittaret jotka eivät S. J. osaston kokouksissa aravanneet suutaan avata, tunsivat nyt olevansa aivan vapaita. Ei ollut miehet nyt etevyydellään kumoamassa naisten ajatuksia ja kannanilmaisuja. Tosin hieman eräissä piireissä arveltiin, että naisten toiminta ei ole välttämätöntä erinäisenä ryhmänä, meiltä alettiin vaatimaan paikallissääntöjä, vaikka kuulumme Canadan työläisnaisten liittoon ja johdossa on ollut koko ajan kp. jäseniä, valvoen että toimitaan puolueen periaatteiden mukaisesti.

Toiminta-aikanamme on joukossamme kehittynyt ja varmentunut monta varmaksi kp:een jäseneksi. Puheita ja kirjallisia harjoituksia on harjoitettu, tarkoituksella kehittää puhujia ja kirjeenvaihtajia, sillä onhan välttämätöntä naisten itsenäinen luova rakenne kaikessa mitä esitetään. Iltamia on järjestetty, ohjelman puolesta hyvinkin onnistuneita, varat on suurimmalta osalta annettu haalimme rakennusrahastoon. Viime kesän aikana tosin pidimme ulkoilmajuhlan Pennsylvanian lakkolaisten hyväksi, sekä iltamat Suomen punavankien ja heidän perheittensä tukemiseksi. Suurenmoinen on ollut naisten toimintahalu osastossa, siitä on ollut parhaana todisteena se, että olemme toimineet yhtäjaksoisesti kesät sekä talvet, ohjelma- sekä viralliset kokoukset yhdistettyinä. Sitäpaitsi on avustettu osastoamme ohjelmalla ja osa jäsenistöstä on kiinteässä toiminnassa Suom. Järjestössä m.m. huvitoimikunnassa.

Suhteesta puolueeseen voimme merkitä tyydyttävän numeron, ottaen huomioon miesten jäsenyyden, tosin osa naisjäsenistä jäävät pois miestensä rinnalla, mutta sittenkin naisosaston jäsenet ovat suurimmalta osalta terveellä pohjalla, kyeten edelleen edistämään naisten toimintaa puolueen viitoittamaa tietä.

Aloimme innokkaan syystoiminnan toveri-iltamalla t.k. 14 päivän iltana. Tarkoitus on saada suuret hajallaan kulkevat joukot edes naisosaston vaikutuspiiriin. Naisten työt on täällä etupäässä palvelemista ja päivätyötä. Kuluneena kesänä on palvelijain paikkoja ollut saatavissa. Rouvat sekä täkäläinen paikanvälitystoimisto on useamman kerran valittanut palvelijoiden puutetta. Kysynnästä huolimatta on työtöjen palkat pysyneet alhaisina, vaihdellen tottuneella palvelijalla 8—12 dol. viikolta. Rajakaupungeissamme on etupäässä sellaista nappula-herrasväkeä, jotka rajattomalla työpäivällä teettävät yhdellä palvelijalla koko talouden työt. Valitettavaa on, että palvelijoilla ei ole minkäänlaista yhteistoimintaa, vaikka täällä kertaa lienee täällä lähes 200 suomalaista palvelijaa. Ei naisosastokaan ole kyennyt vetämään kuin aniharvan mukaansa, ollen melkein samat osastossa sekä puolueessa. Suurimpana syynä on paikkakunnaltamme poissiirtyminen. Detroit häämöttää joen toisella puolen, moni tekee sen esteen, että en ole kauan tässä kylässä, vaikka usea pysähtyy vuosiksi; eikä oikeastaan mikään este olekaan, se on vain veruke. Joka paikassa missä kulkeneekin, olisi yhdyttävä järjestyneiden työläisten riveihin. Perheenäidit täällä käyvät poikkeuksetta päivätyössä, ken vain lapsilta pääsee. Päivätyössä on palkat 35—35 senttiä tunnilta, joku saanee enemmänkin riippuen yksilöllisestä etevyydestään. Monella on pakko ansaita miehensä rinnalla, sillä työttömyyttä on ollut ja sitä yhä pelätään. Osa perheen emännistä tekee pyykkiä vain rikastuakseen eikä voi järjestää edes kahta iltapäivää kuukaudessa naisten yhteispyrintöjä varten.

Kaikista erheistä ja ristiriidoista huolimatta toivomme, että jäsenlukumme ja aktiivinen toiminta puolueessa lisääntyisi. Naisten täytyy täyttää ne tyhjiksi jääneet paikat, joista miehet ovat "sankarillisesti" kävelleet pois, unohtaen puolueen velvoitukset ja pyrinnöt. Jokainen nainen kellä sydän sykkii vapauttavalle kommunistiaatteelle, hän olkoon innoittamassa miehiä sekä heikompia naisia järjestäytymiseen.

A. A.

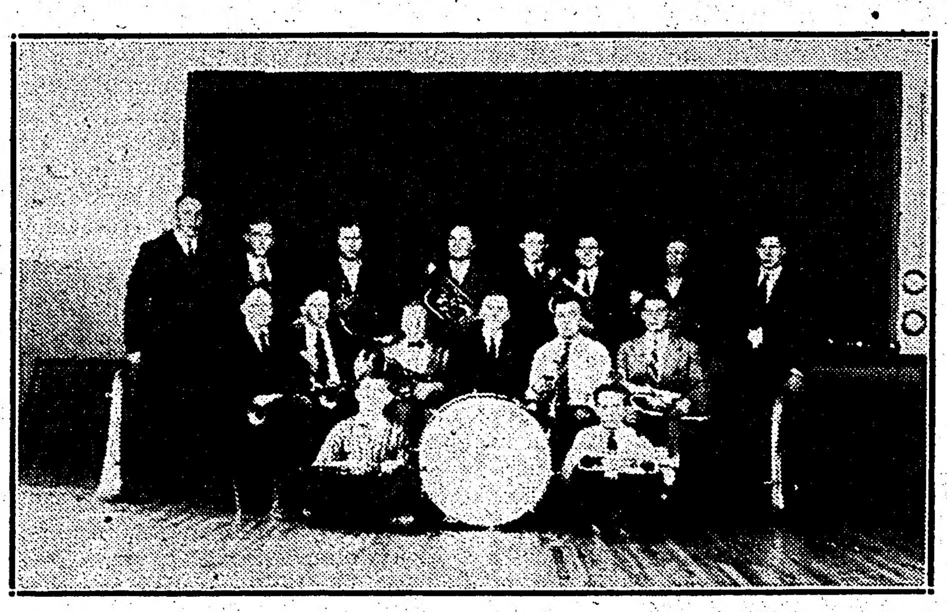

C. S. J. RAJAKAUPUNKIEN OSASTON SOITTOKUNTA

Rajakaupunkien suomalaisen haalin juhlasali näyttämöltä katsottuna.

THE YOUTH SECTION

"Shades of Passaic"

Communist Labor Education will receive its due honors on Sunday evening October 28 th. For on that date the Toronto students of district 3 Training Camp, for the first time conducted by the Communist Party and the Young Communist League of that district will stage a concert at the Alhambra Hall, the proceeds of which will be used towards popularizing and extending the movement of Labor Education.

This concert will be a voluntary contribution by the Toronto students towards helping to expand the movement of education that the Communist Party is sponsoring in Canada. The concert will express the students' appreciation of the efforts of the Communist Party in trying to provide educational centres for the more active and energetic in the ranks of the organized working class of Canada. The Students understanding the difficulties confronting the Party in this direction; being aware of the lack of funds under which the movement is being carried on; understanding the enormous problems facing the party leaders in the important fields of activity; understanding particularly, the importance that proper training, in the many problems confronting labor, will assume in the not distance future, — the realization of all these factors has activized the Toronto students towards lending a hand in the development of Labor Education. The staging of the concert is their first tangible expression in that direction.

The main feature of the concert will be a play, the name of which is "Shades of Passaic", written by two students of Brookwood Labor College. It depicts the struggle of the textile workers during the famous Passaic strike which involved over 16,000 workers. The play has four scenes each of which shows a certain phase of the struggle.

The opening scene is symbolic of the suffering the working class endures under the capitalist system. The workers are portrayed in a miserable and depressed condition, with heads hung low, hopeless and discouraged In front stand the leader. He makes them aware of their power. He urges them to leave the "dark graves", to organize and thus get the products of their labor power. They heed his call and with renewed vigor march forward as the curtain falls.

In the second scene the boss and his henchman are shown plotting and organizing against the striking workers. The boss and two detectives sit at the table shouting "Hurrah for the 18th Amendment", holding a bottle of liquor in each hand. A large bag of money is immediately before him. The capitalist is anxious to break the strike. He orders his satelites to do their stuff. The city Mayor, the Judge, the University Professor, the wholesale business man, the Kleagle of the Ku Klux Klan all shout in chorus their willingness to help break the strike. In the end the boss asked them all to lick his boots which they willingly perform. Finally the capitalist strews handfulls of money and the lackeys scramble for it.

The third and fourth scenes tell the story of a striker on the picket line who meets sudden death through coming in contact with a policeman's club. He goes to purgatory and there meets the boss of the mill in which he worked. The boss having died that very night of acute indigestion. They are both interviewed by St. Peter who slates the bloated capitalist for the boiling pot. The striker, on the other hand, is given the choice of either going to heaven or back to the picket line. He chooses the picket line. Strains of the 'International" are heard from a distance as the striker leaves to join his comrades in struggle.

The play is exceptionally well balanced. There are no dull moments during the entire performance. There is plenty of wit and satire as well as pointed argumentation for the cause of workers unity. The play was well chosen, and the students participating in it are trying to perfect themselves to the best of their ability.

There will also be two other numbers; consisting of singing and dancing by members of the Young Communist League. These two numbers are calculated to round the bill for the evening.

Communists and sympathizers will have the opportunity of showing the extent of their interest in the movement for Labor Education on the night of the concert. By attending the concert they will encourage these who are putting their heart in this work. They will help the Communist Party accomplish a most needed function in the struggle against decaying capitalism. For when the workers will understand their problems they will have partly solved them. Labor Education will hasten the day of working class supremacy. — W. SHAINAK.

Pioneer Cheers

One, two, three, four...
Who are we for???
We are for the working class
Down with the shirking class
PIONEERS! PIONEERS!
Rah! Rah! Rah!

Go, Pioneers, go
Go, Pioneers, go
We've got to fight
So go, Pioneers, go!

OPPISITION Y. C. L'R RE. ADMITTED

Comrade R. Krupe, one of the expelled members of the Toronto YCL., has made application for readmission to the ranks of the YCL, submitting herself to the discipline of the YCL.

Comrade Krupe has been readmitted to the League.

Comrade Krupe is the first of the excluded members to recognize, in true Leninist spirit, her mistakes. Her action should be a lead to others.

JOUTUKAA MUKAAN

Canadan Suomalaisten

JOULUHUVIMATKALLE SUOMEEN

joka toimeenpannaan

RUOTSIN AMERIKAN LINJAN

Maailman Kuuluisalla Moottorilaivalla

"GRIPSHOLM"

Halifaxista — Joulukuun 5 päivänä

(Göteborgin kautta)

Linjan Suomalainen Asiamies

JOHN STAHLBERG

tulee johtamaan tämän huvimatkan Montrealista Suomeen asti. JOHN STAHLBERG on "Vapauden" Montrealin konttorin hoitaja ja hyvin tunnettu suomalaisten keskuudessa Canadassa. Tulette varmasti nauttimaan mitä hauskimmasta matkasta yhtymällä tähän huviretkeilyyn.

Atlannin ja Pohjanmeren poikki samassa komeassa valtamerilaivassa. Koko matka Canadasta Suomeen kestää ainoastaan 10 vuorokautta

Kehoitamme matkalle aikovia ajoissa varaamaan itselleen hyttipaikan laivalla, sillä menijöitä karttuu paljo tälle huvimatkalle.

TILATKAA PILETTI LÄHIMMÄLTÄ LINJAN ASIAMIEHELTÄ TAHI KIRJOITTAKAA SUORAAN SEURAAVALLA OSOITTEELLA:

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley St.
MONTREAL QUEBEC

J. V. KANNASTO,
Box 69
SUDBURY, ONTARIO

Hiukan luokkavastakohdista Torontossa

Suurkaupungissa ovat luokkavastakohdat paremmin nähtävissä kuin pikkukaupungeissa, kaivantokylissä, metsäkämpillä ja maaseuduilla. Ei siksi etteikö kapitalisti orjuuttaisi, riistäisi työläistä pikkupaikoissa, vaan sentähden, ettei itse kapitalistiluokka ole niin selvästi havaittavassa muualla kuin suurissa kaupungeissa, jollainen on myös Toronto. Siellä ovat olemassa kaikki elimet, jotka ilmaisevat sen erikoisuuden työväenluokasta.

Tämän kirjotuksen puitteissa tahdotaan vaan puhua luokkavastakohdista sellaisena kuin ne silmä, näköelimemme tuo nähtäväksemme.

Kiertäessään kaupunkia, katsellen taloja katujen varsilla, selvästi havaitsee milloin lähestyy rikkaitten asumuksia. Talot rikkaitten asuntoalueilla ovat isoja, hyvin rakennettuja kauniitten pensaitten ja kukkaistutuksien suojassa. Ja että tämä luokkavastakohtain raja pysyisi selvänä, on olemassa säädöksiä minkälaisia asumuksia saa rakentaa näiden rikkaiden pyhättöihin sellaisiin kuin Rosedale, Lawrence Park ja monia muita rikkaille määrätyitä alueita. Kansanvaltaisuudesta huolimatta ei työläinen voi asua rikkaiden joukossa, sillä työläisen ansioilla se on mahdotonta, ilman riistotuloja. Se on varoja, jotka ovat jotenkin muuten saatuja mutta ei työllä sellaisena kuin sitä työläinen ymmärtää.

Lukuisat suomalaiset tytöt, jotka palvelevat näillä arvovaltaisilla kansalaisilla, valmistaen ruokaa, puhdistaen ja pesten, näkevät, jos kukaan, luokkaeron. Eron talon rouvan, talon tytön ja itsensä välillä. Sellaista eroa ei niin suoranaisesti tule näkemään "farmarin" vaimo eikä kaivantokylän poikatalon "tiskari". Tämä luokkavastakohtain näkeminen on omiansa herättämään luokkavaistoa ja -tietoisuutta.

Luokka-asemansa työläiselle on selvempi suuressa kaupungissa, vaikka ei se aina merkitse sitä, että hän osaisi senvuoksi paremmin yhteenliittyneenä taistella omien luokkaetujensa puolesta. Kaivanto- ja metsämies voi olla monesti tarmokkaampi taistelemaan omien luokkaetujensa puolesta. Mutta suurkaupungissa sellaisessa kuin Torontossa, vaikkapa työläinen kuuluisi "pikkuhienostoon", omaisi muutaman tuhat dollaria rahaakin, ei hän kuitenkaan rahainsa avulla voi kuvitella pääsevänsä pois työväenluokasta, johonka joskus hairahtaa pikkupaikoissa luokkatietoinen työläinenkin. Kun ensin sattuu saamaan vähän säästettyä, alkaa unelmoita omasta itsenäisestä "pisneksestä" ja silloin luokkataisteluhalu heikkenee. Pikku kylässä hän näkee, että monet "pisnesmiehet" ovat hänen kanssaan saman arvoisia ja hänellä on samat mahdollisuudet. Mutta sellaisessa jättiläisliikkeiden keskuudessa kun Torontossa, kaatuvat näiltä unelmilta jalat alta, huolimatta siitä, että täällä on pieniä nappisaksoja paljo. Mutta heidän luokkansa on kauttaaltaan epätoivoinen, rappeutunut luokka, lukuunottamatta joitain erikoisasemassa olevia pieniä liikkeitä. Suurliikkeet, joiden kulmakivet upotetaan aivan peruskallioon saakka, haihduttavat unelmat itsenäisyyspyrkimyksistä ja sitovat hänet jälleen työväenluokkaan, jos on sattunut olemaan ajatuksia yksikseen karkaamisesta pois työväenluokasta.

Kun työläinen, varsinkin kesällä työviikon kuluttua lähtee sunnuntaisin "lunssipaksinsa" kanssa etsimään ulos kaupungista varjoisia lehtoja, joissa vilposen tuulen henkiessä tuntee itsensä kerrankin "herraksi", niin kaunista varjoisaa lehtoa etsiessään joutuu sunnuntainakin näkemään luokkavastakohdat. Parhaimmat, kauniimmat paikat ovat joko yläluokan yksityisjäsenten yksityisomaisuutta, taikka ylimysklubien yhteisesti omistamia. Jokaisen Torontosta lähtevän valtatien varrella niitä on. Näet useasti kauniin tienhaaran, mutta samalla sanat: "Private Property" — "Members Only". Nämä tulevat muistona mieleen kesäisiltä matkoilta etsiessään kauniita paikkoja, missä eväänsä on saanut levittää.

Minne tahansa työläinen luo katseensa suuressa kaupungissa, irvistää hänelle sieltä luokkavastakohdat. Näitä esimerkkejä voisi poimia miten paljon tahansa, mutta väsyttämättä lukijaa, lopuksi haluan kirjoittaa muutaman sanan siitä, että kun luokkavastakohdat käyvät sietämättömiksi työväenluokalle, kun "pohjajoukot" alkavat liikehtimään, silloin voimme ottaa lukuun myös Toronton työläiset. — Torontolainen.

Suuremmoinen Syysretki Suomeen

Montrealista, Londonin kautta

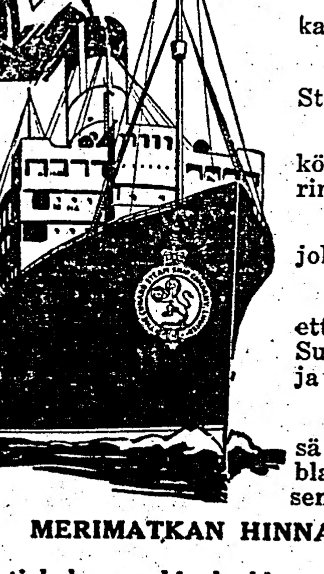

CUNARD LINJA on järjestänyt suuren syysretkeilyn Suomeen kuuluisalla "ASCANIA" nimisellä laivalla.

Montrealista, Marraskuun 23 p. 1928.

Tämä retkeily tarjoaa erikoista matkailijoille, kuten:

Kahden päivän purjehdus kauniissa St. Lawrence joessa.

Erikoisesti johdettu automobiili näköala retki Lontoossa, maailman suurimmassa kaupungissa.

Mr. E. Lindbladin persoonallinen johto.

Laivan lähtöpäivä on siksi aikanen, että matkustajat pääsevät kotiinsa, Suomeen ennen tavallista joulukiirettä ja tungosta.

Jos ette voi matkustaa Suomeen tässä huvilaivassa, pyytäkää Mr. Lindbladin tuomaan ystävänne ja sukulaisenne luoksenne tänne Canadaan.

MERIMATKAN HINNAT CANADASTA SUOMEEN

	Edestakainen	Yksityinen
Turisti kolmas cabin luokka	$202.50	$121.50
Kolmas luokka	180.00	106.50
Cabin luokka		175.00

10053 Jasper Ave. EDMONTON, Alta.
100 Pinder Block SASKATOON, Sask.
209 Eighth Ave. West CALGARY, Alta.

Cunard LINE

20 Hospital Street MONTREAL, Que.

Cor. Bay & Wellington Sts. TORONTO, Ont.
270 Main Street WINNIPEG, Man.
Sekä kaikilta meidän asiamiehiltämme

Huomatkaa!

Olen tavattavissa joka keskiviikko sekä lauantai Sudburyn marketissa. Lihaa, monen eri laista, on aina hyvää ja tuoretta. (TP

Emil Ojala
Sudbury, Ont.

Toronton v.- ja u.-seura Yritys 22-vuotias

Selostus v.- ja u.-seura Yrityksen toiminnasta v. 1906—1928 väliseltä ajalta

TORONTON V.- JA U.-SEURA YRITYS 20.VUOTIAS

C. S. Järjestön Toronton osaston v.- ja u-seura Yritys lienee ehkä vanhin alaansa edustava seura Canadan suomalaisten keskuudessa. Sen perustava kokous pidettiin 15 p. maaliskuuta 1906 talossa n:o 246 Richmond st. Kokouksen puheenjohtajana toimi Stenman ja sihteerinä Valter Heikkinen. Toimitetussa nimikirjoituksessa liittyi seuraan 12 jäsentä. Hyväksyttiin seuralle säännöt ja valittiin 5-jäseninen johtokunta, johon tulivat toverit Karenius, Lehto, Ahlbom, Nikander ja Heikkinen.

Kun perustamisvaikeudet oli sivuutettu, ryhdyttiin toivorikkain mielin sisäiseen järjestelytyöhön, käydään käsiksi urheiluharjoituksiin, jota varten vuokrataan eräs Peckströmin pihamaa, mistä vuokraksi sovitaan se, että seura kustantaa sinne pari kuormaa santaa pahempien kolojen tasoittamiseksi. Heinäkuun 2 p. järjestetään jo jäentenväliset urheilukilpailut 5-ottelussa. Tähän kuitenkin loppuukin seuran toiminta tälläkertaa, sillä huoneuston puutteen takia ei olla tilaisuudessa sisäharjoitusten alottamiseen.

Elokuun 29 p. 1907 pidetään seuran henkiinherättämiskokous E. Löppösen ollessa puheenjohtajana. Seuraan liittyy heti 16 jäsentä ja päätetään ryhtyä tarmolla kehittämään seuran toimintaa, mikä myöskin toteutuu niin. että seura on jatkuvassa toiminnassa aina v. 1915, milloin rivakampana, milloin laimeampana riippuen etupäässä siitä, millaisia voimia kulloinkin on seuran toimintaa ohjaamassa. V. 1916 näyttää olleen lepovuosi kunnes taas 1917—1918 ollaan jonkinlaisessa toiminnassa järjestämällä m.m. jäsentenvälisiä kilpailuja. V. 1919 on seurassa sikäli henkeä, että pidetään vuosikokous. V. 1920 on seuran parhaita toimintavuosia. muun toiminnan lisäksi toimii seura myöskin iltamat Suomen Työväen Urheilulehden hyväksi, ollen niistä tuloja $52.30, mikä summa lähetettiin lehdelle. Seuralle ostetaan myös 3 osaketta, @ 200;— Smk., Suomen Työv. Urheiluvälinekaupasta. Saman innostuksen merkeissä menee vielä seuraavakin vuosi, jolloin jäsentenvälisten voimistelu- ja urheilukilpailujen sekä iltamien lisäksi toimitaan myös iltamat Tshekkoslovakian työväen urheiluliiton järjestämien työläisolympialaisten hyväksi, ollen niistä tuloja $46.60, mikä summa lähetettiin Suomen T. U. Liitolle.

V. 1920 siirtyy seuran toiminta osaston rakennuttamalle uudelle n.s. Donhaalille, missä on tilavat suojat seurankin toimintaa varten. Mutta kestää kuitenkin kauan ennenkuin seuran toiminta alkaa sopeutua näihin tilavampiin oloihin. Toiminta täytyy alkaa melkein kuin alusta ja tässä ymmärryksessä asianharrastajat kutsuvatkin seuran henkiinherättämiskokouksen 29 p. lokakuuta, 1923. Tässä kokouksessa päätettiin toimenpitelstä seuran toiminnan tehostamiseksi sitäkin suuremmalla syyllä, kun Suomesta alkanut suurempi siirtolaisuus Canadaan on lisännyt huomattavasti toimintavoimia myöskin seuran toimialueella. V. 1924 onkin jo koko vilkas toimintavuosi, päätetään m.m. yhtyä perustettuun C. S. T. U:liittoon. Tästä alkaen seuran toiminta onkin jatkunut keskeytymättä niissä puitteissa, mitä liiton säännöt ja päätökset siihen kuuluville seuroille edellyttävät.

V. 1926 seuran täyttäessä 20 vuotta järjestettiin hyvin onnistuhut 20-vuotisjuhla, missä seuran nais- ja miesvoimistelijat esittivät täysin onnistuneen voimisteluohjelman.

C. S. T. U:liittoon kuuluvien seurojen kanssa on Yritys voimiensa mukaan ollut kanssakäymisessä, rajottuen tämä kuitenkin pohjois-Ontarion seuroihin nähden yksinomaan osanotoksi painikilpailuihin, jossa seuramme edustajat ovatkin menestyksellisesti kilpailleet. Parina viime vuotena on kesäurheilussa oltu kilpailuyhteydessä Windsorin Visan kanssa ja toivottavasti tämä yhteistoiminta tulee edelleenkin jatkumaan elvyttääkseen edes jossain määrin seuran jäsenten innostusta kenttäurheilun harjoitteluun.

V. 1908 perustettiin seuran yhteyteen myöskin naisjaosto, jonka toiminta on kulkenut käsikädessä koko seuran toiminnan kanssa, ollen voimistelun ohjaamiseen nähden kuitenkin huonommassa asemassa kun miehet. Seuran miesvoimisteluohjaajien kun on tarvinnut ohjata myöskin naisten voimistelua. Tästä on tietenkin naisvoimistelu suuresti kärsinyt vallankin viime vuosina, jolloin se on, vallankin keski-Europan maissa, kehittynyt kokonaan eri suuntaan aikaisemmilta ajoilta. On näin ollen selvä, että miehet eivät enää ole kyenneet tyydyttävästi täyttämään sitä tehtävää, mikä voimistelun ohjaajalla naisten keskuudessakin tulee olemaan. Nyt on kuitenkin seuralla käytettävissä täysin tehtäväänsä kykenevä naisvoimistelunohjaaja, toveritar Olga Uurtamo. Hän on suorittanut kahdet voimistelunohjaajan kurssit Suomen T. U:liitossa ja olimme jo viime toimintakautena tilaisuudessa näkemään niitä tuloksia, mitä hänen ohjauksestaan on ollut seurauksena. Jos toveritar Uurtamolla riittää edelleen innostusta ja uskomme että sitä riittääkin, niin Yrityksen naisosasto tulee hänen johdollaan kehittymään ensiluokan voimistelujoukkueeksi.

Yleensä voidaan Yrityksen toiminnasta sen koko olemassaolon ajalta sanoa, että se on pyrkinyt voimiensa mukaan kokoamaan Toronton suomalaisen nuorison toimintansa piiriin. Tässä se ei kuitenkaan ole siinä määrin onnistunut kun mitä paikallinen suomalaisasutus edellyttäisi, sillä paljon on paikkakunnalla työläisnuorisoa, joka kuluttaa vapaa-aikansa aivan hyödyttömään tarkoitukseen, suuri osa oleillen miltei kaiket vapaa-aikansa palloruumissa y.m. samanlaatuisissa paikoissa. Meillä torontolaisilla olisi jo kultainen aika kiinnittää paljon suurempi huomio kuin tähän asti siihen, miten me parhaiten voisimme saada paikkakunnan nuorison toimintamme piiriin. Mitään voittamattomia esteitä ei pitäisi kenelläkään olla Yrityksen jäseneksi liittymiseen nähden, jo senkin takia, että jäseneksi voi liittyä jokainen, joka hyväksyy vain seuran ja C. S. T. U:liiton säännöt ja noudattaa näiden tekemiä päätöksiä.

Toronton suomalaiset työläistoverit, miehet ja naiset, jos teillä on vähänkin harrastusta terveytenne hoitoon nähden, niin parhaiten nämä harrastukset tulevat tyydytetyksi kun yhdytte Yrityksen jäseneksi ja ryhdytte säännöllisesti käymään harjoituksissa. Jäseneksi liittyminen voi parhaiten tapahtua harjoitustilaisuuksissa, jotka ovat miehille tiistai- ja torstai-iltoina klo. 8 ja sunnuntaina klo. 11 ap. Don-haalilla. Naisten harjoitukset ovat toistaiseksi Labor Lyceumilla Spadina Ave. 246, keskiviikkoisin klo. 6.45 illalla. Yhtykää mukaan joukkotoimintaan omaksi ja luokkamme parhaaksi.

L. N......o.

TORONTON OSASTON NÄYTTÄMÖ

Osaston näyttämötoiminta on miltei yhtä monivuotinen kuin itse varsinainen osastokin. Sillä osaston perustamisesta asti, siihen aikaan jo kun osastolla ei vielä ollut omaa huoneustoa, ovat näytelmäseuran toimintaan innostuneet toverit kulkeneet kulissit selässä eri osissa kaupunkia, mistä milloinkin ovat saaneet sopivan huoneuston vuokratuksi. Oman toimintahuoneuston saatua on näytelmäseuran toiminta yhä vaan kasvanut. Vuosikymmen, 1910—1920, on näyttämön toiminta ollut jatkuvaa eteenpäin menoa, kuten osastotoiminta yleensä. Miltei poikkeuksetta on osaston jäsenistö käsittänyt näytelmäseuran työn kuuluvan osaston jäsenten velvollisuuksien suorittamiseen. Ja juuri se tekikin näytelmäseuran toiminnan innostuneeksi. Toverit, naiset ja miehet, ottaen osastotoimintaan osaa monissa muodoissa, myöskin tavantakaa pistäytyivät näyttämöesityksien avuksi, ollen yhtä aikaa osaston eturivin miehinä ja naisina, sekä samalla useasti tarvittaessa näyttelijöinä, ollenkaan eristämättä näyttämötoimintaa osaston muusta toiminnasta erilleen.

Näyttämö kuitenkin jo silloin oli rahantekolaitos osastolle, toiminta pääasiassa kohdistuen paikallisen suomalaisen yleisön huvitteluhalun tyydyttämiseen. En sillä tarkoita, etteikö olisi ollut halua ja pyrkimystä esittää sellaisiakin näytelmiä, joilla on edes vähänkin agitatoorista merkitystä. Suurin syy on siinä, että sellaisia näytelmiä, joilla on agitatoorinen merkitys, löytyy vielä tänäänkin verrattain vähän.

V. 1922 alkaen, jolloin osastomme sai uuden, suuren toimintahuoneuston sekä myös tilavan näyttämön ja vakituisella palkalla olevan näyttämön johtajan (jota ei osastossamme aikaisemmin ollut muuta kuin yhden näytäntökauden), on osastomme näyttämötoiminta yhä kulkenut eteenpäin. Näyttämö on voinut viime aikoina tarjota monia isoja yhteiskunnallisiakin näytelmiä. Samoin ovat esitykset saaneet toisinaan jo koko paljon taiteellista tulkintaakin, katsomon nautittavaksi, josta suuri ansio lankeaa viime vuosina Suomesta tulleille tovereille, joista toiset ovat koko pitkälle kehittyneitä näyttelijöitä. Heillä tosin on oma, kotimaasta peritty käsitys siellä olevista työväen teattereista, jotka miltei poikkeuksetta ovat taloudellisesti itsenäisiä, joskin paikkakuntansa puolueosaston tiukan kontrollin alaisia. (Mutta Suomessa astuu rahanhankinta vasta toiselle tilalle.) Tänne saavuttuaan ja liityttyään näyttämötoiminnan yhteyteen, elää heissä tämä edellä kerrottu "teatterin taloudellinen itsenäisyystunne", joka useasti saattaa estää heidät innostuneesti toimimasta tämän maan suomalaisilla näyttämöillä, koska ne ovat suoranaisena eristämättömänä osana osastosta, ollen vain rahanhankintalaitoksia ja sitä varten syntyneet osaston huolenpidon alaisena, eivätkä, totta kyllä, vastaa teatterin alkeellisimpiakaan vaatimuksia.

Mutta tilanne, missä siirtolaisina elämme, on miltei jokaisessa paikassa sama kuin Toronton näyttämölläkin. Näytelmä pitäisi saada jokaisen kahden viikon kuluttua, eikä ainakaan kahta kertaa enempää voida samaa näytelmää esittää. Näin kulkien eteenpäin voidaan pitää balanssissa osaston taloudelliset asiat. Siis juuri tilanne vieraassa maassa, missä elämme, estää meidät järjestämästä kotimaan tapaisia työväen teattereita, joiden kautta pääsisimme näyttämötaiteen esityksessä kohoamaan. Mutta, kuten sanottu, kun oikein ymmärrämme ne olosuhteet, joissa elämme, niin kykymme intomielin uhraamme näyttämömme palvelukseen, proletaariosaston jäsenvelvollisuuden täyttämiseksi, koska ei olosuhteet salli näyttämön eristäytymistä eikä myöskään maksulistan käytäntöön ottamista eri roolien esityksistä. Vähitellen, kun vartumme, muodostuu luokkamme voimien kasvaessa köyhälistön oma taidehaara omine näytelmäkirjallisuuksineen ja näyttelemisineen, johon vilpittömästi pyrkii Torontonkin suomalaisen osaston näyttämö. — J. L.

Sananen Toronton osaston lauluseurasta ja soittokunnasta

TORONTON OSASTON ORKESTERI 1928

Soiton ja laulun kehittämiseen osaston jäsenien kesken, on Toronton osasto vuosien varrella uhrannut paljon aikaa sekä varoja. Molemmat ovat vuoskymmeniä olleet vireissä, niin soittokunta kuin laulukuorokin. Jo osaston alkuaikoina, kolmisenkymmentä vuotta taaksepäin, oli osaston jäsenien keskuudessa muodostunut torvisoittokunta, jonka jäsenet ihan vanhanmaan tapaan virittelivät sävellä matkustaessaan katuvaunussa tai kadulla kävellessään, siten vetäen kaupungin muiden kansallisuuksien huomion puoleensa. Ja menivätpä nämä musikantit jo niin pitkälle vanhanmaan tapoja matkiessaan, että eräänä yönä kokoontuivat tov. Jaska Lindalan talon ikkunan alle soittelemaan Jaskanpäivän kunniaksi, saaden vallankin juutalaisen naapuriston aivan kauhun ja kiukun valtaan. Soittajat tietysti olivat ymmällä, ihmetellen tapoja sekä ihmisiä, kun saattavat suuttua tuollaisesta, aivan hyvää tarkoittavasta meiningistä, he kun toveria olivat tervehtimässä, hänen nimipäivänsä ensi tunnilla.

Tällaisien kouluutuksien jälkeen on soittokunta täällä kuten muuallakin sievistynyt, ja ruvennut elämään sekä olemaan maan tapojen mukaan. Kuitenkin vielä sotavuosien ajalla meinasivat maailmansodasta palanneet isänmaan kiihkoilijat antaa soittajillemme tuolilla päähän. Soittajamme oli näet kutsuttu torvineen vappujuhlaan soittelemaan paikalliseen Labor templiin. Siihen aikaan ollen muodissa että tällaiset juhlat pitäisi alkaa laululla, "Jumala turvaa kuningasta". Mutta eikös nämä härmäläiset soittajat vaatimuksista, huolimatta ala päästämään proletariaatin juhlamarssia, Kansainvälistä, joka nostatti kymmenet sotakiihkoilijat heiluttelemaan kokoushuoneen istuimia. Tämä olikin, sikäli kuin allekirjoittaneella on muistissa, viimeinen selkkaus, johon torvensoittajamme joutuivat. Kohta viimeiset kymmenen vuotta ovat torvet olleet kaapissa, ja tilalla reuhannut jouhiorkesteri, löytyen vain joitakin torvia ynnä muita instrumentteja matkassa. Tov. W. Airolan saavuttua osastomme musiikin ja näyttämön johtajaksi, kuusi vuotta sitten, alkoi hän innolla muodostamaan nuorisosta orkesteria, tai miltei vielä lapsista. Hän onnistui tehtävässään kiitettävällä tavalla, muodostaen lyhyessä ajassa kolmattakymmentä päätä käsittävän orkesterin, jotka innolla ottivat orkesterin toimintaan osaa, ja samalla kehittyivät tyydyttävän hyviksi soittajiksi. Samoin sai tov. Airola paikkakunnan väestössä hehkuvan innostuksen laulukuoron toimintaan, ollen hänellä johdettavissa mahtava sekakuoro, ja samalla kertaa mieskuoro. Siis hänen aikanaan, jolloin hän johti musikaalisia tehtäviä, nousi osastossamme uudelleen pinnalle, kaikki nekin musikaaliset ainekset, jotka olivat toimintaansa väsähtäneitä. Joten osastossamme viimeiset kuluneet vuodet, soitto ja laulu ovat olleet hyvin edustettuina. Myös tov. Hamarin aikanakin, hänen johtaessaan soittoa ja laulua osastossamme, toimi orkesteri ja kuoro innostuneesti, joskin orkesterin keskuudessa, alkoi syntyä erimielisyyttä.

Kuoromme samoin kuin orkesterimmekin on muiden kappaleiden ohessa esittänyt useita työväen herätys- ja valistuslaulujakin. Miten ja minkälaisessa muodossa esiintyy tulevaisuudessa orkesteri ja kuoro, sen kait tulevaisuus piankin näyttää. Orkesterista jo saamme nähdä voimakasta nousua sekä innostusta heidän keskuudessaan, tehden parastaan opetuksen ja järjestyksen vuoksi juuri toimeensa saapunut soitonjohtaja tov. Carl Sundholm. Toivottavaa on, että pian orkesterimme ja kuoro ovat sellaisessa kunnossa, jotta kykenevät sekä omissa valistustilaisuuksissa, kuin myöskin yhteisissä kansainvälisissä työläisten juhlissa ja kokouksissa virittämään reippaita valistus- ja kiihotussävellämme, juhlivan työväestön nautinnoksi.

YKSI MUSIIKIN HARRASTAJA.

Toronton osaston näyttämön nykyinen toimintakausi

Näyttämömme on alkanut, kuten tavallisesti näin syksyisin, ripein ottein, kun on kesä tullut joksikin levättyä roolien lukemisesta kuin muustakin järjestötoiminnasta. Nyt on näyttämömme jo ollut kuukauden päivät täydessä työssä, ehtien jo valmistaa yleisön nähtäväksi kaksi huomattavampaa näytelmää, joille on saatu huomattavan suuri yleisön kannatus. Esimerkiksi "Vuoriston poikaa" oli katsomassa noin viitisensataa henkeä, joka ei suinkaan ole mikään pieni määrä, kun ottaa huomioon sen, että osastomme pitää tansseja samoina iltoina alakaupungilla, johon nuorempi ja tanssihaluisempi yleisö rientää.

Innostus näyttelijöiden keskuudessa tuntuu olevan aika vilkasta. Tänne on siirtynyt useita huomattaviakin näyttelijäkykyjä Suomesta, joista monikin on ollut mikä isommissa mikä taas pienemmissä teattereissa, joten heillä on jo joltinenkin tuntemus näyttämötyössä, mikä luonnollisesti helpottaa näyttämötyötämme. Kun on aina joukossa muutamia, jotka ovat tehtäviensä tasolla, niin silloin on tilaisuus johtajalla tehdä enemmän työtä vasta-alkajien eteen. Ja toivottavaa olisi, että yhteisymmärrys ja solidaarisuus säilyisi edelleenkin kaikkien keskuudessa, ja että saisimme yhä suuremman joukon rampin taakse toimimaan, sillä tämäntalvinen ohjelmistomme tulee kysymään voimia. Ohjelmitossamme on : "Villit vuoret", jossa jo yksistään on roolihenkilöitä yli kahdenkymmenen, sekä suuret avustajajoukot; "Vauva", kevyt huvinäytelmä, joita myös täytyy olla välillä; hyvä yhteiskunnallinen näytelmä "Rautainen laki", myös voimia kysyvä pala. Jouluksi valmistuu Emmeriz Kalmanin maailmankuulu operetti, "Bajadeeri", josta voimme mainita, että se tulee olemaan näyttämömme huippusaavutus, sillä tällaisia operetteja ei näyttämömme voi täkäläisissä oloissa valmistaa kuin korkeintaan yhden näytäntökautena. Tuo operetti vaati vähintäin kahden kuukauden harjoitusajan, sillä yksistään sen musiikkiparttituuri käsittää kolmattasataa painettua sivua, lisäksi puheteksti. Tähän olemme onnistuneet saamaan mukaan kaikki parhaat suomalaiset lauluvoimat ja niin ollen toivomme läpäisevämme tästä suuryrityksestä kunnialla. Sitten seuraa Eino Leinon historiallinen näytelmä, "Lalli", joka esitetään uudenvuodenpäivänä. Sittemmin on kevätohjelmistoa varten suunniteltu huomattavia yhteiskunnallisia kuin myös muutamia työväennäytelmiä, sikäli kun niitä on saatavina ja sisältöönsä nähden sellaisia, että niillä on vastaava tarkoitus työväen kasvatus- ja agitatsioonipuoleen nähden. Niin suositeltavaa kuin se olisikin, että meikäläiset näyttämöt valitseisivat ohjelmistonsa siten, että niissä olisi työväennäytelmillä huomattava osansa, mutta tällaisillakin näyttämöillä kuin on Toronton suomal. näyttämö, on asiat aivan toisin kuin esimerkiksi jossain pienemmällä maaseutunäyttämöllä tahi kaivoskaupungissa, jossa sillä suomalaisella joukolla joka niissä asuu, ei ole juuri muuta huomattavaa huvittelupaikkaa kuin [illegible] järjestön haali. Suomenkielinen väestö, joka on vielä täysi maan kielestä, ei luonnollisesti tuppaannu englanninkielisen väestön huveihin, joten heissä on silloin haalin vakinainen kannatusjoukko. Olkoon haalilla mikä tilaisuus tahansa, on siellä aina varma kannatus. Niin ilahduttavaa kuin sellainen yhteisymmärrys onkin, ja siihen sitä olisi päästävä myös meillä. Mutta meillä, ikävä kyllä, ovat asiat vallan toisin ja siihen ovat monet syyt vaikuttamassa. Ensinnäkin näinkin suuressa kaupungissa kuin Toronto, on monia kymmeniä eri huvittelupaikkoja ja seuroja, jotka vetävät vähemmän ajattelevan ja luokkatiedottoman huomion puoleensa. Täällä ovat monet kirkolliset koplat, jotka kaikilla keinoilla koettavat saada Suomesta hiljan tulleita ja vähemmän tietoisia työläisiä joukkoonsa. Heillä on monet edut joita meillä ei ole. Muun muassa he ovat saaneet englanninkielisen porvarillisen väestön myötätunnon puolelleen, jotka ovat heille kuulemma rakentaneet oikein kirkonkin, lukutuvat y.m., joissa sitten kaikenlaisilla luennoilla ja iltakoulujen nimellä sinne kalastavat uusia tulokkaita, ja luonnollisesti yksinkertaisemmat henkilöt ovat heti valmiina menemään sinne, koska kaikki tapahtuu jumalan sanan varjolla. Siksi meillä on paljon suurempia vastuksia voitettavana. Saadaksemme mahdollisemman paljon joukkojen kannatusta, siksi näyttämömme, joka on yksi valistus- kun myös työväen parhaita agitatsionivälineitä, ei voi joka paikasse seurata juuri sitä suuntaa mikä sille työväen taidelaitoksena kuuluu. Syystä, jonka edellä mainitsin, on meidän pakko pitää ohjelmistossamme myös huomattava määrä tuollaista aatteellisesti arvotontakin ohjelmistoa, saadaksemme esityksiimme vaihtelua mahdollisen suuren katsojajoukon säilyttämiseksi, ja heistä on silloin aina tilaisuus saada muutamia myös innostumaan mukaan ja käsittämään velvollisuutensa työväenluokka kohtaan. Näyttämö, jos mikä, on sellainen laitos, että joka kerran kiintyy siihen ja sen esityksiin, hänen on vaikea siitä erota, ja näin ollen on juuri tärkeintä saada katselijajoukko niin suureksi kuin mahdollista. Ja siksi on myös välttämätöntä pitää ohjelmistossa sellaisia niin sanottuja kassakappaleita kuin operetteja ja laulunäytelmiä, vaikka ne eivät olisikaan suorastaan työväennäyttämöiden vaatimusten mukaisia. Niiden sivussa on meillä silloin tilaisuus harjoittaa välillä myös työväennäytelmiä ja samalla mahdollisimman hyväksi, että niiden arvo kohoaisi porvarillisten näytelmien yläpuolelle. Meillä nykyään, ikävä kyllä, on niin perin vähän sellaisia työväennäytelmiä, jotka todella vastaavat tarkoitustaan. Ja näinkin vanhalla näyttämöllä kuin Toronton näyttämö on, ovat ne parhaat työväennäytelmät esitetty, muutamat jo useita kertoja vuosien varrella. Kun täällä on enimmäkseen saisova väestö, niin usealle heistä on näytelmä yhtä tuttu kuin esittäjälle, joten niiden esittäminen ei voi tulla kysymykseen kuin aina vuosien päästä. Mutta kaikesta huolimatta näyttää siltä kuin Toronton näyttämö kulkisi eteenpäin niin taiteellisesti kuin taloudellisesti. Kun säilyy tuo suloinen yhteisymmärrys ja solidaarisuus kaikkien toverien ja toverittarien kesken, niin hyvä tulee. — J. V. Kankainen.

OSA TORONTON OSASTON NÄYTELMÄSEURASTA

Matkustakaa Suomeen
suositulla
RUOTSIN AMERIKAN LINJALLA
Suomalaisten Suosima Linja

LYHYT JA MUKAVA MATKA SUOMEEN
Göteborgin kautta

LAIVOJEN KULKUVUOROT NEW YORKISTA:
"GRIPSHOLM" MARRASK. 3 P.
H.L. "DROTTNINGHOLM"
HALIFAXISTA MARRASK. 19 P.

Ei mitään hankaluuksia New Yorkin kautta matkustaessa. RUOTSIN AMERIKAN LINJAN Montrealin konttori auttaa Teitä saamaan Yhdysvaltojen läpikulkuviisumin maksutta ja ilman vaikeuksia.

Tulkaa Montrealiin noin pari kolme päivää ennen purjehduspäivää ja ilmoittakaa RUOTSIN AMERIKAN LINJALLE osoitteella: Swedish American Line, 1410 Stanley Street, Montreal, Que., saapumisestanne, niin Linjan suomalainen edustaja on vastassa asemalla ja auttaa Teitä avuliaasti, nopeasti ja maksutta passi ja muiden matkaa koskevien asiain järjestämisessä.

Ruotsin Amerikan Linjan
Ensimäinen Syysretki Canadasta
Nopea ja hyvin tunnettu
H|L "DROTTNINGHOLM"
HALIFAXISTA, MARRASK. 19 P:NÄ
Linjan Montrealin konttorin johtaja Mr. Aarne Rutquist, joka on suomalainen, tulee henkilökohtaisesti huolehtimaan matkustajien mukavuudesta Montrealista Halifaxiin laivaan saakka.

Kaksi Suurta Jouluhuvimatkaa
Kuuluisa Moottorilaiva "GRIPSHOLM"
HALIFAXISTA, JOULUKUUN 5 P:NÄ
Mr. John Stahlberg
Linjan suomalainen asiamies Montrealista tulee henkilökohtaisesti johtamaan tämän huvimatkan Suomeen saakka.
— UUSI —
Loistomoottorilaiva "KUNGSHOLM"
NEW YORKISTA, JOULUKUUN 8 P:NÄ
TEHKÄÄ PAIKKATILAUKSENNE NYT!

Ostakaa piletit Suomessa oleville sukulaisillenne ja ystävillenne Ruotsin Amerikan Linjalla että heidän matkansa muodostuisi mahdollisimman hauskaksi.

Halutessanne tarkempia tietoja matkaa koskevista asioista kääntykää lähimmän paikallisasiamiehen puoleen tahi kirjoittakaa seuraavilla osoitteilla:
SWEDISH AMERICAN LINE, 1410 Stanley St., Montreal, Que., Canada.
J. V. KANNASTO, Box 69, Sudbury, Ont., Can.

Jouluksi Suomeen
BALTIC AMERIKAN LINJAN
HYVIN TUNNETTU HUVILAIVA

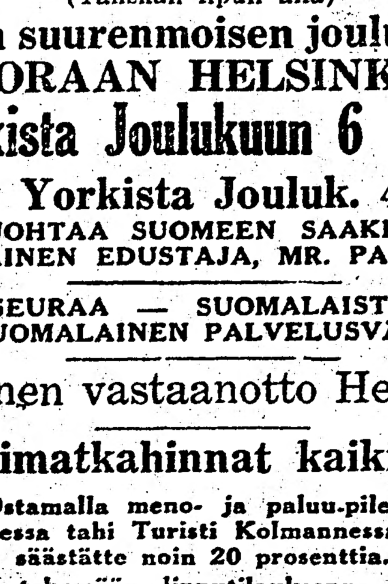

POLONIA
(Tanskan lipun alla)
Tekee toisen suurenmoisen jouluhuvimatkan
SUORAAN HELSINKIIN
Halifaxista Joulukuun 6 päivänä
(New Yorkista Jouluk. 4 pnä)
HUVIMATKAA JOHTAA SUOMEEN SAAKKA LINJAN OMA SUOMALAINEN EDUSTAJA, MR. PAUL GULIN.
SUOMALAISTA SEURAA — SUOMALAISTA JOULURUOKAA
SUOMALAINEN PALVELUSVÄKI
Juhlallinen vastaanotto Helsingissä
Halvat huvimatkahinnat kaikissa luokissa
Ostamalla meno- ja paluu-piletin Kolmannessa tahi Turisti Kolmannessa luokassa säästätte noin 20 prosenttia.
Kiirehtikää tekemään lippuutilauksenne ajoissa joko lähimmältä asiamieheltä tahi konttoreistamme.
BALTIC AMERIKAN LINE
Montreal, Que. 290 St. James St. | Winnipeg, Man. 796 Main St.
Toronto, Ont. 72 Queen St. W. | Halifax, N.S. 51 Upper Water
Edmonton, Alta. 10350—101 St. | Saskatoon, Sask. 207 McMillan Bldg.
tahi
J. V. Kannasto, Box 69, Sudbury, Ont.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDEtään arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suletttuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAvana New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltoina. Auto junia vastassa. Urno Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

SUOMALAINEN MUSIIKKI-, TUpakka- ja Makeis-kauppa 16 Durham St., Sudbury, Ont. Myytävänä kaikenlaisia musiikkia ja soittimia. Tupakkaa ja makeisia saatavana. Musiikki opetusta annetaan. Kirjeisiin vastataan heti. Hj. Hamari, Box 98, Sudbury, Ont. (TTL

PORT ARTHUR, ONT.

UUSI AJANMUKAINEN HÖYRYsauna Court ja McIntyre katujen kulmassa avoinna arkipäivinä kello 2:sta päivällä kello 12:sta yöllä. E. Kivipelto ja E. Ranta. Tiist.

ROUYN, QUE.

MATTI KENNIN PARTURINLIIke Mars hotellin yhteydessä. Rouyn, Quebec. (TP

SOO, ONT.

METSÄMIESTEN TARPEITA. — Valjaat, teltat. Kärrytarpeita. — Hinsperger Harnes Co., Ltd., Sault Ste. Marie, Ont.

Halutaan tietää

Haluaisin saada tietää missä nykyään oleilee **Kalle Halminen**, kotoisin Isoltajoelta V. l. Jos hän itse tai joku tuttavansa tämän huomaa, niin olisi hyvä ja kirjoittaisi osoitteella: (232

Lauri Forsman,
Mile 138, A.C.R., via Soo, Ont.

RÄÄTÄLI

mies tai nainen, joka pystyy housujen ja liivien tekoon, saa työpaikan. Kirjoittakaa:

Geo. Orrenmaa,
Box 163, Rouyn, Que.

KUULKAAPAS TE VELAKSI SYÖNEET JA RAHAA LAINAKSI SAANEET

Muistatte kait, että pidin ruokalaa Rouynissa, Que., ja te saitte silloin ruokaa ja rahaa hyvään tarpeeseenne. Ette kuitenkaan ole muistanut velkojanne maksaa. Tehkää se nyt enstilassa tai muussa tapauksessa tulen julkaisemaan nimenne jatkuvasti lehdessä. MRS. HILJA TURPELA, Box 841, Kirkland Lake, Ont. (TL

KIITOS

Olen tilittänyt Isaac Niemen perheelle kerätyt rahat, joita olen saanut vastaan ottaa seuraavien henkilöitten kautta:

Mrs. T. Kinnonen	$11.50
Mrs. A. Purola	13.00
Mrs. M. Salo	45.75
Mrs. T. Israelson	16.00
Mr. J. Lammi	14.85
Mrs. A. Kallio	9.00
Mrs. I. Tuokko	23.25
Mrs. H. Mäki	25.70
Miss M. Vilponen	9.60
Mrs. J. Ritari	3.70
Mrs. H. Rasti	1.75
J. Makynen	.75
Miss F. Puska	5.00
Mr. E. Lahti	33.95
Summa	$213.80

Long Lake, Ont.

Mrs. Mandi Salo.

KIITOS

Mitä parhain kiitokseni kaikille, jotka lahjoittivat minun keräykseeni josta karttui summa $29.90, joka oli hyvä apu minun pitkäaikaiseen sairauteeni. Erikoinen kiitos keräyksen toimeenpanijalle Aarne Niemelle.

Montreal, Que., lokak. 19, 1928.
Arvid Lehto.

ILMOTUS

Kun olen joutunut erimielisyyteen vaimoni Anna Kähkösen kanssa taloudellisissa ja muissa asioissa, niin kieltäännyn olemasta edesvastuussa hänen tekemistään veloista ja muista rahallisista asioista.

Louise Township, lokakuun 20 pnä 1928.

John Kähkönen,
Worthington, Ont.

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA

Sudbury

TÄNÄ-ILTANA

Kello 6.30 Lumber Workers Industrial Union osaston kokous Liberty-haalilla.

"ERÄMAAN RITARIT"

harjotukset kello 7 tänä-iltana Liberty-haalilla. Harjotellaan tänään ensimäinen ja toinen näytös, torstaina kolmas, neljäs ja viides näytös.

Saapukaa täsmälleen paikalle!

Eri paikkakunnilta

Hornepayne, Ont.

S. J:N OSASTO PERUSTETTU

Selostus s. j:n oaston perustavasta kokouksesta, joka pidettiin Hornepayne'ssa lokakuun 14 p:nä, 1928. Kokouksen avasi toveri E. Kampela, joka valittiin puheenjohtajaksi ja pöytäkirjuriksi Anna Nummila

Alettiin keskustella siitä, josko tälle paikkakunnalle olisi tarpeellista perustaa suomalaisen järjestön tai Kommunistipuolueen osasto. Vilkkaan keskustelun jälkeen tultiin yksimieliseen päätökseen, että perustetaan Canadan suomalaisen järjestön osasto.

Valittiin johtokunta, johon valituksi tulivat J. Mäki, E. Kampela, V. Kampela, E. Hannula ja H. Mäki. Varalle H. Koski ja V. Väyrynen. Rahastonhoitajaksi J. Mäki. Jäsenkirjuriksi Herman Koski.

Tämän kokouksen raportti päätettiin julkaista sanomalehti "Vapaudessa", joka annettiin J. Rinnan huoleksi.

•

Ylläolevasta raportista jo huomaa, että täällä Hornepayne'ssakin alkavat suomalaiset järjestymispuuhiin. Vaikka ei se ole liian aikaista, sillä tälläkin paikkakunnalla on ollut jo suomalaiset monta vuotta. Mutta aika tähän saakka on mennyt vain viinapullojen parissa ja toistensa parjauksessa. Vaikka ei se vieläkään ole kaikki loppunut, sillä aina löytyy niitäkin jotka ovat vastaan järjestymistä. Ja silloin aina saa kuulla sivustapäin jos jonkinlaisia moitteita, että ollaan niin koppavia kokouksissa ja koetetaan lehtiinkin kirjoitella, vaikka ei osata edes sen vertaa, että siitä selvää saisi. Onko tämä oikein, että työläiset toisiaan parjaavat? Eikö ole parempi, että mekin jo kaikki liitymme yhteen ja alotamme yhdessä tämänkin paikkakunnan työläiset tekemään työtä sen asian eteen, mikä meidät kerran tästä sorrosta pelastaa? Jättäkäämme eripuraisuus välillämme liittymällä kaikin nyt tähän perustettuun osastoon. Ja jättäkäämme myös tuo viina sivuun, sillä se on aine, mikä vie meidät perikatoon. Pysähtykäämme ja ajatelkaamme vähän. Eikö ole aika meillä kaikilla nyt jo viipymättä yhtyä ja alottaa taistelu riistäjäämme vastaan, eikä enää työläisten toisiaan halveksia ja sättiä kuten tähän saakka on tapahtunut. Emmekö ole yhdenarvoisia, eikö meitä kaikkia riistetä samalla lailla? Eikö kapitalisti ime energiaamme kaikilta meiltä samalla lailla? — Kyllä se niin tekee, vastaa varmaan vähänkin ajatteleva työläinen. Miksi sitten keskenämme riitelemme? Jättäkäämme tämä pois nyt, tulkaa kaikki mukaan, kasvattakaamme itsestämme luokkataistelijoita ja kasvattakaamme myös nousevasta polvesta niitä nuorukaisia ja neitosia, jotka tekevät työtä työväenluokan eteen. Alkäämme antako heidän kasvaa porvarillisissa puitteissa, joissa heille niin houkuttelevaa ohjelmaa opetetaan. Siis vanhat ja nuoret mukaan järjestötoimintaan! — J. R.

Tohtori H. Koljonen
P.O. Box 1176
SUDBURY ONTARIO

A. FOURNIER
LIMITED
HENKI-, PALO-, TAPATURMA- JA AKKUNALASI.
VAKUUTUKSIA
BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.
Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

Me tarjoamme myytäväksi:
Purity jauhoja, sokeria, suolaa, braniä, shortsia, muhennettuja kauroja, syöttönisua, paloteltua maissia, hienonnettua maissijauhoa, täyttä maissia, kananruokaa, mäskiä, simpukan kuoria, öljykakkua, lihajauhetta, vasikansyötettä, uudelleen puhdistettuja lännen kauroja, siemen kauroja, ohraa, nisua, pellavan siemen syöttiä, heiniä ja olkia.
Edward Grain Company
66 Elm St. W. Sudbury, Ont.

Dr. H. STITT
Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksessa kuin tri Koljonen

Aterioita ja huoneita
Hyvää ruokaa ja siistejä uudestaan sisustettuja huoneita kohtuullisilla hinnoilla tarjoaa poikatalolla
Consumers Society
Sudbury, Ontario. — Elm Street.
Puhelin 1084.
Postiosote: Box 1298. (Ilm.)

DR. IVAN G. POLACK
Hammaslääkäri
Puhelimet
Konttori 222. Kotiin 2360
79 ELM STREET EAST
Regent Teatteri rakennuksessa.
Sudbury, Ont. (TP)

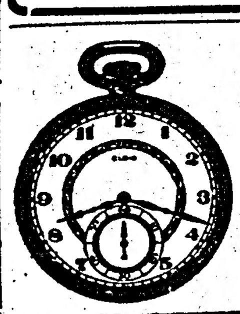

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Aaron Linder
Hyväksi tunnetun chicagolaisen maalaus-isonnusliikkeen edustajan, Canadan postiosoite on: Box 393, Port Arthur, Ont. (TP

J. N. DESMARAIS
Asianajaja — lakimies — notario
McKEY BUILDING,
Sudbury, Ont.

Käydessänne Englehartissa tulkaa
C. H. Powell and Sons kauppaan
Meillä on täydellinen varasto ruokatavaraa, lihaa, y.m.
Kahvia, 5 lb. erissä 45c lb Tuoreita Yeast Cakeja. Kaademummaa.
PERUNAJAUHOJA. SOKERIA, LARDIA Y. M.
Myöskin toinen kauppa North Cobaltissa

Northern Domestic Engineering Co., Ltd.
Sähkölankotusta, levy- ja tinasepän työtä. Putkitus- lämmitys- ja ilmanvaihtotyötä.
"Floor Surfacing" tekee vanhat lattiat kuin uusiksi ja uudet helpommiksi varnissata.
Ei mikään työ liian pieni, ei mikään työ liian suuri. Hinta-arviot vapaasti.
PUHELIN 216 — KIRKLAND LAKE, ONT. — 45 GOVERNT. ROAD
AINA TÄSMÄLLISET EI KOSKAAN HUOLIMATTOMIA

Hyvä puku
on ehdottomasti hyvä ja sen saatte meiltä. Pitkäaikainen kokemus. Sopivaisuus ja halvat hinnat antaa meille tilaisuuden tyydyttää kannattajajoukkoamme.
W. Sahl & L. Kunnas
FIRST CLASS TAILOR
281 Bay St.
Port Arthur, Ontario.

"Elämän Kahleet"
Murhenäytelmä kolmessa näytök., kirj. Eero Alpi
PORT ARTHURIN S. OS. HAALILLA
Marraskuun 3:nen päivän iltana
Sisäänpääsy ovella 45 senttiä ja etukäteen 35 senttiä.

JOUKOT LIIKKEELLÄ!
Kirkland Laken suom. poikatalon
kaksipäiväiset pirttimme
Laajennus-Juhlat
Alkavat lauantaina t. k. 27 pnä
kello 9 illalla
MAHTAVILLA TANSSEILLA
Sisäänpääsy naisilta 35c, miehiltä 45c.
Sunnuntaina 28 päivänä
alkaa juhlat kello 2 päivällä
OHJELMA:
LAULUA .... S. J. Sekakuorolta
TERVEHDYSPUHE .... J. Kakkuri
RUNO .... V. Mäki
JUHLAPUHE .... — — —
KUPLETTI .... — — —
FARMARI JA TEOLLISUUSTYÖLÄINEN .... — — —
Henkiset kilpailut
RUNONLAUSUNNASSA
SADUN KERTOMUKSESSA
YKSIN LAULUSSA
SUNNUNTAINA ON VAPAA RAVINTOLA KAIKILLE
Ovella kannetaan vapaaehtoinen kolehti.
Illan ohjelma,
alkaen kello puoli kahdeksan
KAPPALEET:
"KUN ASIA SELVISI"
Yhdessä näytöksessä
"POTAATTI"
Yhdessä näytöksessä
JUHLATOIMIKUNTA.

SKANDINAVIAN-AMERIKAN LINJAN
KAKSI SUURTA
JOULUHUVIMATKAA
SUOMEEN
Suoraan Halifaxista Canadasta Oslon tai Kööpenhaminan kautta seuraavilla monipuolisista mukavuuksistan tunnetuilla nopeakulkuisilla valtamerilaivoillamme:
SS "Oscar II", marrask. 26 p. kello 10 ap.
SS "Frederik VIII", jouluk. 10 p. klo 10 ap.
Tarjotaksemme mahdollisimman usealle kotimaahansa jouluksi palaavalle tilaisuuden tehdä matkansa nopeasti, säästeliäästi ja samalla kuitenkin kaikista niistä mukavuuksista ja erikoisuuksista niin ruuan kuin palveluksen sekä siisteyden suhteen nauttien, joista linjamme järjestämät jouluhuvimatkat ovat tulleet maailmankuuluiksi, olemme tänä vuonna järjestäneet KAKSI JOULUHUVIMATKAA.
Näiden laivojen matkustajat lähtevät Montrealista suomalaisen edustajamme, Mr. A. Vuorisen seurassa Canadian Nationalin Bonaventure asemalta lauantaina marrask. 24 p. ja jouluk. 8 p. kello 7 illalla ja seuraa edustajamme matkustajista huolehtien ja avustaen laivalle saakka.
HUVILAIVOJAMME LÄHINNÄ EDELLISET KULKUVUOROMME NEW YORKISTA:
SS "FREDERIK VIII" .... lokakuun 20 p.
SS "UNITED STATES" .... marraskuun 3 p.
SS. "HELLIG OLA" .... Marrask. 10 p.
NYT ON PARAS AIKA PÄÄTTÄÄ JOULUMATKASTA JA TILATA PAIKAT.
Pyytäkää lähimmältä asiamieheltämme tarkempia selityksiä tai kirjoittakaa suoraan meille.
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
1410 Stanley Street, —— Montreal, Que.
Scandinavian-American Line, 461 Main Street, Winnipeg, Man.
Scandinavian-American Line, 1321 Fourth Ave., Seattle, Wash.
J. V. KANNASTO, Box 69, Sudbury, Ont.

Viimeisimpiä Suomalaisia Levyjä Saatavana
3080 PROLETAARIT NOUSKAA. Hannes Saari.
KORVEN RAATAJILLE.
3081 EMÄNNÄT PIKNEKISSÄ. Hiski Salomaa.
SAVONPIIAN AMERIKKAAN TULO.
3082 JUOMARIN LAULU. Hannes Saari.
LONTOON JENNY.
3083 LAIVAN KANNELLA. Leo Kauppi.
AIKA POIKA.
3084 VAPAA VENÄJÄN MARSSI. Orkesteri.
KANSAINVÄLINEN MARSSI.
3085 ALASKA FOX TROT. Akseli Vuorisola.
KATINKA.
3086 VOLGAN VENEMIES. Hannes Saari.
PUNAVANGIN LAULU.
BARKERS MUSIC STORE
DURHAM STREET SUDBURY, ONT.

CANADIAN PACIFIC Sailings to EUROPE
Cherbourg, Antwerp, Hamburg, Cobh, Southampton, Liverpool, Glasgow, Belfast

Cherbourgiin—Southamptoniin
Lokak. 24|Marrask. 21 .... Montrose
Lokak. 31 .... Empress of Scotland
Marrask. 10 .... Melita

Glasgowiin—Belfastiin
Lokak. 26 Marrask. 23 .... Montcalm
Marrask. 2 .... Duchess of Bedford
Marrask. 9 .... Montclare
Marrask. 28 .... Minnedosa
Marrask. 16 .... Duchess of Atholl

Liverpooliin
Lokak. 26|Marrask. 23 .... Montcalm
Marrask. 2 .... Duchess of Bedford
Marrask. 9 .... Montclare
Marrask. 28 .... Minnedosa
Marrask. 16 .... Duchess of Atholl

Hampuriin
Marrask. 10 .... Melita

Antwerpiin
Lokak. 24|Marrask. 21 ..... Montrose

Empressit, Montroyal ja Montnairn lähtevät Quebecista, kaikki toiset laivat lähtevät Montrealista.
Lähempiä tietoja halutessa kääntykää lähimmän asiamiehen puoleen tai
C. H. WHITE, Dist. Pass. Agent,
C. P. R. North Bay
WORLD'S GREATEST TRAVEL SYSTEM

Suomeen Jouluksi
MUTTA MILLÄ LAIVALLA?
Suuret jouluhuvimatkat Canadasta Suomeen
Ruotsin American linjan laiva GRIPSHOLM JOULUKUUN 5 P. HALIFAXISTA
Baltic American linjan laiva POLONIA JOULUKUUN 6 P.
Scandinavian American linjan laiva FREDERIK VII JOULUKUUN 10 P.
Cunard linjan laiva ASCANDIA MONTREALISTA MARRASKUUN 23 P.
White Star linjan laiva LAURENTIC MONTREALISTA 24 P.
Vapauden Montrealin konttoorin hoitaja John Stahlberg tulee henkilökohtaisesti johtamaan Gripsholmin matkustajat Suomeen asti.
Tehkää pilettitilaukset ajoissa saadaksenne hyvät paikat laivasta. Ilmoittakaa meille millä laivalla matkustatte sekä millä junalla saavutte Montrealiin että tiedämme olla asemalla vastassa. Jättäkää tilauksenne nyt jo.
Joka viikon perjantai ja lauantaisin lähtee Montrealista Cunard ja White Star linjan laivat aina marraskuun 24 päivään asti. Kyselkää meiltä lähemmin.
Ruotsin American linjan ensimmäinen matka tänä syksynä marraskuun 19 päivä Halifaxista, sekä Scandinavian American linjan 26 päivä marraskuuta.
JOHN STAHLBERG
Vapaus Montreal Branch 1387 St Antoine St.

yhdessä, St Lawrence joen kautta kulkevissa SUURISSA LAIVOISSA
Kun matkustatte kotiinne käyttäen Canadian Pacific linjaa olette aavalla merellä ainoastaan 4½ vuorokautta — saatte parhaat mukavuudet sekä palveluksen — ja matkustatte nopeaan.
Tietoja antaa kuka tahansa linjan asiamies.
Canadian Pacific
Maailman suurin matkustus systeemi
Pitäkää aina mukananne Canadian Pacific Express Companyn matkustajain maksuosoituksia. Vaihdetaan missä tahansa.